

EASO

Ιράκ: Το κίνημα διαμαρτυριών και η μεταχείριση διαδηλωτών και ακτιβιστών

*Έκθεση πληροφοριών για τις χώρες
καταγωγής*

Οκτώβριος 2020

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την Ευρωπαϊκή Ένωση διατίθενται στο διαδίκτυο (<http://europa.eu>)

ISBN 978-92-9485-830-6

doi: 10.2847/377621

BZ-02-20-560-EL-N

© European Asylum Support Office, 2020

Φωτογραφία εξωφύλλου © Mondalawry, Διαδηλωτές στο Ιράκ, 1 Νοεμβρίου 2019, [url](#) (CC BY-SA 4.0)

Επιτρέπεται η αναπαραγωγή με αναφορά της πηγής. Για κάθε χρήση ή αναπαραγωγή φωτογραφιών ή άλλου υλικού που δεν υπόκειται στους κανόνες της EASO για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, πρέπει να ζητείται απευθείας η άδεια των κατόχων των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.

Ευχαριστίες

Η EASO εκφράζει τις ευχαριστίες της στο νορβηγικό Κέντρο Πληροφοριών σχετικά με τις χώρες καταγωγής, Landinfo , για τη σύνταξη της παρούσας έκθεσης.

Η έκθεση αξιολογήθηκε από τον ακόλουθο φορέα:

Αυστρία, Τμήμα πληροφοριών για τις χώρες καταγωγής, Ομοσπονδιακή Υπηρεσία Μετανάστευσης και Ασύλου

Επιπλέον, η έκθεση αξιολογήθηκε από τον ακόλουθο εξωτερικό οργανισμό:

ACCORD, Αυστριακό Κέντρο Έρευνας και Τεκμηρίωσης για τις χώρες καταγωγής και το άσυλο

Επισημαίνεται ότι η αναθεώρηση που διενεργήθηκε από τους προαναφερθέντες φορείς, τους εμπειρογνώμονες και τις οργανώσεις συνέβαλε στην εν γένει ποιότητα της έκθεσης, όμως δεν συνεπάγεται κατ' ανάγκη την εκ μέρους τους επίσημη έγκριση της τελικής έκθεσης, για την οποία πλήρως υπεύθυνη είναι η EASO.

Περιεχόμενα

Ευχαριστίες	3
Περιεχόμενα	4
Αποποίηση ευθύνης	6
Γλωσσάριο και Συντομογραφίες.....	7
Εισαγωγή.....	8
Μεθοδολογία	8
Καθορισμός των όρων αναφοράς.....	8
Ποιοτικός έλεγχος	8
Πηγές και συλλογή πληροφοριών.....	8
Δομή και χρήση της έκθεσης.....	9
Χάρτης.....	11
1. Γενικά στοιχεία	12
1.1 Κοινωνικοοικονομικά και πολιτικά παράπονα	12
1.2 διαμαρτυρίες εντός του 2019, πριν από τον Οκτώβριο.....	13
2. Διαμαρτυρίες από την 1η Οκτωβρίου 2019	15
2.1 Το κίνημα διαμαρτυριών στη Βαγδάτη και στις νότιες επαρχίες	15
2.1.1 Τα αιτήματα των διαδηλωτών	15
2.1.2 Κύριες διαμαρτυρίες και τοποθεσίες	17
2.1.3 Ποιος συμμετέχει στις διαμαρτυρίες;.....	20
2.1.4 Πώς οργανώνονται οι διαμαρτυρίες;	22
2.1.5 Πολιτικές πρωτοβουλίες ως απάντηση στις διαμαρτυρίες	23
2.2 Άλλες διαμαρτυρίες και διαμαρτυρίες στην περιοχή του Ιρακινού Κουρδιστάν	25
3. Μεταχείριση διαδηλωτών	29
3.1 Αντιμέτωπιση του κινήματος διαμαρτυριών στη Βαγδάτη και στις νότιες επαρχίες.....	29
3.1.1 Ελευθερία του συνέρχεσθαι και δικαίωμα διαμαρτυρίας.....	29
3.1.2 Αντιμέτωπιση διαμαρτυριών	29
3.1.3 Συλλήψεις, απαγωγές και εξαναγκαστικές εξαφανίσεις.....	32
3.1.4 Κράτηση και κακοποίηση.....	33
3.1.5 Στοχοποίηση ατόμων	34
3.1.6 ΜΜΕ και πρόσβαση σε πληροφορίες.....	35
3.2 Αντίδραση σε άλλες διαμαρτυρίες και σε διαμαρτυρίες στην περιοχή του Ιρακινού Κουρδιστάν	36

4. Λογοδοσία και πρόσβαση σε επανορθωτικά μέτρα	37
4.1 Έρευνες σχετικά με την υπερβολική χρήση βίας	37
4.2 Πρωτοβουλίες λογοδοσίας και εφαρμογή στην πράξη	38
4.3 Πρόσβαση σε επανορθωτικά μέτρα	39
4.3.1 Πρόσβαση σε αποτελεσματικά επανορθωτικά μέτρα	39
4.3.2 Μετεγκατάσταση και δυνατότητα αποφυγής στοχοποίησης	40
Παράρτημα 1: Βιβλιογραφία	41
Παράρτημα 2: Όροι αναφοράς.....	59

Αποποίηση ευθύνης

Η παρούσα έκθεση εκπονήθηκε σύμφωνα με τη μεθοδολογία των εκθέσεων ΠΧΚ της EASO (2012)¹. Η έκθεση βασίστηκε σε προσεκτικά επιλεγμένες πηγές πληροφοριών. Τα στοιχεία όλων των πηγών που χρησιμοποιήθηκαν παρατίθενται αναλυτικά.

Οι πληροφορίες που περιέχονται στην παρούσα έκθεση έχουν ερευνηθεί, αξιολογηθεί και αναλυθεί με μεγάλη προσοχή. Ωστόσο, το παρόν έγγραφο δεν παρουσιάζεται ως εξαντλητικό. Αν ένα συγκεκριμένο γεγονός, πρόσωπο ή οργάνωση δεν αναφέρεται στην έκθεση, αυτό δεν σημαίνει ότι το γεγονός δεν έλαβε χώρα ή ότι το πρόσωπο ή η οργάνωση δεν υπάρχουν.

Επίσης, η παρούσα έκθεση δεν επέχει καθοριστικό χαρακτήρα όσον αφορά την εξέταση ή τη βασιμότητα οποιασδήποτε συγκεκριμένης αίτησης για χορήγηση καθεστώτος διεθνούς προστασίας. Η ορολογία που χρησιμοποιείται δεν πρέπει να θεωρείται ενδεικτική συγκεκριμένης νομικής θέσης.

Λέξεις όπως «πρόσφυγας», «κίνδυνος» και οι παρεμφερείς όροι χρησιμοποιούνται με τη γενική τους έννοια και όχι με τη νομική σημασία όπως αυτή ορίζεται στο κεκτημένο της ΕΕ για το άσυλο, στη Σύμβαση του 1951 για το καθεστώς των προσφύγων και στο Πρωτόκολλο του 1967 σχετικά με το καθεστώς των προσφύγων.

Η EASO και τα άτομα που ενεργούν για λογαριασμό της δεν φέρουν ευθύνη για τη χρήση των πληροφοριών που περιέχονται στην παρούσα έκθεση.

Η σύνταξη της παρούσας έκθεσης ολοκληρώθηκε στις 8 Αυγούστου 2020. Τα γεγονότα που έχουν μεσολαβήσει από την ημερομηνία αυτή έως σήμερα δεν περιλαμβάνονται στην παρούσα έκθεση. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την περίοδο αναφοράς της παρούσας έκθεσης παρέχονται στην ενότητα «Μεθοδολογία», στην [Εισαγωγή](#).

---

¹ Η μεθοδολογία των εκθέσεων ΠΧΚ της EASO μπορεί να τηλεφορτωθεί από την πύλη ΠΧΚ της EASO https://coi.easo.europa.eu/administration/easo/PLib/2019_EASO_COI_Report_Methodology.pdf

Γλωσσάριο και Συντομογραφίες

AAH, ή Asa'ib ahl al-haq	Ένοπλη ομάδα ευθυγραμμισμένη με το Ιράν με εξέχουσα θέση εντός των Δυνάμεων Λαϊκής Κινητοποίησης (ΔΛΚ)
Harakat hizballah al-nujaba	Ένοπλη ομάδα ευθυγραμμισμένη με το Ιράν η οποία συμμετέχει στις ΔΛΚ
IHCHR	Ύπατη Επιτροπή του Ιράκ για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα
Kata'ib hizballah	Ένοπλη ομάδα υποστηριζόμενη από το Ιράν με δεσπόζουσα θέση εντός των ΔΛΚ
KRI	Kurdistan Region of Iraq (ιρακινή περιοχή του Κουρδιστάν)
<i>Muhasasa</i>	Αραβικός όρος που χρησιμοποιείται για να περιγράψει το εθνοσεκταριστικό, αναλογικό, σύστημα ποσοστώσεων του Ιράκ που χρησιμοποιείται για την κατανομή πολιτικών θέσεων
OHCHR	Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τα ανθρώπινα δικαιώματα
Saraya talia al-khurasani	Ένοπλη ομάδα ευθυγραμμισμένη με το Ιράν η οποία συμμετέχει στις ΔΛΚ
UNAMI	Αποστολή βοήθειας των Ηνωμένων Εθνών για το Ιράκ
UNOCHA	Γραφείο Συντονισμού Ανθρωπιστικών Υποθέσεων του ΟΗΕ
ΔΛΚ	Οι Δυνάμεις Λαϊκής Κινητοποίησης, γνωστές επίσης και ως Μονάδες Λαϊκής Κινητοποίησης (ΜΛΚ) ή al-Hashd al-Sha'abi
Κίνημα αλ-Χίκμα	Γνωστό ως Tayyar al-hikma al-watani, ή Εθνικό Κίνημα Σοφίας, μια πολιτική ομάδα/κόμμα με επικεφαλής τον Ammar al-Hakim
ΠΘ	Πρωθυπουργός

Εισαγωγή

Η έκθεση αποσκοπεί να παράσχει μια επισκόπηση των πολιτικών διαμαρτυριών που πραγματοποιήθηκαν στο Ιράκ από την 1η Ιανουαρίου 2019 έως την 31η Ιουλίου 2020, καθώς και τη μεταχείριση από κρατικές υπηρεσίες και άλλους φορείς εκείνων που διοργανώνουν ή/και συμμετέχουν σε τέτοιες διαμαρτυρίες. Η έκθεση εστιάζει κυρίως στις διαμαρτυρίες που ξεκίνησαν στη Βαγδάτη και στις νότιες επαρχίες τον Οκτώβριο του 2019 και οι οποίες συνεχίστηκαν για αρκετούς μήνες, καθώς αποτελούν το μεγαλύτερο μέρος των διαμαρτυριών που πραγματοποιήθηκαν κατά την περίοδο αναφοράς. Θα καλυφθούν επίσης διαμαρτυρίες που πραγματοποιήθηκαν σε άλλες τοποθεσίες ή/και σχετικά με άλλα ζητήματα, αν και αυτές ήταν περιορισμένες τόσο όσον αφορά το εύρος όσο και στη συχνότητά τους, σύμφωνα με τις απαιτήσεις των όρων αναφοράς.

Μεθοδολογία

Η έρευνα για την έκθεση πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με τη μεθοδολογία των εκθέσεων ΠΧΚ της EASO² και η έκθεση συντάχθηκε σύμφωνα με το εγχειρίδιο σύνταξης και αναφοράς της EASO για τις εκθέσεις πληροφοριών της EASO για τις χώρες καταγωγής (ΠΧΚ).³ Η έρευνα για την έκθεση πραγματοποιήθηκε τον Ιούνιο και τον Ιούλιο του 2020. Προστέθηκαν συμπληρωματικές πληροφορίες κατόπιν των παρατηρήσεων της αξιολόγησης από ομοτίμους, πριν την οριστικοποίηση της έκθεσης στις 25 Αυγούστου 2020.

Καθορισμός των όρων αναφοράς

Οι όροι αναφοράς καθορίστηκαν κατόπιν διαβουλεύσεων με εμπειρογνώμονες ΠΧΚ και χάραξης πολιτικής από τις χώρες ΕΕ+, μαζί με το προσχέδιο της παρούσας έκθεσης, στο πλαίσιο της ανάπτυξης της ενημερωμένης έκδοσης για το έγγραφο καθοδήγησης χώρας της EASO σχετικά με το Ιράκ. Η περίοδος αναφοράς ήταν από τον Ιανουάριο του 2019 έως τις 31 Ιουλίου 2020. Οι όροι αναφοράς για την παρούσα έκθεση παρέχονται στο [Παράρτημα](#).

Ποιοτικός έλεγχος

Σύμφωνα με τη μεθοδολογία των εκθέσεων ΠΧΚ της EASO, πραγματοποιήθηκε αξιολόγηση ομοτίμων από ερευνητές ΠΧΚ που προέρχονταν από τα τμήματα που αναφέρονται ως φορείς ελέγχου στο τμήμα [Ευχαριστίες](#).

Πηγές και συλλογή πληροφοριών

Η παρούσα έκθεση βασίζεται σε διάφορες δημόσια διαθέσιμες πηγές. Οι εν λόγω πηγές περιλαμβάνουν, ενδεικτικά, εκθέσεις και δηλώσεις από οργανισμούς των Ηνωμένων Εθνών, όπως η Αποστολή βοήθειας των Ηνωμένων Εθνών για το Ιράκ (UNAMI) και η Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τα ανθρώπινα δικαιώματα (OHCHR). Ιρακινές κυβερνητικές και επίσημες πηγές, όπως το γραφείο του Πρωθυπουργού, οι επιτροπές του ιρακινού κοινοβουλίου και η ημιανεξάρτητη Ύπατη Επιτροπή του Ιράκ για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα (IHCHR)· διεθνείς ομάδες δικαιωμάτων όπως το Παρατηρητήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΠΑΔ), η Διεθνής Αμνηστία (ΔΑ) και η Επιτροπή Προστασίας των Δημοσιογράφων (CPJ)· εκθέσεις από κυβερνητικές υπηρεσίες άλλων χωρών, όπως

² EASO, EASO Country of Origin Information (COI) Report Methodology, June 2019, [url](#)

³ EASO, Writing and Referencing Guide for EASO Country of Origin Information (COI) Reports, June 2019, [url](#)

το Υπουργείο Εξωτερικών των ΗΠΑ· ακαδημαϊκά ιδρύματα και ομάδες προβληματισμού όπως το Ινστιτούτο Μέσης Ανατολής (IME) και το Ατλαντικό Συμβούλιο (ΑΣ)· σημαντικές πηγές γνώμης και καθοδήγησης, όπως τα κηρύγματα της Παρασκευής του μεγάλου αγιατολάχ Αλί αλ Σιστάνι· και τα ιρακινά και διεθνή ΜΜΕ.

Όσον αφορά τα ιρακινά ΜΜΕ, το υπουργείο Εξωτερικών των ΗΠΑ επισημαίνει ότι «ήταν ενεργά και εξέφραζαν διάφορες απόψεις, αντανakλώντας σε μεγάλο βαθμό τις πολιτικές απόψεις των ιδιοκτητών (...) Βαθιά επηρεασμένα, ή απολύτως ελεγχόμενα πολιτικά κόμματα, οι περισσότερες από τις εκατοντάδες ημερήσιες και εβδομαδιαίες έντυπες εκδόσεις, καθώς και δεκάδες ραδιοφωνικοί και τηλεοπτικοί σταθμοί».⁴ Επιπλέον, τα ΜΜΕ προέβησαν επίσης σε αυτολογοκρισία, προκειμένου να συμμορφωθούν με τους κυβερνητικούς περιορισμούς και λόγω του φόβου αντιποίνων.⁵ Κατά συνέπεια, οι εκθέσεις ΜΜΕ, όπως και άλλες πηγές, θα πρέπει να διαβάζονται και να ερμηνεύονται εντός των σχετικών τους πλαισίων. Προκειμένου να αποφευχθεί η μεροληψία, καθώς και οι παρερμηνείες, και σύμφωνα με τη μεθοδολογία των εκθέσεων ΠΧΚ της EASO⁶, έχει γίνει σύγκριση, αντιπαραβολή και επιβεβαίωση των πληροφοριών μέσω διαφορετικών πηγών όπου αυτό ήταν εφικτό και σκόπιμο, μια διαδικασία που συνήθως αναφέρεται ως διασταυρούμενος έλεγχος ή τριγωνισμός.⁷

Συλλέχθηκαν πληροφορίες από διάφορες διαδικτυακές πλατφόρμες, συμπεριλαμβανομένων τόσο δικτυακών τόπων όσο και μέσω κοινωνικής δικτύωσης όπως το Twitter, το Facebook και το Telegram. Χρησιμοποιήθηκαν μόνο πληροφορίες από επίσημους λογαριασμούς στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, όπως ο λογαριασμός Twitter του γραφείου του πρωθυπουργού του Ιράκ. Όλο το υλικό που αναφέρεται έχει μεταφορτωθεί και αποθηκευτεί από τον συντάκτη. Όλες οι αναφερόμενες πηγές παρατίθενται στη βιβλιογραφία.

Η παρούσα έκθεση βασίστηκε σε πηγές τόσο από την αγγλική όσο και από την αραβική γλώσσα προκειμένου να παράσχει μια ολοκληρωμένη εικόνα των διαμαρτυριών και των γεγονότων που καλύπτονται. Ο εμπειρογνώμονας του Landinfo που συνέταξε την παρούσα έκθεση στην αγγλική γλώσσα, χρησιμοποίησε συχνά αραβικές πηγές. Οι περισσότερες αραβικές πηγές που αναφέρονται, συμπεριλαμβανομένων όλων των άρθρων από εφημερίδες, δημοσιεύσεων στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και πληροφοριών από κυβερνητικούς δικτυακούς τόπους, έχουν μεταφραστεί ανεπίσημα από τα αραβικά στα αγγλικά από τον εμπειρογνώμονα. Λόγω του όγκου των αραβικών πηγών που χρησιμοποιήθηκαν, για την αναφορά όλων των εν λόγω μη αγγλόφωνων πηγών, η παρούσα έκθεση δεν ακολουθεί το εγχειρίδιο σύνταξης και αναφοράς της EASO βάσει του οποίου όποτε μεταφράζεται μια πηγή περιλαμβάνεται σχετική επισήμανση στην πηγή αναφοράς. Αυτό γίνεται για μεγαλύτερη ευκολία ανάγνωσης και αποτελεσματικότητα.

Δομή και χρήση της έκθεσης

Η έκθεση ξεκινά περιγράφοντας συνοπτικά το ιστορικό και το ευρύτερο πλαίσιο των διαμαρτυριών που πραγματοποιήθηκαν στο Ιράκ τα τελευταία χρόνια, καθώς και τα κοινωνικά και πολιτικά παράπονα στα οποία βασίστηκαν, πριν προβεί σε μια σύντομη επισκόπηση των διαμαρτυριών πριν από την 1η Οκτωβρίου 2019. Στη συνέχεια αναφέρεται στις διαμαρτυρίες που έλαβαν χώρα από τον Οκτώβριο και μετά, περιγράφοντας τον τρόπο που ξεκίνησαν, τα αιτήματα που διατυπώθηκαν, την έκταση και το εύρος των διαμαρτυριών, τον τρόπο οργάνωσής τους και την πολιτική αντίδραση που προκάλεσαν από τις αρχές. Το τρίτο κεφάλαιο αφορά την αντιμετώπιση των διαδηλωτών από κρατικές υπηρεσίες και άλλους φορείς, μεταξύ άλλων τη χρήση βίας σε βάρος των συμμετεχόντων, τη στοχοποίηση διοργανωτών και ακτιβιστών, συλλήψεις και κράτηση των διαδηλωτών, καθώς και

⁴ USDOS, Country Reports on Human Rights Practices – Iraq, 11 March 2020, [url](#), pp. 26-27

⁵ USDOS, Country Reports on Human Rights Practices – Iraq, 11 March 2020, [url](#), pp. 26-27

⁶ EASO, EASO Country of Origin Information (COI) Report Methodology, June 2019, [url](#), pp. 14-15

⁷ Stake, R.E., Qualitative Case Studies, 2005.

επιθέσεις κατά των υπηρεσιών ασφαλείας και της δημόσιας και ιδιωτικής περιουσίας. Το τελευταίο τμήμα αφορά την πρόσβαση σε επανορθωτικά μέτρα, καθώς και τις έρευνες για τη χρήση βίας και τη λογοδοσία από τους εμπλεκόμενους παράγοντες. Στα εν λόγω τμήματα, ξεχωριστά υποκεφάλαια αναφέρονται σε διαμαρτυρίες σε άλλα τμήματα της χώρας ή/και εστιάζοντας σε άλλα θέματα. Κατά τον χρόνο της σύνταξης, δεν είναι σαφές εάν οι διαμαρτυρίες θα συνεχιστούν σε μεγάλη κλίμακα μετά τα μέτρα που επιβλήθηκαν στο Ιράκ για την αντιμετώπιση της πανδημίας Covid-19, όπως περιγράφονται κατωτέρω.

Χάρτης

Χάρτης 1: ΟΗΕ, Ιούλιος 2014, Ιράκ⁸

⁸ UN, Map No. 3835 Rev. 6, July 2014, [url](#)

1. Γενικά στοιχεία

Πολιτικές διαμαρτυρίες πραγματοποιούνταν συστηματικά στο Ιράκ τα τελευταία έτη, αλλά είχαν διαφορετικό χαρακτήρα ως προς το εύρος και το αντικείμενο μεταξύ διάφορων περιοχών. Στα τέλη του 2012 και του 2013, πραγματοποιήθηκαν διαμαρτυρίες σε περιοχές σουνιτικής πλειονότητας, συμπεριλαμβανομένων των επαρχιών Νινευή, Ανμπάρ, Ντιγιάλα, Σαλά αλ-Ντιν και Κιρκούκ⁹, που οδήγησαν σε συχνές συγκρούσεις με δυνάμεις ασφαλείας¹⁰, σε ορισμένες από τις οποίες είχαν εισχωρήσει εξτρεμιστικές ομάδες.¹¹ Οι διαδηλωτές κατηγόρησαν τον πρωθυπουργό al-Maliki για δυσμενή διάκριση και περιθωριοποίηση του σουνιτικού πληθυσμού.¹² Στην περιοχή του Ιρακινού Κουρδιστάν (KRI)¹³, υπήρξαν επαναλαμβανόμενες διαμαρτυρίες ή απόπειρες διαμαρτυριών κατά των μέτρων λιτότητας και της μη καταβολής μισθών μετά την περικοπή της μεταφοράς κρατικών κονδυλίων από τη Βαγδάτη, καθώς και την πτώση των τιμών του πετρελαίου το 2014.¹⁴ Στη Βαγδάτη και στις νότιες επαρχίες σιιτικής πλειονότητας, πραγματοποιούνταν διαμαρτυρίες από το 2011, εστιάζοντας συχνά σε παρόμοια παράπονα σχετικά με τη διαφθορά και την έλλειψη ευκαιριών και υπηρεσιών.¹⁵

1.1 Κοινωνικοοικονομικά και πολιτικά παράπονα

Το Ιράκ αποτελείται από νεαρό πληθυσμό, με το 60 % να είναι κάτω των 25 ετών.¹⁶ Πολλοί νέοι, ωστόσο, αποκλείονται από την αγορά εργασίας και από το 2016, η ανεργία των νέων ανήλθε στο 36 %, σε σύγκριση με το 16 % στον συνολικό πληθυσμό.¹⁷ Σύμφωνα με την Παγκόσμια Τράπεζα (ΠΤ), η φτώχεια «αυξήθηκε ραγδαία» τα τελευταία έτη, με το ποσοστό φτώχειας να ανέρχεται στο 30 % στα νότια της χώρας.¹⁸ Το κράτος αποδείχθηκε ανίκανο να εξασφαλίσει αδιάλειπτη παροχή ηλεκτρικής ενέργειας και επαρκών ποσοτήτων ασφαλούς πόσιμου νερού, επιδεινώνοντας τις επιπτώσεις των υψηλών καλοκαιρινών θερμοκρασιών.¹⁹ Ταυτόχρονα, το Ιράκ κατατάσσεται ως μία από τις πιο διεφθαρμένες χώρες στον κόσμο από τη Διεθνή Διαφάνεια (ΔΔ).²⁰ Το κράτος είναι ο μεγαλύτερος εργοδότης στη χώρα²¹ και το υπουργείο Εξωτερικών των ΗΠΑ (USDOS) ανέφερε ότι ο νεποτισμός και η υπεξαίρεση κεφαλαίων ήταν «συνήθεις πρακτικές σε όλα τα επίπεδα και σε όλους τους κλάδους (δια)κυβέρνησης».²²

⁹ New York Time (The), Dozens Killed in Battles Across Iraq as Sunnis Escalate Protests Against Government, 23 April 2013, [url](#); BBC, Iraqi Sunni protest clashes in Hawija leave many dead, 23 April 2013, [url](#); Guardian (The), Iraq protests signal growing tension between Sunni and Shia communities, 26 December 2012, [url](#)

¹⁰ See for instance: BBC, Iraqi Sunni protest clashes in Hawija leave many dead, 23 April 2013, [url](#)

¹¹ Badawi, T., Why Arab Sunnis are disengaged from Iraq's protests, AC, 7 February 2020, [url](#); BBC, Iraqi Sunni protest clashes in Hawija leave many dead, 23 April 2013, [url](#)

¹² BBC, Iraqi Sunni protest clashes in Hawija leave many dead, 23 April 2013, [url](#); Guardian (The), Iraq protests signal growing tension between Sunni and Shia communities, 26 December 2012, [url](#)

¹³ The Kurdistan Region of Iraq (KRI) is governed by the autonomous Kurdistan Regional Government (KRG) under the Iraqi Constitution, and responsible for the governorates of Erbil, Sulaymaniyah, and Dohuk.

¹⁴ Reuters, Protests intensify in Iraqi Kurdistan amid economic crisis, 9 February 2016, [url](#); NRT, Protesters briefly block major road in Sulaimani to demand KRG pay salaries, create job opportunities, 21 June 2020, [url](#)

¹⁵ Hasan, H., Iraq Is Currently Being Shaken by Violent Protests, Carnegie, 4 October 2019, [url](#); Bobseine, H., Iraqi youth protesters: Who they are, what they want, and what's next, MEI, 14 October 2019, [url](#)

¹⁶ WB, Iraq Economic Monitor : Toward Reconstruction, Economic Recovery and Fostering Social Cohesion, 2018, [url](#), p. 14

¹⁷ WB, Jobs in Iraq : A Primer on Job Creation in the Short-Term, 2018, [url](#), p. 6

¹⁸ WB, Iraq Economic Monitor : Toward Reconstruction, Economic Recovery and Fostering Social Cohesion, 2018, [url](#), p. 9

¹⁹ BBC, Iraq sweats in near-record heatwave, 22 July 2016, [url](#); Dourian, K., Iraq's Electricity Challenges Mount as Oil Revenue Slows to a Trickle, AGSIW, 15 May 2020, [url](#); Al-Jazeera, Electricity cuts across Iraq make life unbearable in summer heat, 31 July 2018, [url](#)

²⁰ TI, Country Data – Iraq, n.d., [url](#)

²¹ France24, Still in streets, Iraqis say problem is poverty, 4 December 2019, [url](#)

²² USDOS, Country Reports on Human Rights Practices – Iraq, 11 March 2020, [url](#), p. 42

Οι διαδηλωτές θεώρησαν πως τα εν λόγω ζητήματα συνδέονται μεταξύ τους, κατηγορώντας μέλη της πολιτικής ελίτ ότι συγκέντρωναν πλούτο για τους ίδιους και τους συμμάχους τους, στερώντας ευκαιρίες και υπηρεσίες από τους Ιρακινούς πολίτες, σπαταλώντας τον πετρελαϊκό πλούτο της χώρας.²³ Το καλοκαίρι του 2018, η έλλειψη επαρκών υπηρεσιών επιδεινώθηκε στην πόλη της Βασόρας, όταν χιλιάδες άτομα κατέληξαν στο νοσοκομείο λόγω μολυσμένου πόσιμου νερού.²⁴ Αυτό πυροδότησε τρεις μήνες συνεχών διαμαρτυριών, οι οποίες κάποιες φορές αντιμετωπίστηκαν με «υπερβολική χρήση βίας» εκ μέρους των αρχών²⁵, με αποτέλεσμα πολλούς νεκρούς και τραυματίες.²⁶ Διαδηλωτές στην πόλη κατηγορήσαν τα κόμματα που υποστηρίζονται από το Ιράν ότι παρεμβαίνουν στην ιρακινή πολιτική και ότι μοιράζονται την ευθύνη για τα πολλά προβλήματα του Ιράκ, και επιτέθηκαν στο ιρακινό προξενείο φωνάζοντας συνθήματα κατά του Ιράν.²⁷ Οι διαμαρτυρίες εξαπλώθηκαν σε άλλα μέρη του νότιου Ιράκ, καθώς και στη Βαγδάτη, με αιτήματα που επικεντρώθηκαν στις θέσεις εργασίας, στις καλύτερες υπηρεσίες και στην καταπολέμηση της διαφθοράς.²⁸

Δεν υπήρξαν πληροφορίες ότι οι προαναφερθείσες διαμαρτυρίες εξαπλώθηκαν στις περιοχές σουνιτικής πλειονότητας στο δυτικό και βόρειο Ιράκ, ή στην περιοχή του Ιρακινού Κουρδιστάν. Στην περιοχή του Ιρακινού Κουρδιστάν, ωστόσο, πραγματοποιήθηκαν τακτικά διαμαρτυρίες ενάντια στα μέτρα λιτότητας και στη μη καταβολή μισθών. Για παράδειγμα, τον Φεβρουάριο του 2016²⁹, και πάλι τον Μάρτιο και τον Απρίλιο του 2018³⁰, δημόσιοι υπάλληλοι διαδήλωσαν ή/και πραγματοποίησαν απεργίες σε αρκετές πόλεις. Στην τελευταία περίπτωση, το Παρατηρητήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων αναφέρει ότι τόσο δημοσιογράφοι όσο και διαδηλωτές συνελήφθησαν και υπέστησαν ξυλοδαρμούς, καθώς οι αρχές επιχείρησαν να καταστείλουν τις διαμαρτυρίες.³¹

1.2 διαμαρτυρίες εντός του 2019, πριν από τον Οκτώβριο

Στις 22 Μαρτίου 2019 ξέσπασαν αντικυβερνητικές διαμαρτυρίες στη Μοσούλη μετά από ατύχημα οχηματαγωγού την προηγούμενη ημέρα κατά το οποίο σχεδόν 100 άτομα έχασαν τη ζωή τους.³² Οι διαδηλωτές θεώρησαν ότι το ατύχημα προκλήθηκε λόγω διαφθοράς και αμέλειας της τοπικής κυβέρνησης. Το ιρακινό κοινοβούλιο ψήφισε άμεσα για τη διερεύνηση του ατυχήματος καθώς και για την απόλυση του Κυβερνήτη της επαρχίας της Νινευή³³, και στη συνέχεια εκδόθηκε ένταλμα για

²³ DW, Iraq protests: Demonstrators in Basra storm Iran's consulate, 7 September 2018, [url](#); DW, What's behind the protests in Iraq?, 5 October 2019, [url](#); Dodge, T., Corruption Continues to Destabilize Iraq, Chatham House, 1 October 2019, [url](#); Hasan, H., Iraq Is Currently Being Shaken by Violent Protests, Carnegie, 4 October 2019, [url](#); Bobseine, H., Iraqi youth protesters: Who they are, what they want, and what's next, MEI, 14 October 2019, [url](#);

²⁴ Το Παρατηρητήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΠΑΔ) δήλωσε ότι 118 000 άτομα νοσηλεύτηκαν με συμπτώματα που συνδέονταν με την ποιότητα του νερού, ενώ το NPR και το Vox αναφέρθηκαν σε «χιλιάδες» νοσηλείες, ΠΑΔ, Παγκόσμια Έκθεση 2020 – Ιράκ, 2020, [url](#); NPR, Μήνες διαμαρτυριών ταλανίζουν την πρωτεύουσα του πετρελαίου Βασόρα, 27 Σεπτεμβρίου 2018, [url](#); Vox, The violent protests in Iraq, explained, 8 September 2018, [url](#)

²⁵ HRW, World Report 2019 – Iraq, 2019, [url](#)

²⁶ Reuters, Unrest intensifies in Iraq as Iranian consulate and oil facility stormed, 7 September 2018, [url](#); HRW, World Report 2019 – Iraq, 2019, [url](#); BBC, Basra protests: Rioters attack Iran consulate, 7 September 2018, [url](#); HRW, Iraq: Security Forces Fire on Protesters, 24 July 2018, [url](#); Al, Iraq: Effective investigations needed into death of protesters in Basra, 7 September 2018, [url](#)

²⁷ Guardian (The), Protesters set fire to Iranian consulate in Basra, 7 September 2018, [url](#)

²⁸ DW, Protests spread from oil-rich Basra across southern Iraq, 15 July 2018, [url](#)

²⁹ Reuters, Protests intensify in Iraqi Kurdistan amid economic crisis, 9 February 2016, [url](#)

³⁰ HRW, Kurdistan Region of Iraq: Protesters Beaten, Journalists Detained, 15 April 2018, [url](#); Δανία, Αρχή Μετανάστευσης της Δανίας και Νορβηγία, Landinfo, Βόρειο Ιράκ - Κατάσταση ασφάλειας και κατάσταση για εσωτερικά εκτοπισμένα άτομα (ΕΕΑ) στις επίμαχες περιοχές, συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας εισόδου και πρόσβασης στην περιοχή του Ιρακινού Κουρδιστάν (KRI), Νοέμβριος 2018, [url](#), p. 25

³¹ HRW, Kurdistan Region of Iraq: Protesters Beaten, Journalists Detained, 15 April 2018, [url](#)

³² Reuters, Grief turns to anti-government anger after boat capsizes in Iraq's Mosul, 22 March 2019, [url](#); EPIC, ISHM: MARCH 15-21, 2019, 21 March 2019, [url](#)

³³ Iraqi Parliament Council, 2019 / آذار 24 / الأحد (5) قرارات وتوصيات الجلسة (5) [Decisions and recommendations from session 5, Sunday 24 March 2019], 24 March 2019, [url](#)

τη σύλληψή του.³⁴ Στις 15 Μαΐου, τέσσερα άτομα έχασαν τη ζωή τους και 17 τραυματίστηκαν στην πόλη Νατζάφ κατά τη διάρκεια διαμαρτυριών που ξεκίνησαν κατόπιν πρωτοβουλίας του Muqtada al-Sadr.³⁵ Λίγες μέρες αργότερα, «χιλιάδες υποστηρικτές» του al-Sadr συμμετείχαν σε διαμαρτυρίες απαιτώντας από το Ιράκ να απέχει από οποιαδήποτε σύγκρουση μεταξύ των ΗΠΑ και του Ιράν.³⁶ Στις αρχές Αυγούστου, οι διαδηλωτές φέρονται να απέκλεισαν τον δρόμο Μοσούλ-Ερμπίλ ως απάντηση στην απόφαση του Πρωθυπουργού να αποσύρει τις δυνάμεις των ΔΛΚ από την περιοχή.³⁷

Τον Μάιο του 2019, διαδηλωτές κατέβηκαν για άλλη μια φορά στους δρόμους της Βαγδάτης, στη Βασόρα και σε άλλα τμήματα του νότιου Ιράκ, απαιτώντας καλύτερες υπηρεσίες και ευκαιρίες καθώς και καταπολέμηση της διαφθοράς.³⁸ Στα τέλη Ιουνίου και στις αρχές Ιουλίου, οι δυνάμεις ασφαλείας κατέστειλαν τις διαμαρτυρίες στη Βασόρα, συλλαμβάνοντας πολλούς διαδηλωτές, καθώς και δημοσιογράφους. Οι διαδηλωτές ανέφεραν επίσης ότι υπέστησαν εκφοβισμό από τις δυνάμεις ασφαλείας και από «ένοπλες ομάδες».³⁹ Στις 19 Ιουλίου, «χιλιάδες» υποστηρικτές του κινήματος Hikma⁴⁰ διαδήλωσαν στη Βαγδάτη και τις νότιες επαρχίες, απαιτώντας καλύτερες υπηρεσίες και καταπολέμηση της διαφθοράς.⁴¹ Επίσης τον Ιούλιο, εμφανίστηκε στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης μια «γενική πρόσκληση σε διαδήλωση».⁴² Τον Ιούλιο, τον Αύγουστο και τον Σεπτέμβριο, απόφοιτοι πανεπιστημίων πραγματοποίησαν διαμαρτυρίες και διαμαρτυρίες έξω από κυβερνητικά υπουργεία στη Βαγδάτη, απαιτώντας θέσεις εργασίας και ευκαιρίες.⁴³ Μέχρι τον Σεπτέμβριο, ακτιβιστές στο διαδίκτυο καλούσαν ανθρώπους να συμμετάσχουν σε διαμαρτυρίες την 1η Οκτωβρίου.⁴⁴ Στις 27 Σεπτεμβρίου, η κυβέρνηση του πρωθυπουργού Adel Abdel Mahdi ανακοίνωσε την απόλυση του αντιστράτηγου Abdel Wahhab al-Saadi, του ευρέως σεβαστού αναπληρωτή προϊσταμένου της Αντιτρομοκρατικής Υπηρεσίας (CTS) που θεωρήθηκε ήρωας του αγώνα εναντίον του ISIS.⁴⁵ Ο al-Saadi μετατέθηκε σε δουλειά γραφείου στο Υπουργείο Άμυνας.⁴⁶ Η κίνηση, η οποία επικρίθηκε για εξυπηρέτηση των συμφερόντων του Ιράν και των συμμάχων του στις ΔΛΚ, προκάλεσε οργή στο διαδίκτυο και θεωρείται ότι συνέβαλε σε σημαντικό βαθμό στη λαϊκή κινητοποίηση που ακολούθησε.⁴⁷

³⁴ Al-Mada Paper, القضاء يلاحق محافظ نينوى بعد 3 أيام من إقالته [The Judiciary is pursuing the Governor of Nineweh three days after his dismissal], 27 March 2019, [url](#)

³⁵ Kurdistan24, Deadly anti-corruption protests restart in Iraq's Najaf, 16 May 2019, [url](#)

³⁶ Middle East Eye, Thousands of Iraqis protest against potential war between US and Iran, 24 May 2019, [url](#)

³⁷ Rudaw, Iraqi PM assures eventual Hashd al-Shaabi withdrawal from Nineveh Plains, 10 August 2019, [url](#). Οι Δυνάμεις Λαϊκής Κινητοποίησης (ΔΛΚ), γνωστές επίσης ως Μονάδες Λαϊκής Κινητοποίησης (ΜΛΚ) ή al-Hashd al-Sha'bi, είναι μια κεντρική οργάνωση που αποτελείται από αρκετές μονάδες πολιτοφυλακής, η οποία δημιουργήθηκε το καλοκαίρι του 2014 με δηλωμένο στόχο να πολεμήσει το λεγόμενο Ισλαμικό Κράτος (IS). Από το 2016, οι ΔΛΜ είναι επίσημα και νόμιμα τμήμα του μηχανισμού ασφαλείας του ιρακινού κράτους: Knights, M. et. al., Honored not contained. The Future of Iraq's popular mobilization forces, WINEP, March 2020, [url](#), pp. 3-9

³⁸ Sweden, Lifos, Lägesanalys: Demonstrationarna i Irak – evolution eller revolution? [Situation analysis: The demonstrations in Iraq – evolution or revolution?], 2 December 2019, [url](#), p. 5; UNAMI, Demonstrations in Iraq 1-9 October 2019, 22 October 2019, [url](#), p. 3

³⁹ Middle East Eye, Threats and arrests face Basra activists as they call for jobs, water and electricity, 6 July 2019, [url](#); National (The), Worries over warnings to Iraqi media covering Basra protests, 4 July 2019, [url](#)

⁴⁰ Political group/party led by Ammar al-Hakim, which on 16 June 2019 declared itself part of the parliamentary opposition, albeit a 'loyal' (to the government) opposition. See: Al-Rahim, R., A shift in Iraqi politics: An opposition emerges, AC, 16 July 2019, [url](#)

⁴¹ Rudaw, People protest lack of services, water across Iraq, 19 July 2019, [url](#)

⁴² UNAMI, Demonstrations in Iraq 1-9 October 2019, 22 October 2019, [url](#), p. 3

⁴³ Al-Jazeera, Iraq protests: Thousands of graduates demand jobs from government, 5 September 2019, [url](#)

⁴⁴ Sweden, Lifos, Lägesanalys: Demonstrationarna i Irak – evolution eller revolution? [Situation analysis: The demonstrations in Iraq – evolution or revolution?], 2 December 2019, [url](#), p. 7; Al-Amal, and Al-Namaa, Preliminary Report on the Violation Against the Iraq Protest of October 2019, 10 November 2019, [url](#), p. 1

⁴⁵ VOA, Controversy Grips Iraq After Removal of Top Commander, 28 September 2019, [url](#)

⁴⁶ Euronews, Is this Iraqi General behind Iraq's wave of protests?, 3 October 2019, [url](#)

⁴⁷ International Crisis Group, Widespread Protests Point to Iraq's Cycle of Social Crisis, 10 October 2019, [url](#); Sweden, Lifos, Lägesanalys: Demonstrationarna i Irak – evolution eller revolution? [Situation analysis: The demonstrations in Iraq – evolution or revolution?], 2 December 2019, [url](#), p. 7; VOA, Controversy Grips Iraq After Removal of Top Commander, 28

2. Διαμαρτυρίες από την 1η Οκτωβρίου 2019

2.1 Το κίνημα διαμαρτυριών στη Βαγδάτη και στις νότιες επαρχίες

Την 1η Οκτωβρίου, οι διαμαρτυρίες στη Βαγδάτη και σε πολλές άλλες επαρχίες σηματοδότησαν την αρχή του «μεγαλύτερου μαζικού κινήματος διαμαρτυριών στη σύγχρονη ιστορία του Ιράκ»⁴⁸, που διήρκεσε αρκετούς μήνες. Οι διαμαρτυρίες μπορούν να χωριστούν σε τρία στάδια. Πρώτον, διαμαρτυρίες που έλαβαν χώρα από την 1η έως τις 9 Οκτωβρίου 2019, οπότε και διακόπηκαν λόγω της σιτικής εορτής του Arbāeen και λόγω των φαινομένων βίας που παρατηρήθηκαν.⁴⁹ Υπήρξαν γρήγορα καλέσματα για νέες διαμαρτυρίες για τις 25 Οκτωβρίου 2019⁵⁰, και αυτές διήρκεσαν έως τον Μάρτιο/Απρίλιο του 2020, οπότε και σταμάτησαν σε μεγάλο βαθμό λόγω της πανδημίας Covid-19.⁵¹ Επισημαίνεται ότι σημειώθηκε σύντομη παύση των διαμαρτυριών μετά τη δολοφονία του διοικητή των δυνάμεων Quds της IRGC, Qassim Sulaimani, και του αναπληρωτή ηγέτη των ΔΛΜ, Abu Mahdi al-Muhandis, κατά τη διάρκεια επίθεσης των ΗΠΑ με μη επανδρωμένα σκάφη στις 3 Ιανουαρίου 2020.⁵² Τέλος, ξεκίνησαν νέες διαμαρτυρίες τον Μάιο και τον Ιούνιο του 2020, αν και με σημαντικά λιγότερους συμμετέχοντες.⁵³ Οι διαμαρτυρίες θεωρήθηκαν ως μέρος του ίδιου κινήματος διαμαρτυριών, αν και ασαφώς προσδιορισμένες χωρίς οργανωμένη ηγεσία, αλλά χαρακτηριζόμενες από παρόμοιες απαιτήσεις, τακτικές και από κοινά στοιχεία όσον αφορά τα δημογραφικά χαρακτηριστικά των συμμετεχόντων.⁵⁴

2.1.1 Τα αιτήματα των διαδηλωτών

Οι διαμαρτυρίες δεν διέθεταν ηγεσία που θα μπορούσε να παρουσιάσει αιτήματα εκ μέρους εκείνων που συμμετείχαν⁵⁵, αλλά σύμφωνα με διαθέσιμες πηγές, μπορούν να προσδιοριστούν βασικά αιτήματα που καθιστούν ενιαίο το κίνημα. Από την αρχή, τα αιτήματα που τέθηκαν, αναγνωρίστηκαν από προηγούμενες διαμαρτυρίες.⁵⁶ Οι διαδηλωτές ζητούσαν οικονομικές μεταρρυθμίσεις, θέσεις

September 2019, [url](#); Bobseine, H., Iraqi youth protesters: Who they are, what they want, and what's next, MEI, 14 October 2019, [url](#)

⁴⁸ UNAMI, For Iraq – The United Nations in Iraq 2019, 31 March 2020, [url](#), p. 5

⁴⁹ New York Times (The), 'All of Them Are Thieves': Iraqis Defy Security Forces to Protest Corruption, 25 October 2019, [url](#); Al-Amal, and Al-Namaa, Preliminary Report on the Violation Against the Iraq Protest of October 2019, 10 November 2019, [url](#), p. 1; Alhassani, M., ECFR The Evolution of Iraq's Protests: Excessive Force Pushes Protesters to Adapt, WINEP, 4 February 2020, [url](#)

⁵⁰ Al-Mada Paper, 50 دعوى قضائية تلاحق رئيس الحكومة والجيش وفصائل الحشد بسبب قمع التظاهرات [50 Lawsuits against the PM, the army, and the PMF for suppressing the demonstrations], 14 October 2019, [url](#); VOA, Firebrand Cleric Green-Lights Fresh Protests in Iraq, 20 October 2019, [url](#)

⁵¹ UN Security Council, Implementation of resolution 2470 (2019) - Report of the Secretary-General, 6 May 2020, [url](#), para. 15; Asharq al-Awsat, Coronavirus Brings Abrupt End to Iraq Protest Movement, 22 March 2020, [url](#)

⁵² Gulf News, After brief pause, Iraq anti-government protests resume, 20 January 2020, [url](#); Al-Jazeera, Hashd deputy Abu Mahdi al-Muhandis: Iran's man in Baghdad, 3 January 2020, [url](#); New York Times (The), U.S. Strike in Iraq Kills Qassim Suleimani, Commander of Iranian Forces, 2 January 2020, [url](#). The IRGC is the Islamic Revolutionary Guard Corps.

⁵³ Al-Arabi al-Jadid, احتجاجات 4 محافظات عراقية: الكشف عن قتلة المتظاهرين وإقالة المحافظين [Protests in four Iraqi provinces: disclosure of the killers of protesters and the resignation of the governors], 7 June 2020, [url](#); National (The), Iraq's new prime minister orders protesters released as rallies resume, 10 May 2020, [url](#);

⁵⁴ Ali, Z. and Khalaf, S., In Iraq, demonstrators demand change — and the government fights back, 9 October 2019, [url](#); Hasan, H., Iraq Is Currently Being Shaken by Violent Protests, Carnegie, 4 October 2019, [url](#); Bobseine, H., Iraqi youth protesters: Who they are, what they want, and what's next, MEI, 14 October 2019, [url](#); UNAMI, Demonstrations in Iraq 1-9 October 2019, 22 October 2019, [url](#), p. 3; Iraq, Standing Committee on Human Rights – Iraqi Parliamentary Council, تقرير لجنة حقوق الانسان عن التظاهرات في العراق [The Report of the Standing Committee on Human Rights on the Demonstrations in Iraq], 17 November 2019, [url](#), p. 4

⁵⁵ BBC, The Iraq protests explained in 100 and 500 words, 2 December 2019, [url](#); UNAMI, Demonstrations in Iraq 1-9 October 2019, 22 October 2019, [url](#), p. 3

⁵⁶ US, CRS, Iraq: Protests and the Future of U.S. Partnership, 12 November 2019, [url](#)

εργασίας και ευκαιρίες για τους νέους, κοινωνική δικαιοσύνη, καλύτερες υπηρεσίες, καλύτερη και αμερόληπτη διακυβέρνηση, αυξημένη λογοδοσία και καταπολέμηση της διαφθοράς.⁵⁷ Επιπλέον, οι διαδηλωτές εξέφρασαν την υποστήριξή τους για τον απολυθέντα αντιστράτηγο al-Saadi και την οργή τους για τις ιρανικές και άλλες ξένες παρεμβάσεις στο Ιράκ.⁵⁸ Μερικοί διαδηλωτές αποδοκίμασαν επίσης την πρόσφατη απομάκρυνση από την κυβέρνηση άτυπων οικισμών.⁵⁹

Μαζί με την ανάπτυξη των διαμαρτυριών, αναπτύχθηκαν ταυτόχρονα και τα σχετικά αιτήματα. Τα αρχικά αιτήματα για καλύτερη και πιο υπεύθυνη διακυβέρνηση εξελίχθηκαν σύντομα σε αιτήματα για συστηματική αλλαγή.⁶⁰ Τα εν λόγω αιτήματα συνεπάγονταν την παραίτηση της κυβέρνησης και τη διεξαγωγή εκλογών με βάση τον αναθεωρημένο εκλογικό νόμο⁶¹, αλλά και «πλήρη μεταρρύθμιση»⁶², συμπεριλαμβανομένων συνταγματικών αλλαγών και τον τερματισμό του εθνοσεκταριστικού πολιτικού συστήματος του Ιράκ μετά το 2003, γνωστό ως *muhasasa*.⁶³ Οι κριτικοί υποστήριζαν ότι το σύστημα, εντός του οποίου οι θέσεις και οι πόροι διαιρούνται με βάση ένα εθνοσεκταριστικό σύστημα ποσοστώσεων, επιτρέπει στα μέλη της πολιτικής ελίτ να συγκεντρώνουν πλούτο για τους ίδιους και τους συμμάχους της εις βάρος του πληθυσμού.⁶⁴ Πηγές σημειώνουν ότι οι διαμαρτυρίες ήταν ρητώς αντισεκταριστικές, και ότι ένα δημοφιλές σύνθημα ήταν το «θέλουμε μια πατρίδα».⁶⁵

Οι διαδηλωτές ανταποκρίνονταν επίσης σε γεγονότα ενώ αυτά εξελίσσονταν, προσαρμόζοντας τα αιτήματά τους ή προβάλλοντας νέα. Μετά την παραίτηση του πρωθυπουργού Abdel Mahdi, διαδηλωτές στη Βαγδάτη εξέδωσαν μια ανακοίνωση στις 11 Δεκεμβρίου με αιτήματα για νέο πρωθυπουργό, συμπεριλαμβανομένης, μεταξύ άλλων, μιας δέσμευσης για «ουσιαστικές μεταρρυθμίσεις».⁶⁶ Στις 13 Ιανουαρίου, διαδηλωτές στη Νασιρίγια, και σύμφωνα με το Παρατηρητήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και σε άλλες επαρχίες, απάντησαν σε αυτό που

---

⁵⁷ UNAMI, UN Special Representative meets protesters, calls for calm and stresses the importance of a direct dialogue, 2 October 2019, [url](#); Abdulhadi, R., Iraqi protestors unite behind demands, not sectarian identities, 31 October 2019, [url](#); Iraq, Standing Committee on Human Rights – Iraqi Parliamentary Council, [تقرير لجنة حقوق الانسان عن التظاهرات في العراق](#) [The Report of the Standing Committee on Human Rights on the Demonstrations in Iraq], 17 November 2019, [url](#), p. 4; DW, What's behind the protests in Iraq?, 5 October 2019, [url](#); Al-Jazeera, Several killed as Iraq protests escalate, spread nationwide, 2 October 2019, [url](#)

⁵⁸ Byman, D.I., Is change likely in Iraq?, Brookings, [url](#); Czulda, R., Protests challenge Iran's future position in Iraq, AC, 2 December 2019, [url](#); DW, What's behind the protests in Iraq?, 5 October 2019, [url](#); Washington Post (The), Hundreds wounded in Iraq as police fire tear gas, bullets at protesters, 2 October 2019, [url](#)

⁵⁹ Bobseine, H., Iraqi youth protesters: Who they are, what they want, and what's next, MEI, 14 October 2019, [url](#); Al-Amal, and Al-Namaa, Preliminary Report on the Violation Against the Iraq Protest of October 2019, 10 November 2019, [url](#), p. 1

⁶⁰ Washington Post (The), Iraqi protests broaden; violent crackdown spirals, 6 October 2019, [url](#); Alalain, R., The irresistible resiliency of Iraq's protesters, Brookings, 31 January 2020, [url](#)

⁶¹ Time, Over 300 Killed as Hundreds of Thousands Take Part in Iraqi Protests. What's Behind the Violent Demonstrations?, 13 November 2019, [url](#); Reuters, Iraq passes electoral reforms but deadlock remains, 24 December 2019, [url](#); CRS, Iraq: Protests and the Future of U.S. Partnership, 12 November 2019, [url](#); Haynes, C., Explainer: Iraq's autumn of discontent, AC, 18 November 2019, [url](#)

⁶² Iraq, Standing Committee on Human Rights – Iraqi Parliamentary Council, [تقرير لجنة حقوق الانسان عن التظاهرات في العراق](#) [The Report of the Standing Committee on Human Rights on the Demonstrations in Iraq], 17 November 2019, [url](#), p. 4

⁶³ Abdulhadi, R., Iraqi protestors unite behind demands, not sectarian identities, 31 October 2019, [url](#); UNAMI, Demonstrations in Iraq: update, 5 November 2019, [url](#), p. 2; Alshamary, M. and al-Amin, S., Iraqi protesters demand constitutional change. Can they make it happen?, Washington Post (The), 7 November 2019, [url](#)

⁶⁴ Dodge, T., Corruption Continues to Destabilize Iraq, Chatham House, 1 October 2019, [url](#); Hasan, H. Iraq Protests: A New Social Movement Is Challenging Sectarian Power, Carnegie, 4 November 2019, [url](#); Al-Rubaie, A., Despite Political Turmoil and Coronavirus, Iraq's Protest Movement Continues, WINEP, 23 March 2020, [url](#); Boot, M., The Deadly Protests Shaking Iraq: What to Know, CFR, 30 October 2019, [url](#)

⁶⁵ Jiyad, S., Iraq's unsustainable status quo, ECFR, 27 February 2020, [url](#); Alhassani, M., The Evolution of Iraq's Protests: Excessive Force Pushes Protesters to Adapt, WINEP, 4 February 2020, [url](#); Salam, D., Will protests herald a new era in Iraqi politics?, AC, 31 October 2019, [url](#); Iraq, Standing Committee on Human Rights – Iraqi Parliamentary Council, [تقرير لجنة حقوق الانسان عن التظاهرات في العراق](#) [The Report of the Standing Committee on Human Rights on the Demonstrations in Iraq], 17 November 2019, [url](#), p. 4

⁶⁶ UN Security Council, Implementation of resolution 2470 (2019) - Report of the Secretary-General, 21 February 2020, [url](#), para. 7

θεώρησαν ως αδράνεια και ζήτησαν από την κυβέρνηση να προβεί σε μεταρρυθμίσεις εντός επτά ημερών.⁶⁷ Όταν ο Mohammed Tawfiq Allawi διορίστηκε πρωθυπουργός την 1η Φεβρουαρίου, οι διαδηλωτές απέρριψαν άμεσα την κίνηση.⁶⁸ Ομοίως, όταν ο Adnan al-Zurfi διορίστηκε πρωθυπουργός στις 17 Μαρτίου κατόπιν της αδυναμίας του Allawi να σχηματίσει υπουργικό συμβούλιο, διαδηλωτές σε αρκετές πόλεις απέρριψαν τον διορισμό.⁶⁹ Τον Ιούνιο, διαδηλωτές σε αρκετές επαρχίες εστίασαν τα αιτήματά τους στην παραίτηση διοικητών των επαρχιών, καθώς και στην απόδοση δικαιοσύνης για όσους έχασαν τη ζωή τους κατά τη διάρκεια προηγούμενων διαμαρτυριών.⁷⁰

2.1.2 Κύριες διαμαρτυρίες και τοποθεσίες

Πηγές αναφέρουν ότι οι διαμαρτυρίες πραγματοποιήθηκαν κυρίως στη Βαγδάτη και στις κεντρικές και νότιες επαρχίες ως επί το πλείστον σιιτικού πληθυσμού.⁷¹ Πιο συγκεκριμένα, αναφέρθηκε ότι πραγματοποιήθηκαν διαμαρτυρίες κατά την πρώτη εβδομάδα του Οκτωβρίου και πάλι στις 25 Οκτωβρίου στις επαρχίες της Καρμπάλα, της Μπάμπιλ, της Βασίτ, της Νατζάφ, της Καντισίγια, της Μουτάνα, της Ντι Καρ, της Μαϊσάν και της Βασόρας, εκτός από τη Βαγδάτη.⁷² Στη Βαγδάτη, οι διαμαρτυρίες επικεντρώθηκαν στην πλατεία Ταχρίρ και Κιλάνι, με συχνές συγκρούσεις μεταξύ διαδηλωτών και δυνάμεων ασφαλείας που σημειώθηκαν στην al-Jumhuriyya ή πέριξ αυτής και σε άλλες κοντινές γέφυρες.⁷³ Σε άλλες επαρχίες, μερικές από τις μεγαλύτερες διαμαρτυρίες καθώς και οι περισσότερες βίαιες συγκρούσεις μεταξύ διαδηλωτών και δυνάμεων ασφαλείας ή/και άλλων ένοπλων ομάδων φαίνεται να πραγματοποιήθηκαν στις πόλεις Νασιρίγια, Μπασρά, Καρμπάλα και Νατζάφ.⁷⁴

Ο αριθμός των διαδηλωτών που συμμετείχαν φαίνεται να διέφερε το φθινόπωρο και τον χειμώνα του 2019 και του 2020, με τις περισσότερες πηγές να αναφέρονται σε «χιλιάδες»⁷⁵ ή σε μερικές

⁶⁷ HRW, Iraq: Authorities Violently Remove Protesters, 31 January 2020, [url](#); EPIC, ISHM: JANUARY 9 – JANUARY 16, 2020, 16 January 2020, [url](#)

⁶⁸ Reuters, Iraqi cleric Sadr tells followers to clear sit-ins after PM appointed, 2 February 2020, [url](#); Al-Jazeera, Mohammed Allawi appointed new Iraq PM, protesters reject him, 1 February 2020, [url](#)

⁶⁹ EPIC, ISHM: MARCH 12 – MARCH 19, 2020, March 19 2020, [url](#)

⁷⁰ Al-Mada Paper, متظاهرون يحاصرون مكاتب المحافظين لإجبارهم على الاستقالة [Protesters surround the offices of Governors to force their resignation], 7 June 2020, [url](#); Al-Arabi al-Jadid, احتجاجات 4 محافظات عراقية: الكشف عن قتلة المتظاهرين وإقالة المحافظين [Protests in four Iraqi provinces: disclosure of the killers of protesters and the resignation of the governors], 7 June 2020, [url](#)

⁷¹ Hasan, H. Iraq Protests: A New Social Movement Is Challenging Sectarian Power, Carnegie, 4 November 2019, [url](#); Abdulhadi, R., Iraqi protestors unite behind demands, not sectarian identities, 31 October 2019, [url](#); Knights, M., Exposing and Sanctioning Human Rights Violations by Iraqi Militias, WINEP, 22 October 2019, [url](#); UN Security Council, Implementation of resolution 2470 (2019) - Report of the Secretary-General, 22 November 2019, [url](#), para. 2, 11

⁷² Bobseine, H., Iraqi youth protesters: Who they are, what they want, and what's next, MEI, 14 October 2019, [url](#); UNAMI, Demonstrations in Iraq: update, 5 November 2019, [url](#), p. 2; UNAMI, Demonstrations in Iraq – 2nd update, 11 December 2019, [url](#), p. 3

⁷³ UNAMI, Demonstrations in Iraq – 2nd update, 11 December 2019, [url](#), p. 4, 5; Al-Jazeera, Baghdad's commercial hub feels pinch as Iraq protests continue, 27 November 2019, [url](#); Guardian (The), Protesters burn down Iranian consulate in southern Iraq, 27 November 2019, [url](#); Al, Iraq: Iranian tear gas grenades among those causing gruesome protester deaths, 31 October 2019, [url](#)

⁷⁴ UNAMI, Demonstrations in Iraq – 2nd update, 11 December 2019, [url](#), p. 3; Guardian (The), Protesters burn down Iranian consulate in southern Iraq, 27 November 2019, [url](#); AP, Iraqi protesters attack Iran consulate in Karbala, 3 November 2019, [url](#); HRW, Iraq: Teargas Cartridges Killing Protesters, 8 November 2019, [url](#); AP, 27 Iraqi protesters shot dead in 24 hours, violence spirals, 28 November 2019, [url](#); Wing, J., One Of The Deadliest Days Of Protests At Least 25 Killed In Nasiriya, Musings on Iraq [Blog], 29 November 2019, [url](#)

⁷⁵ Al-Jazeera, ساحة التحرير، Several killed as Iraq protests escalate, spread nationwide, 2 October 2019, [url](#); Al-Sumaria, صور تحتضن الاف المتظاهرين.. صور المتظاهرون يعودون إلى جسر الأحرار و9 محافظات تغلق المدارس والدوائر [Thousands of demonstrators in Tahrir Square ... Pictures], 10 January 2020, [url](#); Al-Mada Paper, Demonstrators return to al-Ahrar bridge and 9 provinces close schools and offices], 17 November 2019, [url](#)

περιπτώσεις «δεκάδες χιλιάδες»⁷⁶ άτομα που συμμετείχαν στις μεγαλύτερες διαμαρτυρίες. Η UNAMI αναφέρει ότι 3 000 άτομα συμμετείχαν στις διαμαρτυρίες στη Βαγδάτη την 1η Οκτωβρίου⁷⁷, και ότι «από τις 29 Οκτωβρίου έως τις 4 Νοεμβρίου, ο αριθμός των διαδηλωτών στη Βαγδάτη ανήλθε σε περίπου ένα εκατομμύριο.»⁷⁸ Οι αριθμοί φαίνεται να μειώθηκαν τον Φεβρουάριο/Μάρτιο, με εκθέσεις να αναφέρουν τη συμμετοχή «εκατοντάδων» ατόμων.⁷⁹ Στις 17 Μαρτίου 2020, η κυβέρνηση ανακοίνωσε εθνική απαγόρευση κυκλοφορίας λόγω της πανδημίας Covid-19, και αναφέρθηκε ότι οι διαδηλωτές ανακοίνωσαν μερική αναστολή των διαμαρτυριών λόγω της κρίσης⁸⁰, αν και ορισμένες πηγές αναφέρουν ότι συνεχίστηκαν καθιστικές διαμαρτυρίες σε ορισμένα μέρη, συμπεριλαμβανομένης της πλατείας Ταχρίρ στη Βαγδάτη.⁸¹ Νέες διαμαρτυρίες πραγματοποιήθηκαν στις αρχές Μαΐου και πάλι στις αρχές Ιουνίου, με συμμετοχή εκατοντάδων ατόμων.⁸² Εκτός από τις διαμαρτυρίες και τις καθιστικές διαμαρτυρίες, οι διαδηλωτές σε ορισμένες περιοχές απέκλεισαν δρόμους και γέφυρες για να διακόψουν την οικονομική δραστηριότητα, στοχεύοντας, μεταξύ άλλων, το λιμάνι της Βασόρας και εγκαταστάσεις που σχετίζονται με την παραγωγή πετρελαίου.⁸³ Θα πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι κατά τη διάρκεια των διαμαρτυριών αναφέρθηκαν πολλές επιθέσεις εναντίον δημόσιας και ιδιωτικής περιουσίας, συμπεριλαμβανομένων των ιρανικών προξενείων στη Νατζάφ και στην Καρμπάλα.⁸⁴

Δεδομένα ACLED σχετικά με διαμαρτυρίες και ταραχές στο Ιράκ (μη συμπεριλαμβανομένης της περιοχής του Ιρακινού Κουρδιστάν (KRI))

Το Παρατηρητήριο Πληροφοριών Ένοπλων Συγκρούσεων (Armed Conflict Location & Event Data Project -ACLED) συλλέγει δεδομένα σε πραγματικό χρόνο σχετικά με πτυχές της πολιτικής βίας παγκοσμίως⁸⁵, συμπεριλαμβανομένων «εκδηλώσεων διαμαρτυρίας» όπως διαμαρτυρίες και ταραχές. Η EASO χρησιμοποίησε τη διαθέσιμη στο κοινό δέσμη δεδομένων της Έκθεσης Power BI του ACLED για το Ιράκ (1 Ιανουαρίου 2019 έως 31 Ιουλίου 2020) για τα δεδομένα του ACLED σχετικά με εκδηλώσεις διαμαρτυρίας, όπως διαμαρτυρίες και ταραχές για αυτήν την έκθεση.⁸⁶ Το ACLED κατέγραψε συνολικά 1 558 εκδηλώσεις διαμαρτυρίας που αναφέρθηκαν ως «διαμαρτυρίες»⁸⁷ στο

⁷⁶ Reuters, Iraqi protesters pack Baghdad square, anti-government movement gains momentum, 29 October 2019, [url](#); AP (Associated Press), Iraqi protesters attack Iran consulate in Karbala, 3 November 2019, [url](#)

⁷⁷ UNAMI, Demonstrations in Iraq 1- 9 October 2019, 22 October 2019, [url](#), p. 4

⁷⁸ UNAMI, Demonstrations in Iraq: update, 5 November 2019, [url](#), p. 4

⁷⁹ Al-Mada Paper, ساحات الاحتجاج تحضر لمفاجأة الأحزاب لو تكرر سيناريو تكليف علاوي [The Protest Sites prepare to surprise the parties if they repeat the scenario of Allawi's designation], 10 March 2020, [url](#); Sky News Arabia, القبعات الزرقاء تطورات متسارعة بجنوب العراق.. ودعوة لمواجهة 'Blue Hats', 4 February 2020, [url](#)

⁸⁰ UN Security Council, Implementation of resolution 2470 (2019) - Report of the Secretary-General, 6 May 2020, [url](#), para. 15; Asharq al-Awsat, Coronavirus Brings Abrupt End to Iraq Protest Movement, 22 March 2020, [url](#)

⁸¹ New Arab (The), Protesters face live fire after Iraq partially lifts coronavirus lockdown, 22 April 2020, [url](#); Al-Monitor, Coronavirus curfew fails to clear Iraqi protest squares, 6 April 2020, [url](#)

⁸² Al-Arabi al-Jadid, احتجاجات بـ4 محافظات عراقية: الكشف عن قتل المتظاهرين وإقالة المحافظين [Protests in four Iraqi provinces: disclosure of the killers of protesters and the resignation of the governors], 7 June 2020, [url](#); National (The), Iraq's new prime minister orders protesters released as rallies resume, 10 May 2020, [url](#); Wing, J., Protests Return To Iraq Can New Govt Respond To Their Demands?, Musings on Iraq [Blog], 14 May 2020, [url](#)

⁸³ AP, Anti-government protests cripple major Iraqi port, oil field, 18 November 2019, [url](#); Al-Jazeera, Baghdad's commercial hub feels pinch as Iraq protests continue, 27 November 2019, [url](#); Rudaw, Protesters being killed by 'third party', not Iraq's security forces: defense minister, 16 November 2019, [url](#); EPIC, ISHM: JANUARY 23 – JANUARY 30, 2020, 30 January 2020, [url](#)

⁸⁴ UN Security Council, Implementation of resolution 2470 (2019) - Report of the Secretary-General, 22 November 2019, [url](#), para. 2; IHCHR, [Facebook], posted on: 27 October 2019, [url](#); Guardian (The), Protesters burn down Iranian consulate in southern Iraq, 27 November 2019, [url](#); UNAMI, Demonstrations in Iraq – 2nd update, 11 December 2019, [url](#), pp. 2, 4; BBC, Iraq unrest: Protesters attack Iranian consulate in Karbala, 4 November 2019, [url](#)

⁸⁵ ACLED, About ACLED, n.d., [url](#)

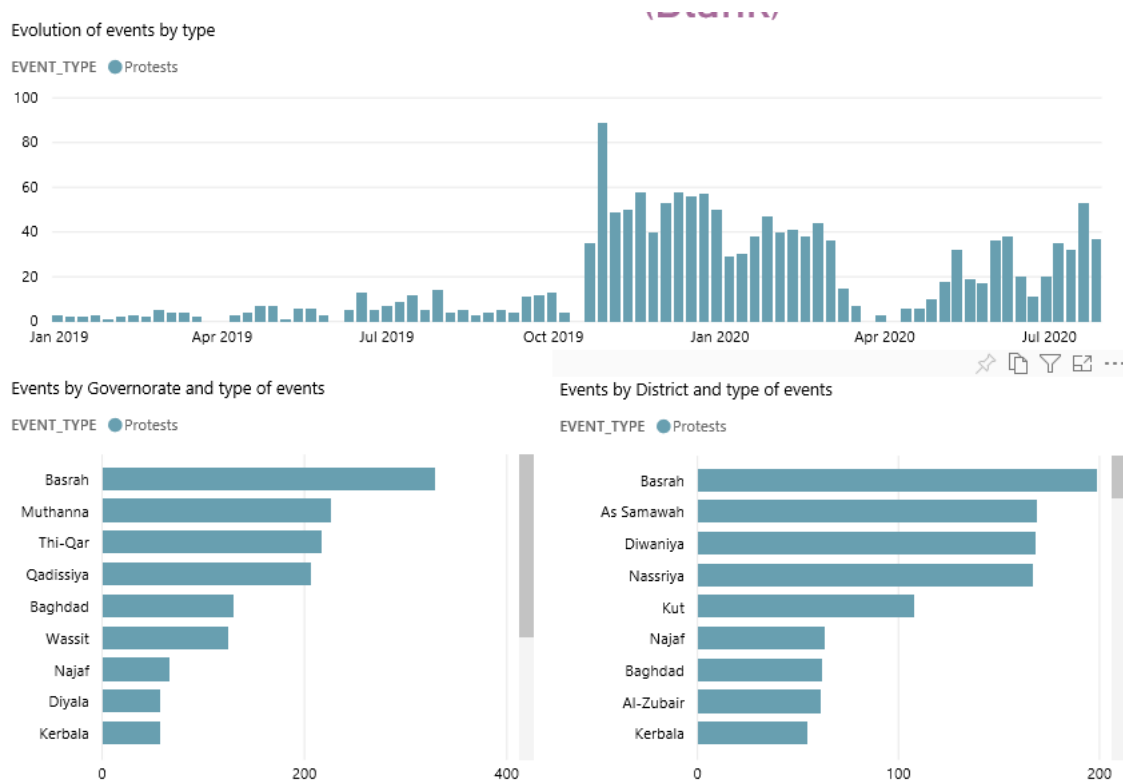
⁸⁶ EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, Middle East (1 August 2020), [url](#)

⁸⁷ Το βιβλίο κωδικών του ACLED ορίζει τη διαμαρτυρία ως «δημόσια διαδήλωση στην οποία οι συμμετέχοντες δεν προβαίνουν σε βίαιες ενέργειες, αν και η βία μπορεί να έχει χρησιμοποιηθεί εναντίον τους. Στις διαμαρτυρίες συμμετέχουν άτομα και ομάδες που διαδηλώνουν ειρηνικά έναντι κάποιας πολιτικής οντότητας, κυβερνητικού θεσμού,

Ιράκ (μη συμπεριλαμβανομένης της περιοχής του Ιρακινού Κουρδιστάν) κατά την περίοδο αναφοράς. Η Βασόρα ήταν η επαρχία στην οποία πραγματοποιήθηκαν οι περισσότερες διαμαρτυρίες (329), ακολουθούμενη από τη Μουτάνα (226) και τη Ντικάρ (217). Στη Βαγδάτη, την πρωτεύουσα του Ιράκ, πραγματοποιήθηκαν 130 διαμαρτυρίες.⁸⁸

Σε μεγάλες πόλεις, τα στοιχεία για τις διαμαρτυρίες που καταγράφηκαν από το ACLED ήταν τα εξής: Στην πόλη της Βασόρας, πρωτεύουσα της επαρχίας της Βασόρας, σημειώθηκε ο μεγαλύτερος αριθμός διαμαρτυριών (199). Ακολούθησε η Ντιβανίγια (πρωτεύουσα της επαρχίας Καντισίγια – 168), και η Νασιρίγια (πρωτεύουσα της επαρχίας Ντικάρ – 167). Στην πόλη της Βαγδάτης, πρωτεύουσα του Ιράκ και της επαρχίας της Βαγδάτης, πραγματοποιήθηκαν 62 διαμαρτυρίες κατά την περίοδο αναφοράς.⁸⁹

Στον πίνακα παρουσιάζονται οι διαμαρτυρίες που πραγματοποιήθηκαν ανά επαρχία και ανά περιφέρεια.⁹⁰

Διάγραμμα 1: Δεδομένα του ACLED σχετικά με τις διαμαρτυρίες από την 1η Ιανουαρίου 2019 έως τις 31 Ιουλίου 2020

Για δεδομένα σχετικά με διαμαρτυρίες που το ACLED χαρακτήρισε ως «ταραχές», το οποίο περιλαμβάνει βίες διαμαρτυρίες⁹¹, το ACLED κατέγραψε ότι πραγματοποιήθηκαν 539 τέτοιες

πολιτικής, ομάδας, παραδοσιακού θεσμού, επιχείρησης ή άλλου ιδιωτικού φορέα.» Για πιο λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τον ορισμό και τις επιμέρους εκδηλώσεις διαμαρτυρίας που καταγράφονται στο πλαίσιο «διαμαρτυριών», βλ. ACLED, ACLED Codebook – 2019, 2019, [url](#), pp. 12-13

⁸⁸ EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, Middle East (1 August 2020), [url](#)

⁸⁹ EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, Middle East (1 August 2020), [url](#)

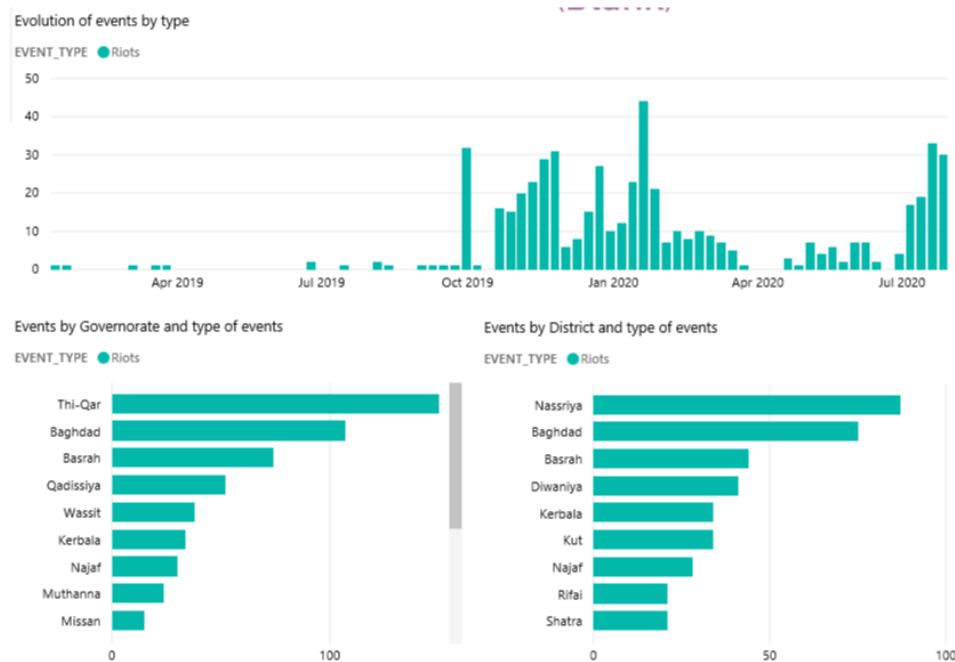
⁹⁰ EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, Middle East (1 August 2020), [url](#)

⁹¹ Το βιβλίο κωδικών του ACLED ορίζει τις «ταραχές» ως «βίαια γεγονότα όπου διαδηλωτές ή το πλήθος συμμετέχουν σε γεγονότα διατάραξης, συμπεριλαμβανομένης ενδεικτικά της ρίψης πετρών, της καταστροφής περιουσίας κ.λπ. Μπορεί να στοχεύουν άλλα άτομα, περιουσίες, επιχειρήσεις, άλλες ομάδες πρόκλησης ταραχών ή ενόπλους», και να αφορούν

εκδηλώσεις διαμαρτυρίας στο Ιράκ (μη συμπεριλαμβανομένης της περιοχής του Ιρακινού Κουρδιστάν) κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς, και οι τρεις επαρχίες που επηρεάστηκαν περισσότερο ήταν οι εξής: Ντικάρ (150), Βαγδάτη (107), Βασόρα (74).⁹²

Σε μεγάλες πόλεις, τα στοιχεία για τις ταραχές που καταγράφηκαν από το ACLED ήταν τα εξής: Στην πόλη της Νασιρίγια, πρωτεύουσα της επαρχίας Ντικάρ, σημειώθηκε ο μεγαλύτερος αριθμός ταραχών (87). Ακολούθησε η πόλη της Βαγδάτης (πρωτεύουσα του Ιράκ και της επαρχίας της Βαγδάτης –75), και η Βασόρα (πρωτεύουσα της επαρχίας της Βασόρας – 44).⁹³

Στον πίνακα παρουσιάζονται οι διαμαρτυρίες που πραγματοποιήθηκαν ανά επαρχία και ανά περιφέρεια.⁹⁴

Διάγραμμα 2: Δεδομένα του ACLED σχετικά με τις ταραχές από την 1η Ιανουαρίου 2019 έως τις 31 Ιουλίου 2020

2.1.3 Ποιος συμμετέχει στις διαμαρτυρίες;

Πηγές δείχνουν ότι οι διαμαρτυρίες στο πλαίσιο του κινήματος διαμαρτυρίας που περιγράφηκε μέχρι στιγμής πραγματοποιήθηκαν κυρίως στη Βαγδάτη και τις νότιες επαρχίες σιιτικής πλειονότητας.⁹⁵ Ενώ συμμετείχε πληθυσμός Σουνιτών στη Βαγδάτη και σε άλλες περιοχές στις οποίες πραγματοποιήθηκαν διαμαρτυρίες, και ενώ μερικοί φέρεται να ταξίδεψαν από άλλα μέρη της χώρας

επιμέρους γεγονότα που περιλαμβάνουν βία, καταστροφική συμπεριφορά, οχλοκρατική βία κ.λπ. Για πιο αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με τον ορισμό και τις επιμέρους εκδηλώσεις διαμαρτυρίας που εντάσσονται στο πλαίσιο των «ταραχών», βλ. ACLED, ACLED Codebook – 2019, 2019, [url](#), pp. 13-14

⁹² EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, Middle East (1 August 2020), [url](#)

⁹³ EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, Middle East (1 August 2020), [url](#)

⁹⁴ EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, Middle East (1 August 2020), [url](#)

⁹⁵ Sweden, Lifos, Lägessanalys: Demonstrationerna i Irak – evolution eller revolution? [Situation analysis: The demonstrations in Iraq – evolution or revolution?], 2 December 2019, [url](#), p. 8; UN Security Council, Implementation of resolution 2470 (2019) - Report of the Secretary-General, 22 November 2019, [url](#), para. 11; UNOCHA, Iraq: Humanitarian Bulletin, October 2019, [url](#), p. 3; Al-Amal, and Al-Namaa, Preliminary Report on the Violation Against the Iraq Protest of October 2019, 10 November 2019, [url](#), p. 1; Badawi, T., Why Arab Sunnis are disengaged from Iraq's protests, AC, 7 February 2020, [url](#); Bobseine, H., Iraqi youth protesters: Who they are, what they want, and what's next, MEI, 14 October 2019, [url](#)

για να συμμετέχουν⁹⁶, αυτό σήμαινε ότι οι διαδηλωτές ανήκαν κατά κύριο λόγο στο σιιτικό τμήμα του πληθυσμού.⁹⁷ Οι πηγές σημειώνουν, ωστόσο, ότι τα αιτήματα των διαδηλωτών «δεν ήταν θρησκευτικής φύσης»⁹⁸, και ότι οι διαδηλωτές δεν συμμετείχαν σε «σιιτικό κίνημα ανταρσίας».⁹⁹ Κατά την πρώτη περίοδο διαμαρτυριών από την 1η έως τις 9 Οκτωβρίου, οι περισσότερες πηγές χαρακτηρίζουν τους διαδηλωτές ως «νέους άνδρες», οι οποίοι ήταν συχνά περιθωριοποιημένοι και άνεργοι ή υποαπασχολούμενοι, καθώς και ακτιβιστές της κοινωνίας των πολιτών.¹⁰⁰ Υπάρχουν, ωστόσο, αναφορές γυναικών που συμμετείχαν κατά τη διάρκεια της εν λόγω πρώτης φάσης.¹⁰¹

Πολλές πηγές αναφέρουν ότι η σύνθεση των διαδηλωτών άλλαξε όταν ξεκίνησε ο δεύτερος γύρος διαμαρτυριών στις 25 Οκτωβρίου. Από εκείνη τη χρονική στιγμή, συμμετείχαν «διαδηλωτές από δημογραφικά διαφορετικές ομάδες»¹⁰², καθώς ενώθηκαν με αυτούς γυναίκες, ηλικιωμένοι, μαθητές, φοιτητές και επαγγελματίες.¹⁰³ Σε διάφορα μέρη, δάσκαλοι, μαθητές και άλλες επαγγελματικές ομάδες κήρυξαν απεργίες διαρκείας σε ένδειξη στήριξης προς του διαδηλωτές.¹⁰⁴ Ο ΟΗΕ δήλωσε ότι οι γυναίκες διαδραμάτισαν πρωτοφανή ρόλο στο κίνημα διαμαρτυριών.¹⁰⁵ Σύμφωνα με πληροφορίες, πρώην μέλη των ΔΛΚ συμμετείχαν επίσης στις διαμαρτυρίες.¹⁰⁶

Πηγές αναφέρουν ότι οι περισσότεροι από τους διαδηλωτές δεν ανήκαν σε κανένα συγκεκριμένο πολιτικό κόμμα ή ομάδα, ότι δεν καθοδηγούνταν από κανέναν θρησκευτικό ή πολιτικό ηγέτη, ότι δεν συμφωνούσαν με καμία συγκεκριμένη άποψη ή ιδεολογία και ότι δεν είχαν καμία ενιαία ή επίσημη ηγεσία.¹⁰⁷ Ταυτόχρονα, ωστόσο, πηγές αναφέρουν ότι οι υποστηρικτές του Muqtada al-Sadr συμμετείχαν στις διαμαρτυρίες από τις 25 Οκτωβρίου έως τα τέλη Ιανουαρίου, κατόπιν καλέσματος του al-Sadr.¹⁰⁸ Επομένως, φαίνεται ότι ορισμένες εφημερίδες και άλλες πηγές προέβησαν σε διάκριση μεταξύ των «διαδηλωτών» χωρίς συγκεκριμένες πολιτικές πεποιθήσεις, και των υποστηρικτών του al-Sadr, που συμμετείχαν στις ίδιες διαμαρτυρίες. Δεν βρέθηκαν πληροφορίες σχετικά με τα σχετικά μεγέθη των δύο ομάδων.

⁹⁶ Badawi, T., Why Arab Sunnis are disengaged from Iraq's protests, AC, 7 February 2020, [url](#)

⁹⁷ Hasan, H. Iraq Protests: A New Social Movement Is Challenging Sectarian Power, Carnegie, 4 November 2019, [url](#);

Bobseine, H., Iraqi youth protesters: Who they are, what they want, and what's next, MEI, 14 October 2019, [url](#)

⁹⁸ Bobseine, H., Iraqi youth protesters: Who they are, what they want, and what's next, MEI, 14 October 2019, [url](#)

⁹⁹ Hasan, H. Iraq Protests: A New Social Movement Is Challenging Sectarian Power, Carnegie, 4 November 2019, [url](#)

¹⁰⁰ Iraq, Standing Committee on Human Rights – Iraqi Parliamentary Council, [تقرير لجنة حقوق الانسان عن التظاهرات في العراق](#) [The Report of the Standing Committee on Human Rights on the Demonstrations in Iraq], 17 November 2019, [url](#); UNAMI, Demonstrations in Iraq 1- 9 October 2019, 22 October 2019, [url](#), p. 2; UNOCHA, Iraq: Humanitarian Bulletin, October 2019, [url](#), p. 3; Bobseine, H., Iraqi youth protesters: Who they are, what they want, and what's next, MEI, 14 October 2019, [url](#)

¹⁰¹ Al-Jazeera, [مظاهرات العراق.. نساء على خط المواجهة](#) [The protests in Iraq.. Women at the line of confrontation], 5 October 2019, [url](#)

¹⁰² UNAMI, Demonstrations in Iraq: update, 5 November 2019, [url](#), p. 2

¹⁰³ UNOCHA, Iraq: Humanitarian Bulletin, October 2019, [url](#), p. 3; New York Times (The), 'All of Them Are Thieves': Iraqis Defy Security Forces to Protest Corruption, 25 October 2019, [url](#); UNAMI, Demonstrations in Iraq: update, 5 November 2019, [url](#), p. 2

¹⁰⁴ UNAMI, Demonstrations in Iraq – 2nd update, 11 December 2019, [url](#), p. 2; Wing, J., Iraq Protests Get Huge Boost As Students And Professional Groups Join In, Musings on Iraq [Blog], 29 October 2019, [url](#); Reuters, Iraqi protesters pack Baghdad square, anti-government movement gains momentum, 29 October 2019, [url](#)

¹⁰⁵ UNAMI, For Iraq – The United Nations in Iraq 2019, 31 March 2020, [url](#), p. 8; UNAMI, Briefing to the Security Council by Jeanine Hennis-Plasschaert 3 March 2020 (as delivered), 3 March 2020, [url](#)

¹⁰⁶ New York Times (The), 'All of Them Are Thieves': Iraqis Defy Security Forces to Protest Corruption, 25 October 2019, [url](#)

¹⁰⁷ UNAMI, Demonstrations in Iraq 1- 9 October 2019, 22 October 2019, [url](#), p. 3; UNOCHA, Iraq: Humanitarian Bulletin, October 2019, [url](#), p. 3; Iraq, Standing Committee on Human Rights – Iraqi Parliamentary Council, [تقرير لجنة حقوق الانسان عن التظاهرات في العراق](#) [The Report of the Standing Committee on Human Rights on the Demonstrations in Iraq], 17 November 2019, [url](#), p. 4; Abdulhadi, R., Iraqi protestors unite behind demands, not sectarian identities, 31 October 2019, [url](#); Salam, D., Will protests herald a new era in Iraqi politics?, AC, 31 October 2019, [url](#); Al-Jazeera, [أسباب التصعيد وسبيل الحل](#) [The protests in Iraq.. The reasons behind the expansion and the path to a solution], 10 October 2019, [url](#)

¹⁰⁸ VOA, Firebrand Cleric Green-Lights Fresh Protests in Iraq, 20 October 2019, [url](#); New Arab (The), 'We want dignity': Two killed as massive anti-government protests rock Iraq, 25 October 2019, [url](#); Slim, R., Iraq: Sadr withdraws support for protests in a political power play, MEI, 27 January 2020, [url](#)

2.1.4 Πώς οργανώνονται οι διαμαρτυρίες;

Οι πηγές είναι κατά κάποιο τρόπο αντιφατικές ως προς το πώς ξεκίνησαν οι διαμαρτυρίες. Ενώ ορισμένες αναφέρουν τις αρχικές διαμαρτυρίες ως «αυθόρμητες»¹⁰⁹, άλλες πηγές σημειώνουν ότι τα καλέσματα στις διαμαρτυρίες της 1ης Οκτωβρίου άρχισαν να κυκλοφορούν τον Σεπτέμβριο του 2019.¹¹⁰ Ωστόσο, πολλές πηγές αναφέρουν ότι κανένα συγκεκριμένο κόμμα ή οργανισμός δεν ξεκίνησε τις διαμαρτυρίες, και ότι ήταν αυθόρμητες υπό την έννοια ότι τα άτομα συμμετείχαν προκειμένου να εκφράσουν την οργή τους για συγκεκριμένα ζητήματα, καθώς και για τη βίαιη αντίδραση των αρχών στις πρώτες διαμαρτυρίες.¹¹¹

Η κινητοποίηση για τις διαμαρτυρίες, τόσο τα πρώτα καλέσματα στις διαμαρτυρίες όσο και η κινητοποίηση για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων ζητημάτων, φέρεται να πραγματοποιήθηκαν μέσω διαδικτύου¹¹², με μια πηγή να αναφέρει ότι το Facebook υπήρξε ιδιαίτερα σημαντική πλατφόρμα.¹¹³ Οι αρχές του Ιράκ, ωστόσο, απέκλεισαν την πρόσβαση στο διαδίκτυο στις 2 Οκτωβρίου για περισσότερες από 24 ώρες, και πάλι για διαφορετικές χρονικές περιόδους, καθώς εξελίσσονταν οι διαμαρτυρίες.¹¹⁴ Επιπλέον, οι αρχές απέκλεισαν την πρόσβαση στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης από τις 2 Οκτωβρίου έως τις 21 Νοεμβρίου.¹¹⁵ Ενώ υπήρχε η δυνατότητα πρόσβασης στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης με τη χρήση VPN όταν ήταν διαθέσιμο το διαδίκτυο, αυτό θα μπορούσε να υποδηλώνει ότι άλλοι δίαυλοι επικοινωνίας ήταν επίσης σημαντικοί. Για παράδειγμα, η Ύπατη Επιτροπή του Ιράκ για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα αναφέρθηκε ότι κατέφυγε στη χρήση SMS όταν δεν ήταν διαθέσιμο το διαδίκτυο.¹¹⁶ Λίγες λεπτομέρειες είναι διαθέσιμες σχετικά με εκείνους που πραγματοποιούν καλέσματα και κινητοποιούν άτομα στο διαδίκτυο (και πιθανώς αλλού) για τη συμμετοχή σε διαμαρτυρίες, αλλά περιγράφονται ως ακτιβιστές της κοινωνίας των πολιτών¹¹⁷, πολίτες¹¹⁸ ή διαμορφωτές γνώμης στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.¹¹⁹

Ορισμένες υπηρεσίες οργανώθηκαν και παρασχέθηκαν για όσους συμμετέχουν σε διαμαρτυρίες. Για παράδειγμα, στην καθιστική διαμαρτυρία στην πλατεία Ταχρίρ στη Βαγδάτη στήθηκαν σκηνές, στις οποίες προσφέρθηκε φαγητό, νομικές συμβουλές, και άλλες υπηρεσίες.¹²⁰ Πηγές αναφέρουν ότι

---

¹⁰⁹ Ali, Z. and Khalaf, S., In Iraq, demonstrators demand change — and the government fights back, 9 October 2019, [url](#); Salam, D., Will protests herald a new era in Iraqi politics?, AC, 31 October 2019, [url](#); Washington Post (The), Iraqi protests broaden; violent crackdown spirals, 6 October 2019, [url](#); Abdulhadi, R., Iraqi protestors unite behind demands, not sectarian identities, 31 October 2019, [url](#)

¹¹⁰ Sweden, Lifos, Lågesanalys: Demonstrationerna i Irak – evolution eller revolution? [Situation analysis: The demonstrations in Iraq – evolution or revolution?], 2 December 2019, [url](#), p. 7; Al-Amal, and Al-Namaa, Preliminary Report on the Violation Against the Iraq Protest of October 2019, 10 November 2019, [url](#), p. 1

¹¹¹ Abdulhadi, R., Iraqi protestors unite behind demands, not sectarian identities, 31 October 2019, [url](#); UNOCHA, Iraq: Humanitarian Bulletin, October 2019, [url](#), p. 3; Al-Jazeera, أسباب التصعيد وسبيل الحل.. مظاهرات العراق [The protests in Iraq. The reasons behind the expansion and the path to a solution], 10 October 2019, [url](#); BBC, Iraq protests: Shots fired as demonstrators defy Baghdad curfew, 3 October 2019, [url](#)

¹¹² UNOCHA, Iraq: Humanitarian Bulletin, October 2019, [url](#), p. 3; UNAMI, Demonstrations in Iraq 1- 9 October 2019, 22 October 2019, [url](#); Bobseine, H., Iraqi youth protesters: Who they are, what they want, and what's next, MEI, 14 October 2019, [url](#)

¹¹³ International Crisis Group, Widespread Protests Point to Iraq's Cycle of Social Crisis, 10 October 2019, [url](#)

¹¹⁴ Netblocks, Iraq blocks Facebook, Twitter, WhatsApp and Instagram, then shuts down internet amid civil unrest, 2 October 2019, [url](#); Netblocks, Iraq shuts down internet again as protests intensify, 4 November 2019, [url](#); Knights, M., Exposing and Sanctioning Human Rights Violations by Iraqi Militias, WINEP, 22 October 2019, [url](#)

¹¹⁵ Netblocks, Social media partially unblocked in Iraq after 50 days, 21 November 2019, [url](#)

¹¹⁶ Yahoo News, In Iraq protests, counting the dead is a dangerous job, 31 October 2019, [url](#)

¹¹⁷ Bobseine, H., Iraqi youth protesters: Who they are, what they want, and what's next, MEI, 14 October 2019, [url](#); UNAMI, Demonstrations in Iraq 1- 9 October 2019, 22 October 2019, [url](#), p. 2;

¹¹⁸ Al-Amal, and Al-Namaa, Preliminary Report on the Violation Against the Iraq Protest of October 2019, 10 November 2019, [url](#), p. 1

¹¹⁹ International Crisis Group, Widespread Protests Point to Iraq's Cycle of Social Crisis, 10 October 2019, [url](#)

¹²⁰ France24, Iraq protesters set up free public services in Baghdad's Tahrir Square, 3 November 2019, [url](#)

αυτό έγινε από «εθελοντές» ή απλώς «διαδηλωτές»¹²¹, και ότι δεν ήταν σαφές πώς χρηματοδοτήθηκαν οι εν λόγω προσπάθειες. Ομοίως, αναφέρθηκε ότι εθελοντές του τομέα της υγειονομικής περίθαλψης παρείχαν ιατρική βοήθεια για τους διαδηλωτές στην πλατεία¹²², ενώ χρησιμοποιήθηκαν οχήματα Tuk-Tuk ως ασθενοφόρα.¹²³

Ωστόσο, οι υποστηρικτές του Muqtada al-Sadr φαίνεται να είχαν οργανωθεί μέσω του κινήματός του. Ενώ κάποιος φέρεται να συμμετείχαν αρχικά στις διαμαρτυρίες αυθόρμητα¹²⁴, ακολουθούσαν τις εντολές του, όταν αυτός το επιθυμούσε.¹²⁵ Για παράδειγμα, όταν ο al-Sadr έδωσε την εντολή να απομακρυνθούν τα οδοφράγματα¹²⁶, οι οπαδοί του επιτέθηκαν στους πρώην συνδιαδηλωτές τους.¹²⁷ Κατά τη συμμετοχή τους στις διαμαρτυρίες, το κίνημά του φέρεται να παρείχε υλικοτεχνική υποστήριξη για τις διαμαρτυρίες.¹²⁸

2.1.5 Πολιτικές πρωτοβουλίες ως απάντηση στις διαμαρτυρίες

Αρκετές πηγές αναφέρουν ότι οι διαμαρτυρίες την 1η Οκτωβρίου αιφνιδίασαν την κυβέρνηση¹²⁹, παρά το γεγονός ότι η UNAMI επισημαίνει ότι η κυβέρνηση γνώριζε για τις διαμαρτυρίες εκ των προτέρων και είχε αναπτύξει μεγάλο αριθμό δυνάμεων ασφαλείας.¹³⁰ Ενώ οι αρχές απάντησαν στη διαδήλωση με τη χρήση εκτεταμένης βίας, όπως περιγράφεται παρακάτω, η κυβέρνηση προέβη επίσης στη λήψη μιας σειράς πρωτοβουλιών που αποσκοπούσαν στη συμμόρφωση με τα αιτήματα των διαδηλωτών. Στις 2 Οκτωβρίου, ο πρωθυπουργός, ο Πρόεδρος και ο Πρόεδρος του Κοινοβουλίου υποσχέθηκαν τη διενέργεια έρευνας για τη βία και τις δολοφονίες.¹³¹ Η υπόσχεση αυτή επαναλήφθηκε από τον πρωθυπουργό πολλές φορές.¹³² Στις 4 Οκτωβρίου, ο πρωθυπουργός υποσχέθηκε την απελευθέρωση ειρηνικών διαδηλωτών και ανακοίνωσε μια σειρά μέτρων για την καταπολέμηση της διαφθοράς και την παροχή θέσεων εργασίας και ευκαιριών.¹³³ Η κυβέρνηση συνέχισε ανακοινώνοντας νέα μέτρα στις 6 και στις 9 Οκτωβρίου, τα οποία περιλάμβαναν τον χαρακτηρισμό όσων έχασαν τη ζωή τους στις διαμαρτυρίες ως μάρτυρες¹³⁴, γεγονός το οποίο με τη σειρά του θα μπορούσε να συνεπάγεται την παροχή αποζημίωσης στις οικογένειές τους.¹³⁵

¹²¹ UNAMI, Demonstrations in Iraq – 2nd update, 11 December 2019, [url](#), p. 2; France24, Iraq protesters set up free public services in Baghdad’s Tahrir Square, 3 November 2019, [url](#)

¹²² Al-Jazeera, Despite threats, Iraq’s medical volunteers keep protests alive, 23 November 2019, [url](#)

¹²³ MSF, Tuk-tuks, the ambulances of the nation, 14 January 2020, [url](#)

¹²⁴ Washington Post (The), How powerful cleric Muqtada al-Sadr could snuff out Iraq’s mass street protests, 4 March 2020, [url](#)

¹²⁵ Reuters, Iraqi security forces raid protest camps after Sadr supporters withdraw, 25 January, [url](#); Washington Post (The), How powerful cleric Muqtada al-Sadr could snuff out Iraq’s mass street protests, 4 March 2020, [url](#)

¹²⁶ Mu_alsadr, [Twitter], posted on: 2 February 2020, [url](#)

¹²⁷ Reuters, Iraqi cleric Sadr tells followers to clear sit-ins after PM appointed, 2 February 2020, [url](#)

¹²⁸ Jiyad, S., Iraq’s unsustainable status quo, ECFR, 27 February 2020, [url](#)

¹²⁹ Abdulhadi, R., Iraqi protestors unite behind demands, not sectarian identities, 31 October 2019, [url](#); Reuters, Iraqi police fire on protesters in new unrest, death toll passes 100, 6 October 2019, [url](#); CNN, Iraqi protesters say they have videos of government atrocities. An internet blackout is stopping the world from seeing them, 9 October 2019, [url](#)

¹³⁰ UNAMI, Demonstrations in Iraq 1- 9 October 2019, 22 October 2019, [url](#), p. 3

¹³¹ UN Security Council, Implementation of resolution 2470 (2019) - Report of the Secretary-General, 22 November 2019, [url](#), para. 3

¹³² Iraq, IraqiGovt, [Twitter], posted on: 4 October 2019, [url](#); UN Security Council, Implementation of resolution 2470 (2019) - Report of the Secretary-General, 22 November 2019, [url](#), para. 4, 8

¹³³ Iraq, IraqiGovt, [Twitter], posted on: 4 October 2019, [url](#);

¹³⁴ Reuters, Iraqi PM announces cabinet reshuffle after week of bloody protests, 9 October 2019, [url](#); Iraq, IraqiPMO, [Twitter], posted on: 6 October 2019, [url](#)

¹³⁵ UNAMI, Demonstrations in Iraq 1- 9 October 2019, 22 October 2019, [url](#), p. 9; Iraq, IraqiPMO, [Twitter], posted on: 6 October 2019, [url](#)

Στις 8 Οκτωβρίου, το Κοινοβούλιο συγκρότησε μια επιτροπή η οποία ήταν επιφορτισμένη με την εποπτεία της ικανοποίησης των αιτημάτων των διαδηλωτών.¹³⁶ Στις 28 Οκτωβρίου, το Κοινοβούλιο ψήφισε για τη διάλυση των επαρχιακών συμβουλίων και τη μεταβίβαση των αρμοδιοτήτων τους στους κυβερνήτες, καθώς και για τη συγκρότηση μιας επιτροπής στην οποία ανατέθηκε το καθήκον να ελέγξει και να προτείνει τροποποιήσεις στο σύνταγμα μέχρι τα τέλη Φεβρουαρίου.¹³⁷ Ωστόσο, η εν λόγω επιτροπή δεν είχε ακόμη δημοσιεύσει αποφάσεις έως την 1η Ιουλίου 2020.¹³⁸ Δεν είναι σαφές εάν εφαρμόστηκαν άλλα μέτρα σχετικά με τις θέσεις εργασίας και τις ευκαιρίες.

Ο πρωθυπουργός Mahdi ανακοίνωσε την παραίτησή του στις 29 Νοεμβρίου, και αυτή εγκρίθηκε από το Κοινοβούλιο την 1η Δεκεμβρίου.¹³⁹ Ο Mustafa al-Kadhimi εγκρίθηκε από το κοινοβούλιο ως πρωθυπουργός, επικεφαλής μιας νέας κυβέρνησης στις 7 Μαΐου.¹⁴⁰ Ο Al-Kadhimi υποσχέθηκε να τροποποιήσει τον εκλογικό νόμο και να διενεργήσει πρόωρες εκλογές, να διερευνήσει φαινόμενα βίας, δολοφονιών και απαγωγών, και να απελευθερώσει όλους τους διαδηλωτές εκτός από εκείνους που εμπλέκονταν σε βίαια εγκλήματα, να αποζημιώσει τις οικογένειες των μαρτύρων, να καταπολεμήσει τη διαφθορά και να βελτιώσει την οικονομία και την παροχή ευκαιριών στους νέους.¹⁴¹ Στις 9 Μαΐου, ο al-Saadi επανήλθε και προήχθη σε επικεφαλής της CTS¹⁴² και στις 10 Μαΐου, το δικαστικό σώμα διέταξε την απελευθέρωση διαδηλωτών σύμφωνα με την υπόσχεση του πρωθυπουργού.¹⁴³ Στις 6 Ιουνίου, ο πρωθυπουργός ανακοίνωσε τη σύσταση επιτροπής για τον έλεγχο των κυβερνητών και της έλλειψης κατάλληλων υπηρεσιών στις επαρχίες.¹⁴⁴

Πολλές πολιτικές και θρησκευτικές δυνάμεις εξέφρασαν την υποστήριξή τους στις διαμαρτυρίες. Στις 2 Οκτωβρίου, ο Muqtada al-Sadr πραγματοποίησε κάλεσμα σε ειρηνικές διαμαρτυρίες¹⁴⁵, ενθαρρύνοντας αργότερα τους δικούς του υποστηρικτές να συμμετέχουν από τις 25 Οκτωβρίου.¹⁴⁶ Ο Al-Sadr απέσυρε την υποστήριξή του στις 24 Ιανουαρίου.¹⁴⁷ Σύμφωνα με το συμβούλιο ασφαλείας του ΟΗΕ, «οι ηγέτες των πολιτικών κομμάτων και συνασπισμών» καταδίκασαν τη βία εναντίον διαδηλωτών στις 4 Οκτωβρίου.¹⁴⁸ Είναι σημαντικό ότι σε πολλές περιπτώσεις ο μεγάλος αγιατολάχ Αλί αλ Σιστάνι εξέφρασε την υποστήριξή του για τις ειρηνικές διαμαρτυρίες και τα αιτήματα που υποβλήθηκαν, εξέφρασε την αποδοκιμασία του για την κυβέρνηση την ημέρα που ο πρωθυπουργός Mahdi ανακοίνωσε την παραίτησή του, και καταδίκασε τη βία και ζήτησε αληθείς και αμερόληπτες έρευνες σχετικά με αυτήν.¹⁴⁹

¹³⁶ Iraqi Parliament Council, 2019 / تشرين الاول / 8 / الثلاثاء / (8) القرارات وتوصيات الجلسة [Decisions and recommendations from session 8, Tuesday 8 October 2019], 8 October 2019, [url](#); UNAMI, Demonstrations in Iraq 1- 9 October 2019, 22 October 2019, [url](#), p. 9

¹³⁷ Iraqi Parliament Council, 2019 / تشرين الاول / 28 / الاثنين / (10) القرارات وتوصيات الجلسة [Decisions and recommendations from session 10, Tuesday 28 October 2019], 28 October 2019, [url](#)

¹³⁸ Iraqi Parliament Council, لجنة التعديلات الدستورية [The Committee for constitutional review], undated, [url](#)

¹³⁹ Washington Post (The), Iraqi prime minister says he will submit resignation to head off further bloodshed, 29 November 2019, [url](#); UN Security Council, Implementation of resolution 2470 (2019) - Report of the Secretary-General, 21 February 2020, [url](#), para. 4

¹⁴⁰ Iraq, Iraqi Parliamentary Council, مجلس النواب يمنح الثقة لحكومة رئيس مجلس الوزراء الكاظمي و15 وزيراً [The Parliament confers its trust to the government of prime minister al-Kadhimi and 15 ministers], 7 May 2020, [url](#); France24, Iraq parliament approves PM Kadhimi's new cabinet after months of deadlock, 7 May 2019, [url](#)

¹⁴¹ Iraq, IraqiGovt, [Twitter], posted on: 10 May 2020, [url](#); Iraq, مجلس النواب يقر برنامج الحكومة العراقية الجديدة [The Parliament approves the program of the new Iraqi government], 7 May 2020, [url](#)

¹⁴² France24, Iraq's new govt reaches out to October protesters, 9 May 2020, [url](#)

¹⁴³ Al-Jazeera, New Iraq PM releases protesters; promotes respected general, 10 May 2020, [url](#)

¹⁴⁴ Iraq, IraqiPMO, [Twitter], posted on: 6 June 2020, [url](#)

¹⁴⁵ Al-Jazeera, Several killed as Iraq protests escalate, spread nationwide, 2 October 2019, [url](#)

¹⁴⁶ Bobseine, H., Iraqis plan to continue protests Friday. Here's what might happen, Washington Post (The), 24 October 2019, [url](#)

¹⁴⁷ Reuters, Iraqi security forces raid protest camps after Sadr supporters withdraw, 25 January, [url](#)

¹⁴⁸ UN Security Council, Implementation of resolution 2470 (2019) - Report of the Secretary-General, 22 November 2019, [url](#), para. 3

¹⁴⁹ New Arab (The), Listen to protesters 'before it's too late,' Shia cleric Sistani tells Iraq government, 4 October 2019, [url](#); Wing, J., Najaf and Tehran Pick Sides In Protests, Musings on Iraq [Blog], 2 November 2019, [url](#); Al-Safi, A.,

2.2 Άλλες διαμαρτυρίες και διαμαρτυρίες στην περιοχή του Ιρακινού Κουρδιστάν

Στις 12 και 13 Ιανουαρίου 2020, συγκεντρώθηκαν άνθρωποι έξω από το κτίριο του Κοινοβουλίου του Κουρδιστάν στο Ερμπίλ για να διαμαρτυρηθούν για την ψήφιση ενός νέου νομοσχεδίου για τη μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού συστήματος, το οποίο θεωρήθηκε ότι διαιωνίζει τις ανισότητες.¹⁵⁰ Στις 27 Ιανουαρίου, δυνάμεις ασφαλείας τραυμάτισαν δύο άτομα που συμμετείχαν σε μια διαμαρτυρία ανατολικά της Σουλεϊμανίγια ζητώντας καλύτερες βασικές υπηρεσίες.¹⁵¹ Στις 16 Μαΐου, 167 άτομα, συμπεριλαμβανομένων 8 δημοσιογράφων, συνελήφθησαν στο Νταχούκ, κατά τη διάρκεια διαμαρτυρίας εκπαιδευτικών για μη καταβληθέντες μισθούς.¹⁵² Στις 15 Ιουνίου, το προσωπικό του τομέα υγειονομικής περίθαλψης πραγματοποίησε διαδήλωση προκειμένου να διαμαρτυρηθεί για τους μη καταβληθέντες μισθούς στη Σουλεϊμανίγια¹⁵³, και στις 21 Ιουνίου, διαδηλωτές απέκλεισαν για λίγο δρόμους στην πόλη, διαμαρτυρόμενοι και πάλι για μη καταβληθέντες μισθούς και απαιτώντας καλύτερες ευκαιρίες απασχόλησης.¹⁵⁴ Στα τέλη Μαΐου και στις αρχές Ιουνίου, πραγματοποιήθηκαν αρκετές διαμαρτυρίες, μεταξύ άλλων στο Ερμπίλ και στη Σουλεϊμανίγια, ως απάντηση στον περιορισμό της κυκλοφορίας των πολιτών που επιβλήθηκε για την αντιμετώπιση της πανδημίας Covid-19. Ως απάντηση στις διαμαρτυρίες, οι αρχές μείωσαν μερικούς από τους πρόσφατα επιβληθέντες περιορισμούς στις 2 Ιουνίου.¹⁵⁵ Στις 6 Ιουλίου, πραγματοποιήθηκαν νέες διαμαρτυρίες για μη καταβληθέντες μισθούς στη Σουλεϊμανίγια.¹⁵⁶

Μία πηγή ανέφερε ότι «συμβολικές διαμαρτυρίες» πραγματοποιήθηκαν στις επαρχίες Νινευή, Ανμπάρ και Σαλά αλ-Ντιν, για να τιμήσουν εκείνους που έχασαν τη ζωή τους στις διαμαρτυρίες στη Βαγδάτη και στις κεντρικές και νότιες επαρχίες.¹⁵⁷ Σε γενικές γραμμές, ωστόσο, πηγές αναφέρουν ότι το κίνημα διαμαρτυριών δεν έφτασε στις περιοχές σουνιτικής πλεινότητας¹⁵⁸, παρά το γεγονός ότι στις 14 Ιανουαρίου, πραγματοποιήθηκε διαμαρτυρία στη Μοσούλη για την υποστήριξη των αιτημάτων του κινήματος διαμαρτυριών για μια νέα κυβέρνηση.¹⁵⁹ Στις 6 Φεβρουαρίου, πραγματοποιήθηκαν διαμαρτυρίες στις πεδιάδες της Νινευή, απαιτώντας την απόσυρση των δυνάμεων των ΔΛΚ από την περιοχή.¹⁶⁰

2019/ 11/ 29 الموافق 1441هـ، ربيع الآخر/2 في الصلاة الجمعة بإمامة السيد أحمد الصافي في [The second sermon of the Friday prayer given by al-Sayyid [honorific religious title] Ahmad al-Safi 29 November 2019], [url](#); Al-Karbalai, A., الخطبة الثانية لصلاة الجمعة بإمامة الشيخ عبد المهدي الكربلائي في 9/ ربيع الآخر/1441هـ، الموافق 2019/ 12/ 6 الموافق [The second sermon of the Friday prayer given by al-Sheikh [honorific religious title] Abdel Mahdi al-Karbalai 6 December 2019], [url](#); Al-Karbalai, A., الخطبة الثانية لصلاة الجمعة بإمامة الشيخ عبد المهدي الكربلائي في 12/ صفر/1441هـ الموافق 2019/ 10/ 11 الموافق [The second sermon of the Friday prayer given by al-Sheikh [honorific religious title] Abdel Mahdi al-Karbalai 11 October 2019], [url](#)

¹⁵⁰ EPIC, ISHM: JANUARY 9 – JANUARY 16, 2020, 16 January 2020, [url](#)

¹⁵¹ EPIC, ISHM: JANUARY 23 – JANUARY 30, 2020, 30 January 2020, [url](#)

¹⁵² EPIC, ISHM: MAY 14 – MAY 21, 2020, 21 May 2020, [url](#); CPJ, Security forces in Iraqi Kurdistan detain 8 journalists in Duhok covering protest; charge 4, 18 May 2020, [url](#); AI, Urgent actions: Police arrest teacher and protest organizer, 26 May 2020, [url](#)

¹⁵³ EPIC, ISHM: JUNE 11 – JUNE 18, 2020, 18 June 2020, [url](#)

¹⁵⁴ NRT, Protesters briefly block major road in Sulaimani to demand KRG pay salaries, create job opportunities, 21 June 2020, [url](#)

¹⁵⁵ NRT, New generation movement leader Abdulwahid joins protests in Sulaimani, reaffirms support for their demands, 2 June 2020, [url](#); NRT, All shops, businesses to reopen in Sulaimani and Erbil after KRG backtracks on curfew, 2 June 2020, [url](#)

¹⁵⁶ Nas News, مشاهد جديدة من اقتحام المتظاهرين مبنى برلمان كردستان في السليمانية [New scenes of protesters storming a building of the KRI parliament in Sulaimaniyya], 6 July 2020, [url](#)

¹⁵⁷ Badawi, T., Why Arab Sunnis are disengaged from Iraq's protests, AC, 7 February 2020, [url](#)

¹⁵⁸ Badawi, T., Why Arab Sunnis are disengaged from Iraq's protests, AC, 7 February 2020, [url](#); Bobseine, H., Iraqi youth protesters: Who they are, what they want, and what's next, MEI, 14 October 2019, [url](#)

¹⁵⁹ Al-Sumaria, بالفديو اهالي الموصل يطالبون بالاسراع في تشكيل حكومة [On video the people of Mosul demand swiftness in efforts to form new government], 14 January 2020, [url](#)

¹⁶⁰ Bas News, تظاهرة لنازحي وسكان سهل نينوى للمطالبة بإخراج ميليشيات الحشد من مناطقهم [Protest for displaced and inhabitants of Ninewa demanding that the militias of the PMF leave their area], 6 February 2020, [url](#)

Στα μέσα Ιουλίου, και πάλι στις 26 και 27 Ιουλίου, οι διαδηλωτές κατέβηκαν στους δρόμους απαιτώντας περισσότερη ηλεκτρική ενέργεια¹⁶¹, εν μέσω ραγδαίας αύξησης της θερμοκρασίας που έφτασε σχεδόν τους 52 βαθμούς Κελσίου στη Βαγδάτη.¹⁶² Διαμαρτυρίες πραγματοποιήθηκαν στη Βαγδάτη, στη Νατζάφ, στη Μπάμπιλ, στη Ντι Καρ, στην Καρμπάλα, τη Βασίτ, τη Βασόρα και την Καντισίγια¹⁶³, με πηγές να αναφέρονται σε «δεκάδες», ή σε μία περίπτωση σε «εκατοντάδες» διαδηλωτές.¹⁶⁴

Ένα γράφημα με τις κύριες διαμαρτυρίες και τοποθεσίες στο Ιράκ (μη συμπεριλαμβανομένης της περιοχής του Ιρακινού Κουρδιστάν) και περισσότερα δεδομένα και πληροφορίες περιλαμβάνονται στο [Τμήμα 2.1.2](#)

Δεδομένα ACLED σχετικά με διαμαρτυρίες και ταραχές στο Ιράκ στις επαρχίες του Ιρακινού Κουρδιστάν (KRI)

Το Παρατηρητήριο Πληροφοριών Ένοπλων Συγκρούσεων (Armed Conflict Location & Event Data Project -ACLED) συλλέγει δεδομένα σε πραγματικό χρόνο σχετικά με πτυχές της πολιτικής βίας παγκοσμίως¹⁶⁵, συμπεριλαμβανομένων «εκδηλώσεων διαμαρτυρίας» όπως διαμαρτυρίες και ταραχές. Η EASO χρησιμοποίησε τη διαθέσιμη στο κοινό δέσμη δεδομένων της Έκθεσης Power BI του ACLED για το Ιράκ (1 Ιανουαρίου 2019 έως 31 Ιουλίου 2020) για τα δεδομένα του ACLED σχετικά με εκδηλώσεις διαμαρτυρίας, όπως διαμαρτυρίες και ταραχές για αυτήν την έκθεση.¹⁶⁶ Για στοιχεία σχετικά με τις διαμαρτυρίες, το ACLED κατέγραψε συνολικά 539 εκδηλώσεις διαμαρτυρίας, τις οποίες χαρακτήρισε ως «διαμαρτυρίες»¹⁶⁷ στις περιοχές του Ιρακινού Κουρδιστάν κατά την περίοδο αναφοράς.¹⁶⁸

Στο Ιρακινό Κουρδιστάν, οι εκδηλώσεις διαμαρτυρίας που κατέγραψε το ACLED ανήλθαν σε 178 κυρίως στη Σουλεϊμανίγια και το Ερμπίλ:

- Στην επαρχία της Σουλεϊμανίγια πραγματοποιήθηκαν 114, εκ των οποίων οι 64 στην πρωτεύουσα, την πόλη της Σουλεϊμανίγια.
- Στην επαρχία του Ερμπίλ πραγματοποιήθηκαν 56, εκ των οποίων οι 48 στην πόλη του Ερμπίλ.
- Στην επαρχία του Νταχούκ πραγματοποιήθηκαν 8, εκ των οποίων 2 στην πόλη του Νταχούκ, την πρωτεύουσα, και 2 στην περιφέρεια του Ζάχο.¹⁶⁹

¹⁶¹ EPIC, ISHM: JULY 9 – JULY 16, 2020, 16 July 2020, [url](#); Al-Mada Paper, [تظاهرات في وسط العراق وجنوبه احتجاجًا على انقطاع الكهرباء](#) [Protests in central and south Iraq against blackouts], 26 July 2020, [url](#); Reuters, [Two protesters die after clashes with police in Baghdad, medics and security sources say](#), 27 July 2020, [url](#)

¹⁶² AFP, [Temperature soars to record-breaking 125 in ancient desert city](#), 28 July 2020, [url](#)

¹⁶³ EPIC, ISHM: JULY 9 – JULY 16, 2020, 16 July 2020, [url](#); Al-Mada Paper, [تظاهرات في وسط العراق وجنوبه احتجاجًا على انقطاع الكهرباء](#) [Protests in central and south Iraq against blackouts], 26 July 2020, [url](#); Reuters, [Two protesters die after clashes with police in Baghdad, medics and security sources say](#), 27 July 2020, [url](#); Al-Mada Paper, [متظاهرو ذي قار يعلنون تضامنهم مع متظاهري ساحة التحرير ويتهمون الأحزاب الفاسدة بالدفع باتجاه الفوضى](#) [The protestors of Dhi Qar declare their solidarity with the protestors of Tahrir square and accuse the corrupt parties of pushing towards chaos], 27 July 2020, [url](#)

¹⁶⁴ Al-Sumaria, [تظاهرات في كربلاء.. بسبب الكهرباء](#) [Because of electricity... protests in Karbala], 27 July 2020, [url](#); Al-Mada Paper, [متظاهرو ذي قار يعلنون تضامنهم مع متظاهري ساحة التحرير ويتهمون الأحزاب الفاسدة بالدفع باتجاه الفوضى](#) [The protestors of Dhi Qar declare their solidarity with the protestors of Tahrir square and accuse the corrupt parties of pushing towards chaos], 27 July 2020, [url](#)

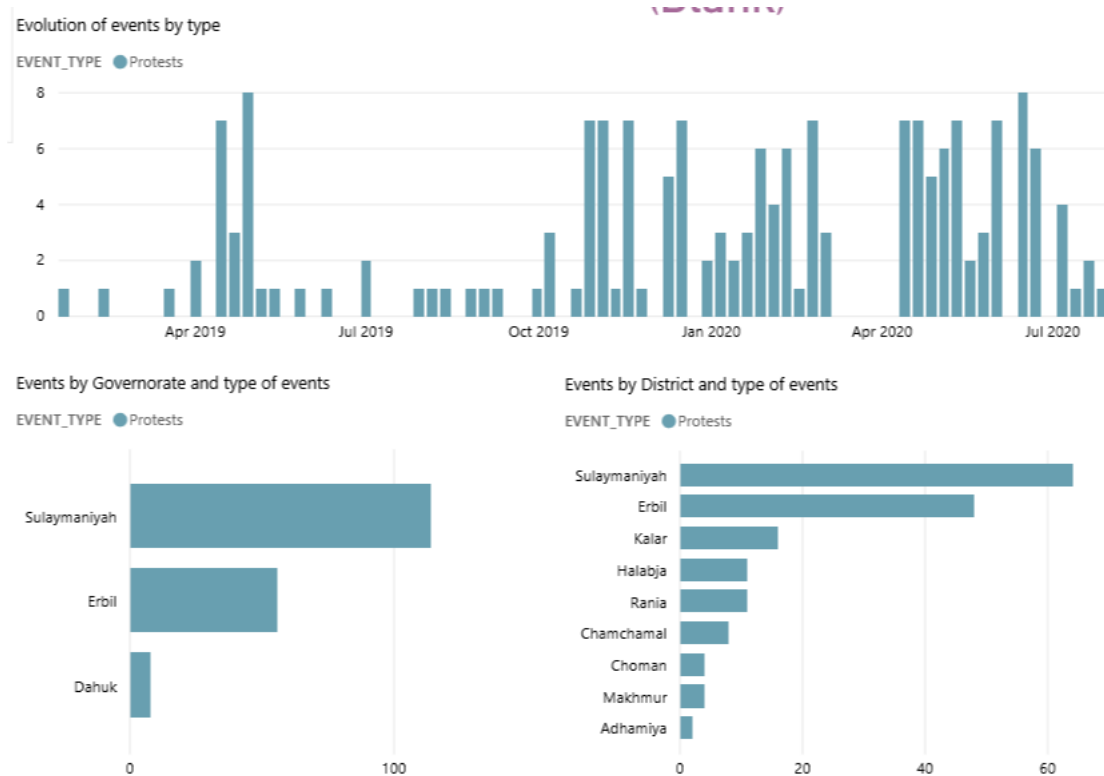
¹⁶⁵ ACLED, [About ACLED](#), n.d., [url](#)

¹⁶⁶ EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, [Curated Data Files, Middle East \(1 August 2020\)](#), [url](#)

¹⁶⁷ Το βιβλίο κωδικών του ACLED ορίζει τη διαμαρτυρία ως «δημόσια διαδήλωση στην οποία οι συμμετέχοντες δεν προβαίνουν σε βίαιες ενέργειες, αν και η βία μπορεί να έχει χρησιμοποιηθεί εναντίον τους. Στις διαμαρτυρίες συμμετέχουν άτομα και ομάδες που διαδηλώνουν ειρηνικά έναντι κάποιας πολιτικής οντότητας, κυβερνητικού θεσμού, πολιτικής, ομάδας, παραδοσιακού θεσμού, επιχείρησης ή άλλου ιδιωτικού φορέα.» Για πιο λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τον ορισμό και τις επιμέρους εκδηλώσεις διαμαρτυρίας που καταγράφονται στο πλαίσιο «διαμαρτυριών», βλ. ACLED, [ACLED Codebook – 2019, 2019](#), [url](#), pp. 12-13

¹⁶⁸ EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, [Curated Data Files, Middle East \(1 August 2020\)](#), [url](#)

¹⁶⁹ EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, [Curated Data Files, Middle East \(1 August 2020\)](#), [url](#)

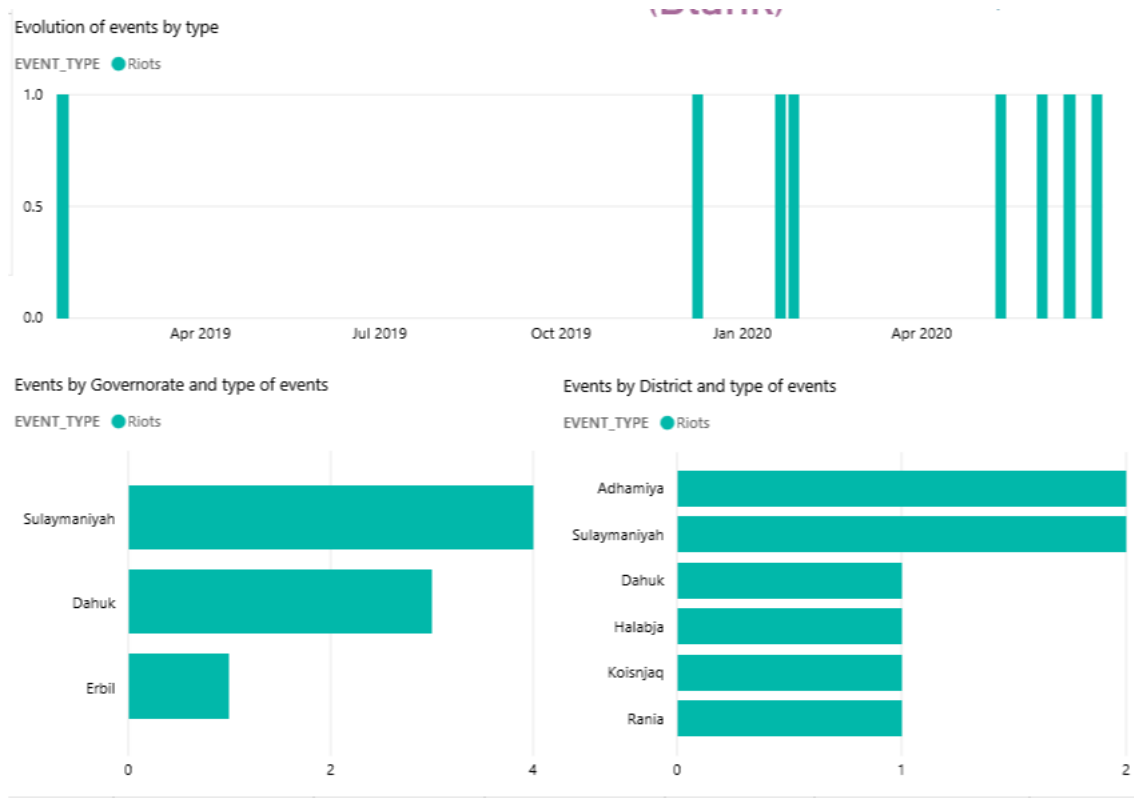

Διάγραμμα 3: Δεδομένα του ACLED σχετικά με τις διαμαρτυρίες στην περιοχή του Ιρακινού Κουρδιστάν από την 1η Ιανουαρίου 2019 έως τις 31 Ιουλίου 2020

Για στοιχεία σχετικά με τις εκδηλώσεις διαμαρτυρίας που το ACLED χαρακτήρισε ως «ταραχές», που περιλαμβάνουν βίαιες διαμαρτυρίες¹⁷⁰, το ACLED κατέγραψε 8 στο Ιρακινό Κουρδιστάν.¹⁷¹

¹⁷⁰ Το βιβλίο κωδικών του ACLED ορίζει τις «ταραχές» ως «βίαια γεγονότα όπου διαδηλωτές ή το πλήθος συμμετέχουν σε γεγονότα διατάραξης, συμπεριλαμβανομένης ενδεικτικά της ρίψης πετρών, της καταστροφής περιουσίας κ.λπ. Μπορεί να στοχεύουν άλλα άτομα, περιουσίες, επιχειρήσεις, άλλες ομάδες πρόκλησης ταραχών ή ενόπλους, και να αφορούν επιμέρους γεγονότα που περιλαμβάνουν βία, καταστροφική συμπεριφορά, οχλοκρατική βία κ.λπ. For more detailed information on the definition and sub-events captured within 'riots', see: ACLED, ACLED Codebook – 2019, 2019, [url](#), pp. 13-14

¹⁷¹ EASO analysis based on publicly available ACLED data. ACLED, Curated Data Files, Middle East (1 August 2020), [url](#)

Διάγραμμα 4: Δεδομένα του ACLED σχετικά με τις ταραχές στην περιοχή του Ιρακινού Κουρδιστάν από την 1η Ιανουαρίου 2019 έως τις 31 Ιουλίου 2020

3. Μεταχείριση διαδηλωτών

3.1 Αντιμετώπιση του κινήματος διαμαρτυριών στη Βαγδάτη και στις νότιες επαρχίες

3.1.1 Ελευθερία του συνέρχεσθαι και δικαίωμα διαμαρτυρίας

Η ελευθερία της έκφρασης, καθώς και η ελευθερία του συνέρχεσθαι και η ειρηνική διαμαρτυρία κατοχυρώνονται στο άρθρο 38 του ιρακινού συντάγματος.¹⁷² Η UNAMI δηλώνει περαιτέρω ότι το «διεθνές και εγχώριο νομικό πλαίσιο που εφαρμόζεται στο Ιράκ εγγυάται» το δικαίωμα του συνέρχεσθαι ειρηνικώς και το δικαίωμα έκφρασης, καθώς και δικαίωμα στη ζωή, την ελευθερία και την προσωπική ασφάλεια.¹⁷³ Ένα νομοσχέδιο για την ελευθερία της έκφρασης, του συνέρχεσθαι και της ειρηνικής διαμαρτυρίας που είχε επικριθεί από ομάδες προστασίας δικαιωμάτων υποβλήθηκε εκ νέου στο κοινοβούλιο το 2019¹⁷⁴, αλλά δεν αναφέρεται πουθενά στις πηγές που καλύπτουν τις διαμαρτυρίες που αποτέλεσαν αντικείμενο έρευνας.

Πηγές αναφέρουν ότι στις περισσότερες περιπτώσεις όπου απαγγέλθηκαν κατηγορίες σε διαδηλωτές που συνελήφθησαν, αυτό έγινε με αναφορά στο άρθρο 355 του ιρακινού ποινικού κώδικα, καθώς και στα άρθρα 222, 226, 230, 240, 342 και 345.¹⁷⁵ Μεταξύ άλλων, αυτές αφορούν την προσβολή των δημόσιων αρχών, την απειλή της δημόσιας ασφάλειας, την παραβίαση εντολής που δόθηκε από δημόσιο λειτουργό και την πρόκληση ζημιών σε δημόσια και ιδιωτική περιουσία.¹⁷⁶ Ενώ το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο στις 25 Οκτωβρίου 2019 δήλωσε ότι για πράξεις βίας και καταστροφής δημόσιας περιουσίας θα μπορούσαν να ασκηθούν διώξεις βάσει της αντιτρομοκρατικής νομοθεσίας, η UNAMI ανέφερε τον Δεκέμβριο του 2019 ότι αυτό δεν είχε γίνει και ότι η δήλωση αποσύρθηκε.¹⁷⁷ Πολλές πηγές δήλωσαν ότι οι ιρακινές αρχές υποχρεούνται να σέβονται το δικαίωμα στη ζωή και ότι οι δυνάμεις ασφαλείας μπορούν να προβαίνουν μόνο σε λελογισμένη χρήση βίας, όπως απαιτείται σε συγκεκριμένες περιπτώσεις.¹⁷⁸

3.1.2 Αντιμετώπιση διαμαρτυριών

Οι διαμαρτυρίες αντιμετωπίστηκαν με βία εκ μέρους τόσο των δυνάμεων ασφαλείας όσο και άλλων δυνάμεων που είναι πιο δύσκολο να εντοπιστούν, προκαλώντας μεγάλο αριθμό θυμάτων. Οι πηγές αναφέρονται σε αρκετά παρόμοια στοιχεία σχετικά με τον αριθμό των ανθρώπων που έχασαν τη ζωή τους: περίπου 150 έχασαν τη ζωή τους από την 1η έως τις 9 Οκτωβρίου 2019¹⁷⁹, περίπου 100 από τις

¹⁷² Iraq, Iraq's Constitution of 2005, undated, [url](#), p. 15

¹⁷³ UNAMI, Demonstrations in Iraq 1- 9 October 2019, 22 October 2019, [url](#), p. 2

¹⁷⁴ MENA Rights Group, Iraq must halt reintroduction of controversial draft laws harmful to fundamental freedoms, 15 July 2019, [url](#)

¹⁷⁵ HRW (Human Rights Watch), Iraq: Lethal Force Used Against Protesters, 10 October 2019, [url](#); UNAMI, Demonstrations in Iraq – 2nd update, 11 December 2019, [url](#), pp. 5-6

¹⁷⁶ Iraq, Penal Code Law No (111) of 1969, July 1969 (Amended 14 March 2010), [url](#)

¹⁷⁷ UNAMI, Demonstrations in Iraq: update, 5 November 2019, [url](#), p. 6; UNAMI, Demonstrations in Iraq – 2nd update, 11 December 2019, [url](#), p. 5

¹⁷⁸ AI, Iraq: Rein in security forces to prevent a bloodbath, 9. November 2019, [url](#); HRW, Iraq: Protesters Killed by Teargas Canisters, 27 October 2019, [url](#); UNAMI, Demonstrations in Iraq – 2nd update, 11 December 2019, [url](#), p. 4

¹⁷⁹ UNAMI, Demonstrations in Iraq 1- 9 October 2019, 22 October 2019, [url](#), p. 2; UNOCHA, Iraq: Humanitarian Bulletin, October 2019, [url](#), p. 3; Reuters, Iraqi security forces killed 149 protesters, most by shots to head, chest: government inquiry, 22 October 2019, [url](#)

25 Οκτωβρίου έως τις 4 Νοεμβρίου¹⁸⁰, και περίπου 170 από τις 5 Νοεμβρίου έως τις 8 Δεκεμβρίου.¹⁸¹ Μερικές πηγές αναφέρονται σε επιπλέον περίπου 175 νεκρούς μετά τις 10 Δεκεμβρίου, με τον αριθμό των διαδηλωτών να έχει ανέλθει σε 600 συνολικά.¹⁸² Η Ύπατη Επιτροπή του Ιράκ για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα (IHCHR) αναφέρεται σε συνολικά 528 διαδηλωτές που έχασαν τη ζωή τους έως τις 20 Φεβρουαρίου.¹⁸³ Η UNAMI αναφέρεται σε 490 διαδηλωτές που έχασαν τη ζωή τους, αλλά τονίζει ότι αυτό δεν τους περιλαμβάνει όλους, και ότι ο πραγματικός αριθμός είναι υψηλότερος.¹⁸⁴ Οι αριθμοί όσον αφορά τον αριθμό των τραυματιών διαφέρουν περισσότερο, με πηγές να αναφέρονται σε 9 000 έως 25 000 συνολικά.¹⁸⁵ Οι περιορισμένες διαμαρτυρίες που πραγματοποιήθηκαν από τον Μάρτιο του 2020 φαίνεται ότι χαρακτηρίστηκαν από λιγότερη βία σύμφωνα με αναφορές, λιγότερα από δέκα άτομα έχασαν τη ζωή τους και δεκάδες άτομα τραυματίστηκαν.¹⁸⁶

Η επίσημη έκθεση της κυβέρνησης για τη δολοφονία διαδηλωτών από 1 έως 9 Οκτωβρίου αναφέρει ότι το 70% των νεκρών έχασαν τη ζωή τους από πυροβολισμούς στο κεφάλι ή το στήθος.¹⁸⁷ Ομοίως, το Γραφείο της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα (OHCHR) και η Αποστολή βοήθειας των Ηνωμένων Εθνών για το Ιράκ (UNAMI) δηλώνουν ότι οι περισσότεροι θάνατοι σημειώθηκαν λόγω της χρήσης πραγματικών πυρών.¹⁸⁸ Επιπλέον, αρκετές πηγές αναφέρουν ότι περισσότερα από 10 άτομα έχασαν τη ζωή τους από δακρυγόνα στρατιωτικού τύπου που πέταξαν απευθείας στο κεφάλι και το στήθος των διαδηλωτών.¹⁸⁹ Η UNAMI σημείωσε επίσης ότι 19 άτομα έχασαν τη ζωή τους αφού παγιδεύτηκαν σε κτήρια τα οποία είχαν παραδοθεί στις φλόγες.¹⁹⁰ Αρκετές πηγές δήλωσαν ότι κρατικές δυνάμεις διαφόρων ειδών, συμπεριλαμβανομένων διάφορων αστυνομικών δυνάμεων, στρατιωτικών δυνάμεων και αξιωματικών μυστικών πληροφοριών, συμμετείχαν στη βίαιη αντιμετώπιση των διαμαρτυριών.¹⁹¹ Αυτό επιβεβαιώθηκε στην επίσημη έρευνα.¹⁹² Πηγές σημείωσαν ότι σε πολλές περιπτώσεις οι δυνάμεις ασφαλείας χρησιμοποίησαν

¹⁸⁰ UNAMI, Demonstrations in Iraq: update, 5 November 2019, [url](#), p. 2; Washington Post (The), An uprising in Iraq is the broadest in decades. It's posing an alarming threat to Baghdad and Tehran, 7 November 2019, [url](#); Wing, J., New Confrontations Between Protesters And Iraqi Security Forces, Musings on Iraq [Blog], 5 November 2019, [url](#)

¹⁸¹ UNAMI, Demonstrations in Iraq – 2nd update, 11 December 2019, [url](#), p. 2; Euro-Med, Iraqi Protests: An Audacity to Kill and Absent Justice - A report documenting violations against peaceful protesters in Iraq, 22 December 2019, [url](#), pp. 19-21

¹⁸² Al, Iraq: Protest death toll surges as security forces resume brutal repression, 23 January, [url](#); NPR, Iraq's Protests Shook The Government. Now The Movement Is Nearly Crushed, 21 February 2020, [url](#); USDOS, On Attacks Against Protesters in Iraq, Press Statement Michael R. Pompeo, Secretary of State, 6 February 2020, [url](#)

¹⁸³ Rudaw, Iraq protester death toll climbs to 528: IHCHR, 20 February 2020, [url](#)

¹⁸⁴ UNAMI, Demonstrations in Iraq: 3rd update, 23 May 2020, [url](#), p. 2

¹⁸⁵ UNAMI, Demonstrations in Iraq – 2nd update, 11 December 2019, [url](#), p. 2; USDOS, Country Reports on Human Rights Practices – Iraq, 11 March 2020, [url](#), p. 2; Rudaw, Iraq protester death toll climbs to 528: IHCHR, 20 February 2020, [url](#); UNAMI, Amid ongoing protests and violence, UN urges stepped up efforts to break political deadlock, 30 January 2020, [url](#)

¹⁸⁶ IHCHR, [Facebook], Posted on: 10 March 2020, [url](#); National (The), Iraq police raid office of pro-Iran militia accused of shooting protesters, 11 May 2020, [url](#); Nas News, مسلحون مجهولون يقتحمون ساحة التحرير وسط بغداد (فيديو), [url](#); Shafaaq News, إصابة متظاهرين برصاص حي خلال اشعال النار بمبنى حكومي, [url](#); Reuters, Two protesters die after clashes with police in Baghdad, medics and security sources say, 27 July 2020, [url](#)

¹⁸⁷ INA, واع تنشر التقرير النهائي للجنة التحقيق بأحداث التظاهرات, [url](#); Reuters, Iraqi security forces killed 149 protesters, most by shots to head, chest: government inquiry, 22 October 2019, [url](#)

¹⁸⁸ UN OHCHR, Press briefing note on Iraq, 8 November 2019, [url](#); UNAMI, Demonstrations in Iraq – 2nd update, 11 December 2019, [url](#), p. 3

¹⁸⁹ HRW, Iraq: Teargas Cartridges Killing Protesters, 8 November 2019, [url](#); Al, Iraq: Iranian tear gas grenades among those causing gruesome protester deaths, 31 October 2019, [url](#); Al, Iraq: Rein in security forces to prevent a bloodbath, 9 November 2019, [url](#); UNAMI, Demonstrations in Iraq: update, 5 November 2019, [url](#), p. 4; Washington Post (The), Fear spreads among Iraqi protesters as government cracks down, keeps death toll secret, 11 November 2019, [url](#)

¹⁹⁰ UNAMI, Demonstrations in Iraq: update, 5 November 2019, [url](#), p. 4

¹⁹¹ UNAMI provides more details on the agencies involved in their first report on the protests: UNAMI, Demonstrations in Iraq 1- 9 October 2019, 22 October 2019, [url](#), p. 2; HRW, Iraq: New Protester Deaths Despite Order Not to Fire, 4 December 2019, [url](#); Al, Iraq: Rein in security forces to prevent a bloodbath, 9 November 2019, [url](#)

¹⁹² Reuters, Iraqi security forces killed 149 protesters, most by shots to head, chest: government inquiry, 22 October 2019, [url](#)

πραγματικά πυρά για να επιτεθούν σε διαδηλωτές και να διαλύσουν καθιστικές διαμαρτυρίες και οδοφράγματα. Για παράδειγμα, οι δυνάμεις ασφαλείας φέρονται να πυροβόλησαν και να σκότωσαν 15 άτομα στη Βαγδάτη στις 6 Οκτωβρίου¹⁹³, 18 άτομα στην Καρμπάλα στις 28 Οκτωβρίου¹⁹⁴, και περισσότερα από 20 άτομα στη Νασιρίγια στις 28 Νοεμβρίου.¹⁹⁵

Οι πηγές δήλωσαν ότι συμμετείχαν και άλλες δυνάμεις, αν και δεν είναι πάντα σαφές τι είδους δυνάμεις είναι αυτές. Οι πηγές συχνά αναφέρονται σε συμμετοχή «μονάδων πολιτοφυλακής»¹⁹⁶, και αρκετές πηγές αναφέρουν ότι οι δυνάμεις που αποτελούν μέρος των ΔΛΚ είναι υπεύθυνες για πολλές από τις θανατηφόρες επιθέσεις, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης ελεύθερων σκοπευτών εναντίον διαδηλωτών.¹⁹⁷ Αρκετές πηγές αναφέρονται σε «μονάδες πολιτοφυλακής που υποστηρίζονται από το Ιράν»¹⁹⁸, ενώ κάποιες πηγές, συμπεριλαμβανομένης της κυβέρνησης των ΗΠΑ, χαρακτηρίζουν τον Asa'ib ahl al-Haq¹⁹⁹ ως υπεύθυνο για τη δολοφονία διαδηλωτών.²⁰⁰ Πηγές αναφέρουν επίσης ότι οι εν λόγω δυνάμεις κατά καιρούς φαίνεται να ενεργούν σε συντονισμό με δυνάμεις ασφαλείας, για παράδειγμα σε μια επίθεση στην πλατεία Ταχρίρ τον Δεκέμβριο του 2019, η οποία είχε ως αποτέλεσμα τον θάνατο δεκάδων διαδηλωτών.²⁰¹

Θα πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι αρκετά μέλη των δυνάμεων ασφαλείας φαίνεται να έχασαν τη ζωή τους και εκατοντάδες να έχουν τραυματιστεί κατά τη διάρκεια των διαμαρτυριών: Η επίσημη έρευνα την οποία δημοσίευσε η κυβέρνηση στις 22 Οκτωβρίου 2019 αναφέρει ότι 8 μέλη των δυνάμεων ασφαλείας έχασαν τη ζωή τους και 1 287 τραυματίστηκαν.²⁰² Από τις 9 Δεκεμβρίου 2019, η UNAMI αναφέρει ότι 424 άτομα έχασαν τη ζωή τους και 8 758 τραυματίστηκαν και ότι τα εν λόγω στοιχεία περιλαμβάνουν «μέλη των δυνάμεων ασφαλείας του Ιράκ».²⁰³ Η UNAMI σημειώνει επίσης ότι τα εν λόγω στοιχεία είναι ελλιπή.²⁰⁴ Η UNAMI αναφέρει επίσης ότι διαδηλωτές σκότωσαν έναν ηγέτη μιας συνδεδεμένης με τις ΔΛΚ ομάδα και τον αδελφό του στην Αλ Αμάρρα στις 25 Οκτωβρίου.²⁰⁵

¹⁹³ HRW, Iraq: Lethal Force Used Against Protesters, 10 October 2019, [url](#); Washington Post (The), Iraqi military admits to 'excessive force' in crackdown against protesters, 7 October 2019, [url](#)

¹⁹⁴ BBC, Iraq protests: Upsurge in violence despite Baghdad curfew, 30 October 2019, [url](#); Reuters, Iraqi protesters pack Baghdad square, anti-government movement gains momentum, 29 October 2019, [url](#)

¹⁹⁵ IHCHR, مفوضية حقوق الانسان توثق ارتفاع معدلات العنف في تظاهرات بغداد وعدد من المحافظات [IHCHR register an increase in the level of violence in the protests in Baghdad and several provinces], 4 December 2019, [url](#); AP, Iraqi prime minister to resign in wake of deadly protests, 29 November 2019, [url](#); UNAMI, Demonstrations in Iraq – 2nd update, 11 December 2019, [url](#), pp. 3, 7

¹⁹⁶ UN OHCHR, Press briefing note on Iraq, 8 November 2019, [url](#); UNAMI, Demonstrations in Iraq – 2nd update, 11 December 2019, [url](#)

¹⁹⁷ New York Times (The), Iraq Will Prosecute Military and Police Leaders Over Protest Shootings, 22 October 2019, [url](#); HRW, Iraq: Lethal Force Used Against Protesters, 10 October 2019, [url](#); UNAMI, Demonstrations in Iraq – 2nd update, 11 December 2019, [url](#); USDOS, Country Reports on Human Rights Practices – Iraq, 11 March 2020, [url](#), p. 2

¹⁹⁸ Knights, M., Exposing and Sanctioning Human Rights Violations by Iraqi Militias, WINEP, 22 October 2019, [url](#); Mansour, R. et al, These Iraqi militias are attacking protesters and getting away with it. Here's why, Washington Post (The), 18 November 2019, [url](#)

¹⁹⁹ Asa'ib ahl al-Haq, The League of the Righteous, is a powerful Iran-aligned Shia militia that plays a highly influential part in the PMF, which also has been deployed in Syria, and which has been accused of numerous attacks (including killings and kidnappings) on civilians: EASO, EASO Country of Origin Information Report - Iraq Targeting of Individuals, March 2019, [url](#), pp. 187, 190; Knights, M. et. al., Honored not contained. The Future of Iraq's popular mobilization forces, WINEP, March 2020, [url](#)

²⁰⁰ USDOT, Treasury Sanctions Iran-Backed Militia Leaders Who Killed Innocent Demonstrators in Iraq, 6 December 2019, [url](#); HRW, Iraq: Lethal Force Used Against Protesters, 10 October 2019, [url](#)

²⁰¹ HRW, Iraq: State Appears Complicit in Massacre of Protesters, 16 December 2019, [url](#); USDOS, Country Reports on Human Rights Practices – Iraq, 11 March 2020, [url](#), p. 4; AI, Iraq: Testimonies emerge of coordinated attacks which killed at least 20 protesters, 7 December 2019, [url](#)

²⁰² New York Times (The), Iraq Will Prosecute Military and Police Leaders Over Protest Shootings, 22 October 2019, [url](#); INA, وإع تنشر التقرير النهائي للجنة التحقيق بأحداث التظاهرات [INA publishes the final report on the investigation of what happened during the demonstrations], [url](#)

²⁰³ UNAMI, Demonstrations in Iraq – 2nd update, 11 December 2019, [url](#), p. 2

²⁰⁴ UNAMI, Demonstrations in Iraq – 2nd update, 11 December 2019, [url](#), p. 2

²⁰⁵ UNAMI, Demonstrations in Iraq: update, 5 November 2019, [url](#), p. 3; Smyth, P. Iran Is Losing Iraq's Tribes, WINEP, 4 December 2019, [url](#)

Επιπλέον, στις 12 Δεκεμβρίου, διαδηλωτές φέρεται να σκότωσαν ένα δεκαπεντάχρονο αγόρι στη Βαγδάτη.²⁰⁶

3.1.3 Συλλήψεις, απαγωγές και εξαναγκαστικές εξαφανίσεις

Κατά τη διάρκεια των διαμαρτυριών συνελήφθησαν πολλά άτομα. Η UNAMI, αναφερόμενη στην Ύπατη Επιτροπή του Ιράκ για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα (IHCHR), αναφέρει «1 055 συλλήψεις που συνδέονται με διαμαρτυρίες» μεταξύ 1 και 9 Οκτωβρίου.²⁰⁷ Εντός μιας εβδομάδας, όλοι, εκτός από 21 από αυτούς φέρεται να αφέθηκαν ελεύθεροι.²⁰⁸ Στις 9 Δεκεμβρίου, η UNAMI αναφέρει «χιλιάδες» διαδηλωτές που συνελήφθησαν από την 1η Οκτωβρίου και έπειτα, συνήθως χωρίς ένταλμα, και επιβεβαιώνει ότι «οι περισσότεροι διαδηλωτές αφέθηκαν ελεύθεροι και σε όσους παρέμειναν υπό κράτηση απαγγέλθηκαν κατηγορίες σύμφωνα με τον Ιρακινό Ποινικό Κώδικα».²⁰⁹ Έως τις 18 Δεκεμβρίου 2019, 2 700 άτομα είχαν αποφυλακιστεί, σύμφωνα με δικαστικές πηγές που ανέφερε το υπουργείο Εξωτερικών των ΗΠΑ.²¹⁰ Έως τα μέσα Φεβρουαρίου 2020, είχαν συλληφθεί 2 800 άτομα, εκ των οποίων όλα πλην 38 αφέθηκαν ελεύθερα, σύμφωνα με την Ύπατη Επιτροπή του Ιράκ για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα.²¹¹ Όπως προαναφέρθηκε, ο πρωθυπουργός al-Kadhimi υποσχέθηκε στις 10 Μαΐου να αφήσει ελεύθερους ειρηνικούς διαδηλωτές, υποδεικνύοντας ότι ορισμένοι εξακολουθούσαν να κρατούνται.²¹²

Πηγές αναφέρουν ότι δεκάδες άτομα απήχθησαν κατά τη διάρκεια διαμαρτυριών. Στις 28 Δεκεμβρίου 2019, η Ύπατη Επιτροπή του Ιράκ για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα δήλωσε ότι 68 άτομα είχαν απαχθεί ή εξαφανιστεί²¹³, και στις 21 Μαΐου 2020, ένα από τα μέλη της δήλωσε ότι είχαν απαχθεί 75 άτομα από την 1η Οκτωβρίου, εκ των οποίων 25 είχαν αφεθεί ελεύθερα.²¹⁴ Στις 23 Μαΐου 2020, η UNAMI δήλωσε ότι επιβεβαίωσε 99 περιπτώσεις αγνοουμένων διαδηλωτών που αφορούσαν 123 άτομα, εκ των οποίων τα 25 εξακολουθούσαν να αγνοούνται.²¹⁵ Αρκετές πηγές δηλώνουν ότι οι απαγωγές φαίνεται να είχαν ως στόχο γνωστούς ακτιβιστές, άτομα που συμμετέχουν ή/και διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στις διαμαρτυρίες και άτομα που ασκούν κριτική στις αρχές και στις ένοπλες ομάδες στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.²¹⁶ Η Επιτροπή Προστασίας των Δημοσιογράφων (CPI) ανέφερε επίσης ότι απήχθησαν δημοσιογράφοι.²¹⁷ Η UNAMI ανέφερε ότι ομάδες που περιγράφονται ως «μονάδες πολιτοφυλακής» θεωρήθηκαν υπεύθυνες για τις απαγωγές.²¹⁸ Αρκετές πηγές ανέφεραν ότι δυνάμεις που ανήκουν στις ΔΛΚ ήταν υπεύθυνες για περιπτώσεις απαγωγών²¹⁹, με μία να αναφέρει ότι, σε σχέση με μια συγκεκριμένη υπόθεση, η Kata'ib

²⁰⁶ Washington Post (The), Iraq's Sistani condemns protesters' lynching of teenage boy in Baghdad, 13 December 2019, [url](#)

²⁰⁷ UNAMI, Demonstrations in Iraq 1- 9 October 2019, 22 October 2019, [url](#), p. 63

²⁰⁸ HRW, Iraq: Government Promises Action On Security Force Abuse, 24 October 2019, [url](#); UNAMI, Demonstrations in Iraq 1- 9 October 2019, 22 October 2019, [url](#), p. 6

²⁰⁹ UNAMI, Demonstrations in Iraq – 2nd update, 11 December 2019, [url](#), p. 5

²¹⁰ USDOS, Country Reports on Human Rights Practices – Iraq, 11 March 2020, [url](#), p. 6

²¹¹ Rudaw, Iraq protester death toll climbs to 528: IHCHR, 20 February 2020, [url](#)

²¹² Iraq, IraqiGovt, [Twitter], posted on: 10 May 2020, [url](#); Iraq, مجلس النواب يقر برنامج الحكومة العراقية الجديدة [The Parliament approves the program of the new Iraqi government], 7 May 2020, [url](#)

²¹³ IHCHR, [Telegram], posted on: 28 December 2019, [url](#)

²¹⁴ EPIC, ISHM: MAY 14 – MAY 21, 2020, 21 May 2020, [url](#)

²¹⁵ UNAMI, Demonstrations in Iraq: 3rd update, 23 May 2020, [url](#), p. 2

²¹⁶ UNAMI, Demonstrations in Iraq: 3rd update, 23 May 2020, [url](#), p. 3; AI, Iraq: End 'campaign of terror' targeting protesters, 13 December 2019, [url](#); USDOS, Country Reports on Human Rights Practices – Iraq, 11 March 2020, [url](#), p. 26

²¹⁷ CPI, One journalist killed, another missing amid protests in Iraq, 9 December 2019, [url](#)

²¹⁸ UNAMI, Demonstrations in Iraq – 2nd update, 11 December 2019, [url](#), p. 6; UNAMI, Demonstrations in Iraq: 3rd update, 23 May 2020, [url](#), p. 4; Wing, J., Iraqi Forces Kidnapping Protesters In Intimidation Campaign, Musings on Iraq [Blog], 20 November 2019, [url](#); Euro-Med, Iraqi Protests: An Audacity to Kill and Absent Justice - A report documenting violations against peaceful protesters in Iraq, 22 December 2019, [url](#), p. 8

²¹⁹ Knights, M., Exposing and Sanctioning Human Rights Violations by Iraqi Militias, WINEP, 22 October 2019, [url](#); AI, Iraq: Stop security forces from threatening, forcibly disappearing and abusing activists, 18 October 2019, [url](#)

Hizballah²²⁰ ήταν μία από τις εμπλεκόμενες μονάδες.²²¹ Η UNAMI σημείωσε ότι «η συμμετοχή “συνθισμένων” εγκληματικών συμμοριών είναι επίσης απίθανη, καθώς δεν έχουν αναφερθεί αιτήματα για λύτρα ή άλλα εγκληματικά κίνητρα».²²²

3.1.4 Κράτηση και κακοποίηση

Αναφερόμενες στη γενική κατάσταση κράτησης, πηγές αναφέρουν ότι στις φυλακές και τις εγκαταστάσεις κράτησης του Ιράκ υπάρχουν φαινόμενα κακοποίησης και βασανιστηρίων. Το Παρατηρητήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων αναφέρει ότι η ομάδα «έλαβε αναφορές για εκτεταμένη χρήση βασανιστηρίων, συμπεριλαμβανομένων παιδιών, από δυνάμεις του Ιράκ και του Ιρακινού Κουρδιστάν προκειμένου να αποσπάσουν ομολογίες, καθ’ όλη τη διάρκεια του 2019.²²³ Ομοίως, το υπουργείο Εξωτερικών των ΗΠΑ αναφέρει ότι σε κρατικές εγκαταστάσεις του Ιρακινού Κουρδιστάν και στο υπόλοιπο Ιράκ πραγματοποιούνταν βασανιστήρια και κακοποιήσεις, με τους Σουνίτες Άραβες κρατούμενους να είναι εξαιρετικά εκτεθειμένοι.²²⁴ Το υπουργείο Εξωτερικών των ΗΠΑ αναφέρει «σκληρές» και «απειλητικές για τη ζωή» συνθήκες κράτησης, αλλά σημειώνει ότι η κατάσταση είναι γενικά καλύτερη στο Ιρακινό Κουρδιστάν.²²⁵

Η UNAMI ανέφερε ότι οι διαδηλωτές που συνελήφθησαν και κρατήθηκαν από δυνάμεις ασφαλείας φαίνεται να υπέστησαν ξυλοδαρμούς και κακοποίηση, και ότι δεν τους επιτράπη να επικοινωνήσουν με τις οικογένειές τους ή τον έξω κόσμο.²²⁶ Το Reuters αναφέρεται σε «δύο ιρακινούς αξιωματούχους ασφαλείας» που ισχυρίζονται ότι οι ξυλοδαρμοί και οι ηλεκτροπληξίες των κρατουμένων δεν είναι «ασυνήθιστο» φαινόμενο και ότι οι κρατούμενοι αναγκάζονται να υπογράψουν δήλωση μη συμμετοχής σε άλλες διαμαρτυρίες προτού αφεθούν ελεύθεροι.²²⁷ Άλλες πηγές αναφέρουν επίσης τις εν λόγω αναγκαστικές δηλώσεις καθώς και ξυλοδαρμούς.²²⁸

Επιπλέον, πηγές αναφέρουν κακοποίηση και βασανιστήρια, συμπεριλαμβανομένων σοβαρών ξυλοδαρμών και ηλεκτροπληξία διαδηλωτών οι οποίοι έχουν απαχθεί.²²⁹ Αυτό αναφέρεται ότι συμβαίνει συχνά κατά τη διάρκεια «ανακρίσεων», όπου οι απαγωγείς αναζητούν πληροφορίες σχετικά με τη συμμετοχή τους σε διαμαρτυρίες και τις πολιτικές τους πεποιθήσεις και τους αναγκάζουν να υπογράψουν δηλώσεις μη συμμετοχής τους σε άλλες διαμαρτυρίες.²³⁰ Μια πηγή αναφέρει επίσης ότι οι «ανακριτές» αναζητούσαν πληροφορίες για άλλους διαδηλωτές.²³¹ Δεν είναι πάντοτε σαφές ποιος είναι υπεύθυνος για τις εν λόγω απαγωγές και ανακρίσεις, αλλά η UNAMI σημειώνει ότι από τους επιζώντες από τους οποίους πήραν συνεντεύξεις κανένας δεν «πίστευε ότι οι “επίσημες” ιρακινές δυνάμεις ασφαλείας ήταν άμεσα υπεύθυνες για την απαγωγή τους».²³² Πηγές

²²⁰ Kata’ib Hizballah is an Iran-aligned Shia militia that is part of and has a dominant position within the PMF: Knights, M. et. al., Honored not contained. The Future of Iraq’s popular mobilization forces, WINEP, March 2020, [url](#)

²²¹ Wing, J., Iraqi Forces Kidnapping Protesters As Part Of Intimidation Campaign, Musings on Iraq [Blog], 9 December 2019, [url](#)

²²² UNAMI, Demonstrations in Iraq: 3rd update, 23 May 2020, [url](#), p. 5

²²³ HRW, World Report 2020 – Iraq, 2020, [url](#)

²²⁴ USDOS, Country Reports on Human Rights Practices – Iraq, 11 March 2020, [url](#), pp. 6-7

²²⁵ USDOS, Country Reports on Human Rights Practices – Iraq, 11 March 2020, [url](#), pp. 8-11

²²⁶ UNAMI, Demonstrations in Iraq – 2nd update, 11 December 2019, [url](#), pp. 2, 5, 6

²²⁷ Reuters, Threats, arrests, targeted killings silence Iraqi dissidents, 29 November 2019, [url](#)

²²⁸ Euro-Med, Iraqi Protests: An Audacity to Kill and Absent Justice - A report documenting violations against peaceful protesters in Iraq, 22 December 2019, [url](#), p. 13; AI, Iraq: Stop security forces from threatening, forcibly disappearing and abusing activists, 18 October 2019, [url](#); USDOS, Country Reports on Human Rights Practices – Iraq, 11 March 2020, [url](#), p. 6; Al-Amal, and Al-Namaa, Preliminary Report on the Violation Against the Iraq Protest of October 2019, 10 November 2019, [url](#), p. 4

²²⁹ UNAMI, Demonstrations in Iraq: 3rd update, 23 May 2020, [url](#), p. 4; Euro-Med, Iraqi Protests: An Audacity to Kill and Absent Justice - A report documenting violations against peaceful protesters in Iraq, 22 December 2019, [url](#), p. 13

²³⁰ UNAMI, Demonstrations in Iraq: 3rd update, 23 May 2020, [url](#), p. 4; AI, Iraq: Stop security forces from threatening, forcibly disappearing and abusing activists, 18 October 2019, [url](#)

²³¹ Reuters, Threats, arrests, targeted killings silence Iraqi dissidents, 29 November 2019, [url](#)

²³² UNAMI, Demonstrations in Iraq: 3rd update, 23 May 2020, [url](#), pp. 4-5

υπέδειξαν «μονάδες πολιτοφυλακής»²³³, καθώς και δυνάμεις που αποτελούν μέρος των ΔΛΚ ή ευθυγραμμισμένων με το Ιράν δυνάμεων²³⁴, ως υπεύθυνα μέρη.

3.1.5 Στοχοποίηση ατόμων

Πηγές αναφέρουν ότι γνωστοί ακτιβιστές, διοργανωτές και άτομα που διαδραματίζουν κεντρικό ρόλο στις διαμαρτυρίες, άτομα που ασκούν κριτική τις αρχές ή τις δυνάμεις που ανήκουν στις ΔΛΚ, καθώς και δημοσιογράφοι έχουν στοχοποιηθεί και έχουν υποστεί απειλές, εκφοβισμούς, απαγωγές, συλλήψεις, κακομεταχείριση και δολοφονίες.²³⁵ Ορισμένες πηγές αναφέρονται σε συστηματικές και οργανωμένες προσπάθειες, ή ακόμη και σε οργανωμένη «εκστρατεία» που έχουν ως στόχο να αποτρέψουν άτομα να συμμετέχουν ή/και να διοργανώνουν διαμαρτυρίες και να ασκούν κριτική.²³⁶ Πηγές επίσης αναφέρονται σε ιατρικό προσωπικό που στοχοποιείται κατά τη διάρκεια και μετά το τέλος των διαμαρτυριών.²³⁷ Πηγές αναφέρονται σε πολλά παραδείγματα στοχευμένων επιθέσεων, όπως τη δολοφονία ενός γνωστού ζευγαριού ακτιβιστών στις 2 Οκτωβρίου στη Βασόρα²³⁸. μια εθελόντρια ιατρό που έλαβε απειλητική επιστολή στο σπίτι της²³⁹. τη δολοφονία του διευθυντή ενός τηλεοπτικού καναλιού με δεσμούς με την αντιπολίτευση²⁴⁰. και τους πυροβολισμούς μέσα από αυτοκίνητο με στόχο έναν γνωστό ακτιβιστή στη Βασόρα στις 17 Ιουλίου 2020.²⁴¹ Αν και δεν βρέθηκαν στοιχεία σχετικά με τον συνολικό αριθμό ακτιβιστών που έχασαν τη ζωή τους, το Reuters αναφέρει πηγές οι οποίες δηλώνουν ότι τουλάχιστον έξι ακτιβιστές έχασαν τη ζωή τους τον τελευταίο χρόνο από τα τέλη Νοεμβρίου 2019 και έπειτα.²⁴² Το Γραφείο της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα αναφέρεται σε τρεις ακτιβιστές που έχασαν τη ζωή τους από τις 8 έως τις 14 Δεκεμβρίου 2019.²⁴³

Πηγές αναφέρουν ότι οι επιθέσεις και οι απαγωγές φαίνεται να ήταν προσχεδιασμένες και καλά οργανωμένες. Ορισμένες πηγές παραπέμπουν σε αναφορές σύμφωνα με τις οποίες άτομα που εικάζεται ότι ήταν αξιωματικοί μυστικών υπηρεσιών καθώς και άγνωστοι άνδρες εμφανίστηκαν σε διαμαρτυρίες και τράβηξαν φωτογραφίες ατόμων που συμμετείχαν.²⁴⁴ Πηγές αναφέρονται επίσης σε φήμες για την ύπαρξη μιας «μαύρης λίστας» καταζητούμενων διαδηλωτών που καταρτίστηκε από

²³³ UNAMI, Demonstrations in Iraq: 3rd update, 23 May 2020, [url](#), p. 4; Euro-Med, Iraqi Protests: An Audacity to Kill and Absent Justice - A report documenting violations against peaceful protesters in Iraq, 22 December 2019, [url](#), p. 8

²³⁴ USDOS, Country Reports on Human Rights Practices – Iraq, 11 March 2020, [url](#), p. 6; AI, Iraq: Stop security forces from threatening, forcibly disappearing and abusing activists, 18 October 2019, [url](#); Al-Rubaie, A., Despite Political Turmoil and Coronavirus, Iraq's Protest Movement Continues, WINEP, 23 March 2020, [url](#)

²³⁵ UNAMI, Demonstrations in Iraq 1- 9 October 2019, 22 October 2019, [url](#), p. 8; UNAMI, Demonstrations in Iraq: update, 5 November 2019, [url](#), p. 6; UNAMI, Demonstrations in Iraq – 2nd update, 11 December 2019, [url](#), p. 6; UNAMI, Demonstrations in Iraq: 3rd update, 23 May 2020, [url](#), p. 3; USDOS, Country Reports on Human Rights Practices – Iraq, 11 March 2020, [url](#), p. 26; UN OHCHR, Press briefing on Iraq, 20 December 2019, [url](#); EPIC, ISHM: JANUARY 23 – JANUARY 30, 2020, 30 January 2020, [url](#)

²³⁶ AI, Iraq: Stop security forces from threatening, forcibly disappearing and abusing activists, 18 October 2019, [url](#); AI, Iraq: End 'campaign of terror' targeting protesters, 13 December 2019, [url](#); Al-Rubaie, A., Despite Political Turmoil and Coronavirus, Iraq's Protest Movement Continues, WINEP, 23 March 2020, [url](#); UNAMI, Demonstrations in Iraq: 3rd update, 23 May 2020, [url](#), p. 5

²³⁷ HRW, Iraq: Security Forces Attack Medics Treating Protesters, 14 November 2019, [url](#); AI, Iraq: Rein in security forces to prevent a bloodbath, 9. November 2019, [url](#)

²³⁸ Washington Post (The), Iraq is under curfew and Internet blackout as government tries to curb protests, 3 October 2019, [url](#); UNAMI, Demonstrations in Iraq 1- 9 October 2019, 22 October 2019, [url](#), p. 8

²³⁹ Al-Jazeera, Despite threats, Iraq's medical volunteers keep protests alive, 23 November 2019, [url](#)

²⁴⁰ CPJ, Al-Rasheed TV CEO Nizar Thanoun shot and killed in Baghdad, 12 February 2020, [url](#)

²⁴¹ NINA, إصابة ناشط مدني بنيران مسلحين وسط البصرة [Civil society activist shot and injured by gunmen in central Basra], 17 July 2020, [url](#)

²⁴² Reuters, Threats, arrests, targeted killings silence Iraqi dissidents, 29 November 2019, [url](#)

²⁴³ UN OHCHR, Press briefing on Iraq, 20 December 2019, [url](#)

²⁴⁴ Washington Post (The), Fear spreads among Iraqi protesters as government cracks down, keeps death toll secret, 11 November 2019, [url](#); Al-Jazeera, Despite threats, Iraq's medical volunteers keep protests alive, 23 November 2019, [url](#)

την κυβέρνηση.²⁴⁵ Η UNAMI αναφέρει ότι «οι περισσότεροι απαχθέντες ανέφεραν ότι εκείνοι που τους ανέκριναν γνώριζαν πολλές πληροφορίες σχετικά με την ταυτότητά τους και τις δραστηριότητές τους που σχετίζονταν με τις διαμαρτυρίες».²⁴⁶ Πηγές αναφέρουν ότι οι απαγωγές πραγματοποιήθηκαν με παρόμοιο τρόπο, με άτομα τα οποία απήχθησαν κοντά στους τόπους διεξαγωγής των διαμαρτυριών ή ενώ κατευθύνονταν προς αυτούς, κοντά στα σπίτια τους, ή κατά τη διάρκεια τακτικών και καθορισμένων μετακινήσεών τους, συχνά από άνδρες που φορούσαν μάσκες ή/και ήταν οπλισμένοι, και οι οποίοι τους ανάγκαζαν να μπουν με τη βία στα οχήματά τους.²⁴⁷ Ενώ οι πηγές δήλωσαν ότι συχνά δεν είναι σαφές ποιοι είναι οι δράστες, υποδεικνύουν τόσο τις ιρακινές δυνάμεις ασφαλείας όσο και ένοπλες ομάδες, συμπεριλαμβανομένων δυνάμεων που αποτελούν μέρος των ΔΛΚ, ως υπεύθυνες για τη στοχοποίηση ατόμων.²⁴⁸

3.1.6 ΜΜΕ και πρόσβαση σε πληροφορίες

Πηγές αναφέρουν τουλάχιστον πέντε δημοσιογράφους που έχασαν τη ζωή τους κατά τη διάρκεια διαμαρτυριών, και αρκετούς οι οποίοι τραυματίστηκαν, συνελήφθησαν, απειλήθηκαν, παρενοχλήθηκαν, απήχθησαν και εμποδίστηκαν με άλλους τρόπους να κάνουν τη δουλειά τους.²⁴⁹ Υπεύθυνες ήταν τόσο οι κρατικές υπηρεσίες και οι δυνάμεις ασφαλείας, όσο και δυνάμεις που αποτελούν μέρος των ΔΛΚ.²⁵⁰ Στις 5 Οκτωβρίου 2019, ένοπλες δυνάμεις εισέβαλαν σε πολλούς τηλεοπτικούς σταθμούς, έκλεψαν εξοπλισμό και κακομεταχειρίστηκαν υπαλλήλους.²⁵¹ Το υπουργείο Εξωτερικών των ΗΠΑ ανέφερε ότι οι δυνάμεις που ενεπλάκησαν ήταν η Saraya talia al-khurasani²⁵² και η Harakat hizballah al-nujaba²⁵³, και υπέδειξε τον Asa'ib ahl al-haq ως υπεύθυνο για μια επίθεση σε τηλεοπτικό σταθμό την επόμενη μέρα²⁵⁴. Όλες αποτελούν μέρος των ΔΛΚ.²⁵⁵ Στις 24 Οκτωβρίου, σύμφωνα με πληροφορίες, οι αρχές απαγόρευαν τη ζωντανή κάλυψη από την πλατεία Tahrir.²⁵⁶ Στις 12 Νοεμβρίου, οι ιρακινές αρχές διέταξαν οκτώ τηλεοπτικούς σταθμούς, τέσσερις από τους οποίους στοχοποιήθηκαν στις 5 Οκτωβρίου, καθώς και τέσσερις ραδιοφωνικούς σταθμούς, να κλείσουν, και

²⁴⁵ AI, Iraq: Stop security forces from threatening, forcibly disappearing and abusing activists, 18 October 2019, [url](#); HRW, Iraq: Government Promises Action On Security Force Abuse, 24 October 2019, [url](#)

²⁴⁶ UNAMI, Demonstrations in Iraq: 3rd update, 23 May 2020, [url](#), p. 4

²⁴⁷ UNAMI, Demonstrations in Iraq: 3rd update, 23 May 2020, [url](#), p. 4; Euro-Med, Iraqi Protests: An Audacity to Kill and Absent Justice - A report documenting violations against peaceful protesters in Iraq, 22 December 2019, [url](#), pp. 8-9; AI, Iraq: Stop security forces from threatening, forcibly disappearing and abusing activists, 18 October 2019, [url](#)

²⁴⁸ HRW, Iraq: Abductions Linked to Baghdad Protests, 2 December 2019, [url](#); AI, Iraq: Stop security forces from threatening, forcibly disappearing and abusing activists, 18 October 2019, [url](#); AI, Iraq: End 'campaign of terror' targeting protesters, 13 December 2019, [url](#); USDOS, Country Reports on Human Rights Practices – Iraq, 11 March 2020, [url](#), p. 6; UN OHCHR, Press briefing on Iraq, 20 December 2019, [url](#)

²⁴⁹ CPJ, Hisham Fares al-Adhami killed, 4 October 2019, [url](#); UNAMI, Amid ongoing protests and violence, UN urges stepped up efforts to break political deadlock, 30 January 2020, [url](#); CPJ, One journalist killed, another missing amid protests in Iraq, 9 December 2019, [url](#); CPJ, Al-Rasheed TV CEO Nizar Thanoun shot and killed in Baghdad, 12 February 2020, [url](#); UNAMI, Demonstrations in Iraq 1- 9 October 2019, 22 October 2019, [url](#), p. 7

²⁵⁰ UNAMI, Amid ongoing protests and violence, UN urges stepped up efforts to break political deadlock, 30 January 2020, [url](#); CPJ, One journalist killed, another missing amid protests in Iraq, 9 December 2019, [url](#); UNAMI, Demonstrations in Iraq 1- 9 October 2019, 22 October 2019, [url](#), p. 7

²⁵¹ CPJ, Unidentified assailants raid 4 broadcasters in Baghdad, assault staffers, 7 October 2019, [url](#); UNAMI, Demonstrations in Iraq 1- 9 October 2019, 22 October 2019, [url](#), p. 7; USDOS, Country Reports on Human Rights Practices – Iraq, 11 March 2020, [url](#), p. 27

²⁵² Saraya talia al-Khurasani is an Iran-aligned Shia militia that is part of the PMF, which also has been deployed in Syria: Knights, M. et. al., Honored not contained. The Future of Iraq's popular mobilization forces, WINEP, March 2020, [url](#), p. 205

²⁵³ Harakat hizballah al-Nujaba is an Iran-aligned Shia militia that is part of the PMF, and which also has been deployed in Syria: Knights, M. et. al., Honored not contained. The Future of Iraq's popular mobilization forces, WINEP, March 2020, [url](#), p. 204; EASO, EASO Country of Origin Information Report - Iraq Targeting of Individuals, March 2019, [url](#), pp. 195-196

²⁵⁴ USDOS, Country Reports on Human Rights Practices – Iraq, 11 March 2020, [url](#), p. 27

²⁵⁵ Knights, M. et. al., Honored not contained. The Future of Iraq's popular mobilization forces, WINEP, March 2020, [url](#), pp. 204-209

²⁵⁶ UNAMI, Demonstrations in Iraq: update, 5 November 2019, [url](#), p. 6

ζήτησαν από πέντε άλλους σταθμούς να τροποποιήσουν την κάλυψη τους.²⁵⁷ Οι δυνάμεις ασφαλείας εισέβαλαν στα γραφεία ενός από τους εν λόγω τηλεοπτικούς σταθμούς στις 26 Νοεμβρίου.²⁵⁸ Στις 28 Ιανουαρίου 2020, δυνάμεις ασφαλείας εισέβαλαν στα γραφεία της Dijla TV, ενός από τους σταθμούς που έκλεισαν τον Νοέμβριο.²⁵⁹

Όπως προαναφέρθηκε, οι ιρακινές αρχές διέκοψαν την πρόσβαση στο διαδίκτυο σε αρκετές περιπτώσεις και προσπάθησαν να απαγορεύσουν την πρόσβαση στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης για περισσότερες από 50 ημέρες, καθιστώντας δύσκολο για τους διαδηλωτές και άλλα άτομα να κοινοποιούν και να έχουν πρόσβαση σε πληροφορίες.²⁶⁰

3.2 Αντίδραση σε άλλες διαμαρτυρίες και σε διαμαρτυρίες στην περιοχή του Ιρακινού Κουρδιστάν

Πηγές αναφέρουν ότι οι αρχές περιόρισαν τη δυνατότητα πραγματοποίησης διαμαρτυριών σε περιοχές σουνιτικής πλειονότητας.²⁶¹ Σύμφωνα με το Παρατηρητήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, συνελήφθησαν άτομα όχι μόνο επειδή απηύθυναν κάλεσμα για διαμαρτυρίες, αλλά και επειδή απλώς εξέφρασαν την υποστήριξή τους στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης για διαμαρτυρίες που πραγματοποιούνταν αλλού.²⁶²

Στην περιοχή του Ιρακινού Κουρδιστάν, οι αρχές φαίνεται πως επιχείρησαν να αποτρέψουν τη διεξαγωγή διαμαρτυριών και να διαλύσουν τις διαμαρτυρίες που ήδη βρίσκονταν σε εξέλιξη, όπως προαναφέρθηκε. Στις 16 Μαΐου 2020, οι αρχές συνέλαβαν προληπτικά μεγάλο αριθμό ακτιβιστών και δημοσιογράφων.²⁶³ Το υπουργείο Εξωτερικών των ΗΠΑ δήλωσε ότι «οι δυνάμεις της κεντρικής κυβέρνησης και του Ιρακινού Κουρδιστάν συνέλαβαν και έθεσαν υπό κράτηση διαδηλωτές και ακτιβιστές που ασκούσαν κριτική στην κεντρική κυβέρνηση και στο Ιρακινό Κουρδιστάν, αντίστοιχα, σύμφωνα με δηλώσεις κυβερνητικών αξιωματούχων, ΜΚΟ, καθώς και δημοσιεύματα στον Τύπο».²⁶⁴

---

²⁵⁷ CPJ, Iraq media regulator orders closure of 12 broadcast news outlets, 25 November 2019, [url](#); Al-Monitor, Iraq clamps down on media and broadcast networks covering protests, 28 November 2019, [url](#)

²⁵⁸ AP, 27 Iraqi protesters shot dead in 24 hours, violence spirals, 28 November 2019, [url](#)

²⁵⁹ EPIC, ISHM: JANUARY 23 – JANUARY 30, 2020, 30 January 2020, [url](#)

²⁶⁰ Netblocks, Iraq blocks Facebook, Twitter, WhatsApp and Instagram, then shuts down internet amid civil unrest, 2 October 2019, [url](#); Netblocks, Iraq shuts down internet again as protests intensify, 4 November 2019, [url](#); Netblocks, Social media partially unblocked in Iraq after 50 days, 21 November 2019, [url](#)

²⁶¹ Badawi, T., Why Arab Sunnis are disengaged from Iraq's protests, AC, 7 February 2020, [url](#); HRW, Iraq: Arrests for Voicing Protest Solidarity, 4 November 2019, [url](#)

²⁶² HRW, Iraq: Arrests for Voicing Protest Solidarity, 4 November 2019, [url](#)

²⁶³ EPIC, ISHM: MAY 14 – MAY 21, 2020, 21 May 2020, [url](#); CPJ, Security forces in Iraqi Kurdistan detain 8 journalists in Duhok covering protest; charge 4, 18 May 2020, [url](#); AI, Urgent actions: Police arrest teacher and protest organizer, 26 May 2020, [url](#)

²⁶⁴ USDOS, Country Reports on Human Rights Practices – Iraq, 11 March 2020, [url](#), p. 26

4. Λογοδοσία και πρόσβαση σε επανορθωτικά μέτρα

4.1 Έρευνες σχετικά με την υπερβολική χρήση βίας

Η UNAMI δήλωσε ότι η ιρακινή κυβέρνηση έχει την ευθύνη όχι μόνο να επιτρέψει τις ειρηνικές διαμαρτυρίες, αλλά και να λάβει τα «κατάλληλα προληπτικά μέτρα» για την προστασία των διαδηλωτών από επιθέσεις που διαπράττονται, για παράδειγμα, από ένοπλες ομάδες.²⁶⁵ Απαιτείται επιπλέον από το κράτος να προβαίνει σε διερεύνηση και σε διώξεις παράνομων πράξεων.²⁶⁶

Στις 12 Οκτωβρίου 2019, η κυβέρνηση ανακοίνωσε τη σύσταση μιας ερευνητικής επιτροπής που επιφορτίστηκε με τον εντοπισμό των δραστών πράξεων βίας και την προσαγωγή τους στη δικαιοσύνη²⁶⁷, και η έκθεση της επιτροπής δημοσιοποιήθηκε στις 22 Οκτωβρίου 2019.²⁶⁸ Η έκθεση αναγνώρισε την υπερβολική χρήση βίας εκ μέρους των δυνάμεων ασφαλείας²⁶⁹ και υπέδειξε «δεκάδες» ανώτερους στρατιωτικούς και αστυνομικούς διοικητές οι οποίοι αντιμετωπίζουν ποινικές διώξεις.²⁷⁰ Το Παρατηρητήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων άσκησε ωστόσο κριτική στην έκθεση, επειδή δεν αναφέρθηκε σε σοβαρές πράξεις κακοποίησης και στον ρόλο των ΔΛΚ.²⁷¹ Ομοίως, ο μεγάλος αγιατολάχ Αλί αλ Σιστάνι άσκησε κριτική στην έκθεση και ζήτησε τη διενέργεια ανεξάρτητης έρευνας.²⁷² Πηγές αναφέρουν επίσης ότι πολλοί διαδηλωτές θεώρησαν την έκθεση ανεπαρκή ή δήλωσαν απογοητευμένοι από την ατιμωρησία για τους θανάτους και τους τραυματισμούς που προκλήθηκαν λόγω της υπερβολικής χρήσης βίας, γεγονός το οποίο με τη σειρά του συνέβαλε στις νέες διαμαρτυρίες της 25ης Οκτωβρίου.²⁷³

Επιπλέον, πηγές αναφέρουν ότι κάποιες φορές οι ιρακινές αρχές δεν ήθελαν να αναλάβουν οποιαδήποτε ευθύνη ή να μοιραστούν πληροφορίες: Στις 16 Νοεμβρίου, ο υπουργός Άμυνας δήλωσε ότι υπεύθυνοι για τη δολοφονία διαδηλωτών ήταν «τρίτοι» και όχι οι δυνάμεις ασφαλείας.²⁷⁴ Στην έκθεσή της για τις διαμαρτυρίες, η μόνιμη επιτροπή για τα ανθρώπινα δικαιώματα στο ιρακινό κοινοβούλιο σημείωσε ότι τα αρμόδια υπουργεία και οι υπηρεσίες ασφαλείας δεν συνεργάστηκαν πλήρως με την επιτροπή.²⁷⁵ Πηγές αναφέρουν επίσης ότι οι ιρακινές αρχές ανάγκασαν νοσοκομεία και νεκροτομεία να αποκρύψουν στοιχεία σχετικά με τον αριθμό των νεκρών και των τραυματιών

²⁶⁵ UNAMI, Demonstrations in Iraq 1- 9 October 2019, 22 October 2019, [url](#), pp. 2, 14

²⁶⁶ UNAMI, Demonstrations in Iraq 1- 9 October 2019, 22 October 2019, [url](#), p. 14

²⁶⁷ UNAMI, Demonstrations in Iraq 1- 9 October 2019, 22 October 2019, [url](#), p. 9; Iraq, IraqiGovt, [Twitter], posted on: 13 October 2019, [url](#)

²⁶⁸ Reuters, Iraqi security forces killed 149 protesters, most by shots to head, chest: government inquiry, 22 October 2019, [url](#); New York Times (The), Iraq Will Prosecute Military and Police Leaders Over Protest Shootings, 22 October 2019, [url](#); INA, [واغ تنشر التقرير النهائي للجنة التحقيق بأحداث التظاهرات](#), [INA publishes the final report on the investigation of what happened during the demonstrations], [url](#)

²⁶⁹ UNAMI, Demonstrations in Iraq 1- 9 October 2019, 22 October 2019, [url](#), p. 9; Reuters, Iraqi security forces killed 149 protesters, most by shots to head, chest: government inquiry, 22 October 2019, [url](#)

²⁷⁰ New York Times (The), Iraq Will Prosecute Military and Police Leaders Over Protest Shootings, 22 October 2019, [url](#)

²⁷¹ HRW, Iraq: Government Promises Action On Security Force Abuse, 24 October 2019, [url](#)

²⁷² Al-Karbalai, A., [الخطبة الثانية لصلاة الجمعة بإمامة الشيخ عبد المهدي الكربلائي في 26 / صفر / 1441 هـ، الموافق 25 / 10 / 2019 م](#) [The second sermon of the Friday prayer given by al-Sheykh [honorific religious title] Abdel Mahdi al-Karbalai 25 October 2019], [url](#)

²⁷³ Al-Amal, and Al-Namaa, Preliminary Report on the Violation Against the Iraq Protest of October 2019, 10 November 2019, [url](#), p. 1; UNOCHA, Iraq: Humanitarian Bulletin, October 2019, [url](#), p. 3

²⁷⁴ Rudaw, Protesters being killed by 'third party', not Iraq's security forces: defense minister, 16 November 2019, [url](#)

²⁷⁵ Iraq, Standing Committee on Human Rights – Iraqi Parliamentary Council, [تقرير لجنة حقوق الإنسان عن التظاهرات في العراق](#) [The Report of the Standing Committee on Human Rights on the Demonstrations in Iraq], 17 November 2019, [url](#), p. 4

κατά τη διάρκεια διαμαρτυριών.²⁷⁶ Ομοίως, το υπουργείο Εξωτερικών των ΗΠΑ ανέφερε ότι η Ύπατη Επιτροπή του Ιράκ για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα κάποια στιγμή «διέκοψε για λίγο τη δημοσίευση του αριθμού των θανάτων που σχετίζονταν με διαμαρτυρίες» λόγω πιέσεων που ασκήθηκαν από το γραφείο του πρωθυπουργού.²⁷⁷ Το υπουργείο Εξωτερικών των ΗΠΑ σημείωσε επίσης ότι «οι προσπάθειες για την επίτευξη λογοδοσίας ήταν περιορισμένες.»²⁷⁸ Στις 10 Μαΐου 2020, ο πρωθυπουργός al-Kadhimi ανακοίνωσε τη σύσταση μιας νέας ερευνητικής επιτροπής, που υποσχέθηκε την απόδοση δικαιοσύνης και η οποία θα «αναγκάσει όσους εμπλέκονται στη δολοφονία Ιρακινών να λογοδοτήσουν».²⁷⁹ Στις 27 Ιουλίου 2020, μετά το θάνατο δύο διαδηλωτών στη Βαγδάτη²⁸⁰, ο πρωθυπουργός al-Kadhimi υποσχέθηκε τη διενέργεια ταχείας έρευνας, τα αποτελέσματα της οποίας θα έπρεπε να του παρουσιαστούν εντός 72 ωρών.²⁸¹

4.2 Πρωτοβουλίες λογοδοσίας και εφαρμογή στην πράξη

Πηγές αναφέρουν ορισμένες περιπτώσεις στις οποίες μέλη των δυνάμεων ασφαλείας απομακρύνθηκαν από τις θέσεις τους, ή συνελήφθησαν, κατηγορήθηκαν ή καταδικάστηκαν ή για τα οποία εκδόθηκαν εντολές σύλληψης, λόγω της άσκησης βίας κατά διαδηλωτών: Την 1η Δεκεμβρίου 2019, το ποινικό δικαστήριο στο Ουαζίτ καταδίκασε έναν αστυνομικό σε θάνατο και έναν ακόμη σε επτά χρόνια φυλάκιση για «συμμετοχή στη δολοφονία διαδηλωτών».²⁸² Την ίδια ημέρα, σύμφωνα με πληροφορίες εκδόθηκε ένταλμα σύλληψης και ταξιδιωτική απαγόρευση για τον πρόσφατα απολυθέντα επικεφαλής του πυρήνα αντιμετώπισης κρίσεων των δυνάμεων ασφαλείας στο Ντι Καρ.²⁸³ Στις 4 Δεκεμβρίου, το Παρατηρητήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων δήλωσε ότι δεν γνώριζε άλλους αξιωματικούς ασφαλείας στους οποίους να είχαν ασκηθεί διώξεις.²⁸⁴ Στις 17 Δεκεμβρίου, το υπουργείο Εξωτερικών των ΗΠΑ σημείωσε ότι «ένας στρατηγός και αρκετοί αξιωματικοί ήταν υπό έρευνα».²⁸⁵ Στις 9 Ιουνίου 2020, οι αρχές στο Ντι Καρ δήλωσαν ότι είχαν εκδοθεί εντάλματα σύλληψης για 17 αξιωματικούς και αξιωματούχους που εμπλέκονταν σε περιστατικά βίας κατά διαδηλωτών, συμπεριλαμβανομένου ενός πρώην αρχηγού της αστυνομίας.²⁸⁶ Στις 30 Ιουλίου, ο υπουργός Εσωτερικών ανακοίνωσε ότι συνελήφθησαν τρία μέλη των δυνάμεων ασφαλείας για τη δολοφονία δύο διαδηλωτών στη Βαγδάτη, σύμφωνα με την προαναφερθείσα υπόσχεση του πρωθυπουργού al-Kadhimi.²⁸⁷ Δεν είναι σαφές ποια μέτρα, εάν υπάρχουν, ελήφθησαν σε σχέση με εκείνα που αναφέρθηκαν στην επίσημη έρευνα της 22ας Οκτωβρίου.

Υπάρχουν λίγες πληροφορίες σχετικά με μέτρα που ελήφθησαν έναντι άλλων ενόπλων δυνάμεων που εμπλέκονται σε περιστατικά βίας κατά διαδηλωτών. Στις 11 Μαΐου 2020, ο πρωθυπουργός al-Kadhimi ανακοίνωσε ότι δυνάμεις ασφαλείας είχαν θέσει υπό κράτηση «εκείνους που ήταν υπεύθυνοι για την επίθεση κατά διαδηλωτών στη Βασόρα».²⁸⁸ Αυτό αφορούσε μέλη μιας πολιτοφυλακής που υποστηρίζεται από το Ιράν, την *Thar Allah*, η οποία σκότωσε έναν διαδηλωτή

²⁷⁶ Washington Post (The), Fear spreads among Iraqi protesters as government cracks down, keeps death toll secret, 11 November 2019, [url](#); AFP, In Iraq protests, counting the dead is a dangerous job, 31 October 2019, [url](#)

²⁷⁷ USDOS, Country Reports on Human Rights Practices – Iraq, 11 March 2020, [url](#), p. 46

²⁷⁸ USDOS, Country Reports on Human Rights Practices – Iraq, 11 March 2020, [url](#), p. 2

²⁷⁹ Iraq, IraqiGovt, [Twitter], posted on: 10 May 2020, [url](#)

²⁸⁰ Reuters, Two protesters die after clashes with police in Baghdad, medics and security sources say, 27 July 2020, [url](#)

²⁸¹ Iraq, PMO (Prime Minister's Office), نص كلمة رئيس مجلس الوزراء السيد مصطفى الكاظمي [The text of the speech of the Prime Minister Mr. Mustafa al-Kadhimi], 27 July 2020, [url](#)

²⁸² UNAMI, Demonstrations in Iraq – 2nd update, 11 December 2019, [url](#), p. 5; HRW, Iraq: New Protester Deaths Despite Order Not to Fire, 4 December 2019, [url](#); HRW, Iraq: State Appears Complicit in Massacre of Protesters, 16 December 2019, [url](#)

²⁸³ HRW, Iraq: New Protester Deaths Despite Order Not to Fire, 4 December 2019, [url](#)

²⁸⁴ HRW, Iraq: New Protester Deaths Despite Order Not to Fire, 4 December 2019, [url](#)

²⁸⁵ USDOS, Country Reports on Human Rights Practices – Iraq, 11 March 2020, [url](#), p. 2

²⁸⁶ EPIC, ISHM: JUNE 4 – JUNE 11, 2020, 11 June 2020, [url](#)

²⁸⁷ Washington Post (The), Iraq's prime minister announces early elections, which will be held next year, 1 August 2020, [url](#);

Iraq, IraqiGovt, [Twitter], posted on: 30 July 2020, [url](#); MAKadhimi, [Twitter] posted on: 30 July 2020, [url](#)

²⁸⁸ MAKadhimi, [Twitter], posted on: 11 May 2020, [url](#)

στις 10 Μαΐου.²⁸⁹ Στις 11 Ιουνίου, οι ιρακινές αρχές ανακοίνωσαν ότι ένα άτομο συνελήφθη, μεταξύ άλλων, γιατί «μαχαίρωσε και σκότωσε ειρηνικούς διαδηλωτές».²⁹⁰

Σύμφωνα με πληροφορίες, οι δυνάμεις ασφαλείας άλλαξαν τη συμπεριφορά τους κατά τη διάρκεια των διαμαρτυριών: Στις 4 Νοεμβρίου, η UNAMI σημείωσε ότι «ιδιαίτερα στη Βαγδάτη, οι δυνάμεις ασφαλείας επέδειξαν μεγαλύτερη αυτοσυγκράτηση και οργάνωση στη γενική αστυνόμευση των διαμαρτυριών από τις 25 Οκτωβρίου έως τις 4 Νοεμβρίου».²⁹¹ Στις 9 Δεκεμβρίου, ωστόσο, η UNAMI σημείωσε ότι «σε αντίθεση με την περίοδο από τις 25 Οκτωβρίου έως τις 4 Νοεμβρίου, οι θάνατοι και οι τραυματισμοί από τα λεγόμενα μη φονικά όπλα μειώθηκαν σημαντικά στη γέφυρα Jumhuriyah, με αναφορές για δύο θανάτους που οφείλονταν σε σοβαρά τραύματα από δακρυγόνα.»²⁹²

4.3 Πρόσβαση σε επανορθωτικά μέτρα

4.3.1 Πρόσβαση σε αποτελεσματικά επανορθωτικά μέτρα

Υπάρχουν εξαιρετικά λίγες πληροφορίες σχετικά με την πρόσβαση σε αποτελεσματικά επανορθωτικά μέτρα. Στις 23 Μαΐου, η UNAMI σημείωσε ότι «ενώ η κυβέρνηση κατέβαλε μερικές προσπάθειες για τον εντοπισμό εκείνων που αναφέρθηκαν ως αγνοούμενοι (...), η UNAMI δεν γνωρίζει επίσημες έρευνες που διενήργησαν οι αρχές επιβολής του νόμου για τον εντοπισμό των αγνοουμένων ή για τον εντοπισμό και τη δίωξη των υπευθύνων».²⁹³ Ομοίως, το Παρατηρητήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων αναφέρει αρκετές περιπτώσεις στις οποίες μέλη οικογενειών ανέφεραν στην αστυνομία ότι υπήρχαν αγνοούμενοι αλλά δεν έλαβαν καμία βοήθεια.²⁹⁴ Η Διεθνής Αμνηστία και η UNAMI αναφέρουν περιπτώσεις στις οποίες μέλη οικογενειών ή κάποιο θύμα ανέφεραν απαγωγές στην αστυνομία, γεγονός που είχε ως αποτέλεσμα απειλές κατά της οικογένειας και εκ νέου απαγωγή του θύματος από την ίδια ομάδα, αντίστοιχα.²⁹⁵ Στις 17 Μαΐου, ο πρωθυπουργός al-Kadhimi σύμφωνα με πληροφορίες ανέθεσε στο «υπουργείο Εσωτερικών “να χρησιμοποιήσει όλους τους διαθέσιμους πόρους” προκειμένου να αποκαλύψει τη μοίρα των απαχθέντων και των βίαια εξαφανισθέντων Ιρακινών».²⁹⁶

Στις 13 Οκτωβρίου, το Παρατηρητήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων αναφέρθηκε σε ένα ειδησιογραφικό ρεπορτάζ σύμφωνα με το οποίο η κυβέρνηση είχε αρχίσει να αποζημιώνει τους τραυματίες και τις οικογένειες όσων έχασαν τη ζωή τους.²⁹⁷ Στις 30 Ιουλίου 2020, η Washington Post ανέφερε ότι κάθε οικογένεια διαδηλωτή που έχασε τη ζωή του θα λάμβανε αποζημίωση ύψους περίπου 8 400 δολαρίων ΗΠΑ.²⁹⁸

---

²⁸⁹ National (The), Iraq police raid office of pro-Iran militia accused of shooting protesters, 11 May 2020, [url](#)

²⁹⁰ National (The), Iraq makes arrest over attacks on anti-government protesters, 11 June 2020, [url](#)

²⁹¹ UNAMI, Demonstrations in Iraq: update, 5 November 2019, [url](#), p. 6

²⁹² UNAMI, Demonstrations in Iraq – 2nd update, 11 December 2019, [url](#), p. 4

²⁹³ UNAMI, Demonstrations in Iraq: 3rd update, 23 May 2020, [url](#), p. 5

²⁹⁴ HRW, Iraq: Government Promises Action On Security Force Abuse, 24 October 2019, [url](#)

²⁹⁵ UNAMI, Demonstrations in Iraq – 2nd update, 11 December 2019, [url](#), p. 6; AI, Iraq: Stop security forces from threatening, forcibly disappearing and abusing activists, 18 October 2019, [url](#)

²⁹⁶ EPIC, ISHM: MAY 14 – MAY 21, 2020, 21 May 2020, [url](#)

²⁹⁷ HRW, Iraq: Government Promises Action On Security Force Abuse, 24 October 2019, [url](#)

²⁹⁸ Washington Post (The), Iraq’s prime minister announces early elections, which will be held next year, 1 August 2020, [url](#)

4.3.2 Μετεγκατάσταση και δυνατότητα αποφυγής στοχοποίησης

Πολλές πηγές αναφέρονται σε ακτιβιστές και διαδηλωτές που μετεγκαταστάθηκαν σε άλλα μέρη του Ιράκ ή κρύφτηκαν προκειμένου να αποφύγουν τη στοχοποίησή τους.²⁹⁹ Σε τουλάχιστον μία περίπτωση, ακτιβιστές που εγκατέλειψαν τη χώρα στοχοποιήθηκαν κατά την επιστροφή τους: ένα ζευγάρι ακτιβιστών που είχε αυτοεξοριστεί στην Τουρκία και το οποίο άλλαξε τη διεύθυνσή του κατά την επιστροφή του στο Ιράκ και έπαψε να συμμετέχει σε διαμαρτυρίες, αργότερα πυροβολήθηκε θανάσιμα στο σπίτι του από άγνωστους ένοπλους οι οποίοι σύμφωνα με ακτιβιστές δούλευαν για μια μονάδα πολιτοφυλακής που υποστηριζόταν από το Ιράν.³⁰⁰ Επιπλέον, το Παρατηρητήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων αναφέρεται σε μια περίπτωση στην οποία ο αδελφός ενός άνδρα που είχε εγκαταλείψει την πόλη του, συνελήφθη και ανακρίθηκε από μια άγνωστη ένοπλη ομάδα που δεν είχε καταφέρει να εντοπίσει έναν άνδρα που αρχικά αναζητούσε.³⁰¹

---

²⁹⁹ UNAMI, Demonstrations in Iraq – 2nd update, 11 December 2019, [url](#), p. 6; HRW, Iraq: Government Promises Action On Security Force Abuse, 24 October 2019, [url](#); Bobseine, H., Iraqi youth protesters: Who they are, what they want, and what's next, MEI, 14 October 2019, [url](#)

³⁰⁰ Reuters, Threats, arrests, targeted killings silence Iraqi dissidents, 29 November 2019, [url](#)

³⁰¹ HRW, Iraq: Government Promises Action On Security Force Abuse, 24 October 2019, [url](#)

Παράρτημα 1: Βιβλιογραφία

Public sources

Abdulhadi, R., Iraqi protestors unite behind demands, not sectarian identities, AC (Atlantic Council), 31 October 2019, <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/menasource/iraqi-protestors-unite-behind-demands-not-sectarian-identities/>, accessed 2 July 2020

Accuweather, Temperature soars to record-breaking 125 in ancient desert city, 28 July 2020, available at: <https://news.yahoo.com/temperature-soars-124-ancient-desert-204217413.html>, accessed 4 August 2020

ACLED (Armed Conflict Event and Location Data Project), ACLED Codebook – 2019, 2019, <https://acleddata.com/download/2827/>, accessed 6 September

AFP (Agence France-Presse), In Iraq protests, counting the dead is a dangerous job, 31 October 2019, available at: https://news.yahoo.com/iraq-protests-counting-dead-dangerous-job-094351518.html?guce_referrer=aHR0cHM6Ly93d3cuZ29vZ2xlMmNvbS8&gu%2%80%A6, accessed 3 July 2020

AI (Amnesty International), Iraq: Effective investigations needed into death of protesters in Basra, 7 September 2018, <https://www.amnesty.org/en/documents/mde14/9055/2018/en/>, accessed 30 June 2020

AI (Amnesty International), Iraq: Stop security forces from threatening, forcibly disappearing and abusing activists, 18 October 2019, <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2019/10/iraq-stop-security-forces-from-threatening-forcibly-disappearing-and-abusing-activists/>, accessed 7 July 2020

AI (Amnesty International), Iraq: Iranian tear gas grenades among those causing gruesome protester deaths, 31 October 2019, <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2019/10/iraq-gruesome-string-of-fatalities-as-new-tear-gas-grenades-pierce-protesters-skulls/>, accessed 6 July 2020

AI (Amnesty International), Iraq: Rein in security forces to prevent a bloodbath, 9. November 2019, <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2019/11/iraq-rein-in-security-forces-to-prevent-a-bloodbath/>, accessed 6 July 2020

AI (Amnesty International), Iraq: Testimonies emerge of coordinated attacks which killed at least 20 protesters, 7 December 2019, <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2019/12/iraq-testimonies-emerge-of-coordinated-attacks-which-killed-at-least-20-protesters/>, accessed 7 July 2020

AI (Amnesty International), Iraq: End ‘campaign of terror’ targeting protesters, 13 December 2019, <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2019/12/iraq-end-campaign-of-terror-targeting-protesters/>, accessed 7 July 2020

AI (Amnesty International), Iraq: Protest death toll surges as security forces resume brutal repression, 23 January 2020, <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2020/01/iraq-protest-death-toll-surges-as-security-forces-resume-brutal-repression/>, accessed 7 July 2020

AI (Amnesty International), Urgent actions: Police arrest teacher and protest organizer, 26 May 2020, <https://www.amnesty.org.uk/urgent-actions/police-arrests-teacher-and-protest-organizer>, accessed 20 August 2020

Alaaldin, R., The irresistible resiliency of Iraq’s protesters, Brookings, 31 January 2020, <https://www.brookings.edu/blog/order-from-chaos/2020/01/31/the-irresistible-resiliency-of-iraqs-protesters/>, accessed 2 July 2020

Al-Amal (Iraqi al-Amal Association) and Al-Namaa (Center for Human Rights), Preliminary Report on the Violation Against the Iraq Protest of October 2019, 10 November 2019, <https://iraqi-alamal.org/wp-content/uploads/2019/11/AlNamaa-Protest-report.pdf>, accessed 1 July 2020

Al-Arabi al-Jadid, احتجاجات بـ4 محافظات عراقية: الكشف عن قتلة المتظاهرين وإقالة المحافظين [Protests in four Iraqi provinces: disclosure of the killers of protesters and resignation of the governors], 7 June 2020, <https://www.alaraby.co.uk/%D8%AA%D8%AC%D8%AF%D8%AF-%D8%A7%D9%84%D8%A7%D8%AD%D8%AA%D8%AC%D8%A7%D8%AC%D8%A7%D8%AA-%D8%A7%D9%84%D8%B9%D8%B1%D8%A7%D9%82%D9%8A%D8%A9-%D8%A7%D9%84%D9%83%D8%B4%D9%81-%D8%B9%D9%86-%D9%82%D8%AA%D9%84%D8%A9-%D8%A7%D9%84%D9%85%D8%AA%D8%B8%D8%A7%D9%87%D8%B1%D9%8A%D9%86-%D9%88%D8%A5%D9%82%D8%A7%D9%84%D8%A9-%D8%A7%D9%84%D9%85%D8%AD%D8%A7%D9%81%D8%B8%D9%8A%D9%86>, accessed 2 July 2020

Alhassani, M., ECFR The Evolution of Iraq's Protests: Excessive Force Pushes Protesters to Adapt, WINEP (The Washington Institute for Near East Policy), 4 February 2020, <https://www.washingtoninstitute.org/fikraforum/view/the-evolution-of-iraqs-protests-excessive-force-pushes-protesters-to-adapt>, accessed 3 July 2020

Ali, Z. and Khalaf, S., In Iraq, demonstrators demand change — and the government fights back, Washington Post (The), 9 October 2019, <https://www.washingtonpost.com/politics/2019/10/10/iraq-protestors-demand-change-government-is-fighting-back/>, accessed 1 July 2020

Al-Jazeera, Electricity cuts across Iraq make life unbearable in summer heat, 31 July 2018, <https://www.aljazeera.com/news/2018/07/electricity-cuts-iraq-life-unbearable-summer-heat-18073111220743.html>, accessed 30 June 2020

Al-Jazeera, Iraq protests: Thousands of graduates demand jobs from government, 5 September 2019, <https://www.aljazeera.com/news/2019/09/iraq-protests-thousands-graduates-demand-jobs-government-190905103347165.html>, accessed 1 July 2020

Al-Jazeera, Several killed as Iraq protests escalate, spread nationwide, 2 October 2019, <https://www.aljazeera.com/news/2019/10/iraqi-police-open-fire-day-protests-hit-baghdad-191002120630933.html>, accessed 2 July 2020

Al-Jazeera, مظاهرات العراق.. نساء على خط المواجهة [The protests in Iraq.. Women at the line of confrontation], 5 October 2019, <https://www.aljazeera.net/news/politics/2019/10/5/%D9%85%D8%B8%D8%A7%D9%87%D8%B1%D8%A7%D8%AA-%D8%A7%D9%84%D8%B9%D8%B1%D8%A7%D9%82-%D9%86%D8%B3%D8%A7%D8%A1-%D8%B9%D9%84%D9%89-%D8%AE%D8%B7-%D8%A7%D9%84%D9%85%D9%88%D8%A7%D8%AC%D9%87%D8%A9>, accessed 3 July 2020

Al-Jazeera, مظاهرات العراق.. أسباب التصعيد وسبيل الحل [The protests in Iraq.. The reasons behind the expansion and the path to the solution], 10 October 2019, <https://www.aljazeera.net/news/politics/2019/10/10/%D8%A7%D9%84%D8%B9%D8%B1%D8%A7%D9%82-%D9%85%D8%B8%D8%A7%D9%87%D8%B1%D8%A7%D8%AA-%D8%A7%D9%84%D8%AD%D9%83%D9%88%D9%85%D8%A9-%D8%A8%D8%BA%D8%AF%D8%A7%D8%AF>, accessed 3 July 2020

Al-Jazeera, Despite threats, Iraq's medical volunteers keep protests alive, 23 November 2019, <https://www.aljazeera.com/news/2019/11/threats-iraq-medical-volunteers-protests-alive-191123150547201.html>, accessed 3 July 2020

Al-Jazeera, Baghdad's commercial hub feels pinch as Iraq protests continue, 27 November 2019, <https://www.aljazeera.com/ajimpact/baghdad-commercial-hub-feels-pinch-iraq-protests-continue-191126120706297.html>, accessed 6 July 2020

Al-Jazeera, Adel Abdul Mahdi, an Iraqi prime minister 'doomed to fail', 1 December 2019, <https://www.aljazeera.com/news/2019/10/adel-abdul-mahdi-iraqi-prime-minister-doomed-fail-191030184440653.html>, accessed 1 July 2020

Al-Jazeera, Hashd deputy Abu Mahdi al-Muhandis: Iran's man in Baghdad, 3 January 2020, <https://www.aljazeera.com/news/2020/01/hashd-deputy-abu-mahdi-al-muhandis-iran-man-baghdad-200103071943304.html>, accessed 25 August 2020

Al-Jazeera, Mohammed Allawi appointed new Iraq PM, protesters reject him, 1 February 2020, <https://www.aljazeera.com/news/2020/02/iraq-president-appoints-mohammed-allawi-pm-state-tv-200201150554113.html>, accessed 2 July 2020

Al-Jazeera, New Iraq PM releases protesters; promotes respected general, 10 May 2020, <https://www.aljazeera.com/news/2020/05/iraq-al-kadhimi-pledges-release-anti-government-protesters-200510032625751.html>, accessed 6 July 2020

Al-Karbalai, A., /11 الموافق 1441 هـ الموافق 11 /10 /2019 [The second sermon of the Friday prayer given by al-Sheykh [honorific religious title] Abdel Mahdi al-Karbalai 11 October 2019], available at the official website of the Imam Hussein Holy Shrine, <https://www.imamhussain.org/fridaysermon/27319>, accessed 20 August 2020

Al-Karbalai, A., الموافق 1441 هـ، الموافق 26 / صفر / 1441 هـ، الموافق 25 / 10 / 2019 [The second sermon of the Friday prayer given by al-Sheykh [honorific religious title] Abdel Mahdi al-Karbalai 25 October 2019], available at the official website of the Imam Hussein Holy Shrine, <https://www.imamhussain.org/fridaysermon/27321>, accessed 9 July 2020

Al-Karbalai, A., الموافق 1441 هـ، الموافق 9 / ربيع الآخر / 1441 هـ، الموافق 6 / 12 / 2019 [The second sermon of the Friday prayer given by al-Sheykh [honorific religious title] Abdel Mahdi al-Karbalai 6 December 2019], available at the official website of the Imam Hussein Holy Shrine, <https://www.imamhussain.org/fridaysermon/27480>, accessed 8 July 2020

Al-Mada Paper, القضاء يلاحق محافظ نينوى بعد 3 أيام من إقالته [The Judiciary is pursuing the Governor of Ninweh three days after his dismissal], 27 March 2019, <https://almadapaper.net/view.php?cat=217558>, accessed 1 July 2020

Al-Mada Paper, 50 دعوى قضائية تلاحق رئيس الحكومة والجيش وفصائل الحشد بسبب قمع التظاهرات [50 Lawsuits against the PM, the army, and the PMF for suppressing the demonstrations], 14 October 2019, <https://almadapaper.net/view.php?cat=222067>, accessed 6 July 2020

Al-Mada Paper, المتظاهرون يعودون إلى جسر الأحرار و9 محافظات تغلق المدارس والدوائر [Demonstrators return to al-Ahrar bridge and 9 provinces close schools and offices], 17 November 2019, <https://almadapaper.net/view.php?cat=222756>, accessed 6 July 2020

Al-Mada Paper, ساحات الاحتجاج تحضر لمفاجأة الأحزاب لو تكرر سيناريو تكليف علاوي [The Protest Sites prepare to surprise the parties if they repeat the scenario of Allawi's designation], 10 March 2020, <https://almadapaper.net/view.php?cat=225251>, accessed 6 July 2020

Al-Mada Paper, متظاهرون يحاصرون مكاتب المحافظين لإجبارهم على الاستقالة [Protesters surround the offices of Governors to force their resignation], 7 June 2020, <https://almadapaper.net/view.php?cat=227359>, accessed 2 July 2020

Al-Mada Paper, تظاهرات في وسط العراق وجنوبه احتجاجًا على انقطاع الكهرباء [Protests in central and south Iraq against blackouts], 26 July 2020, <https://www.almadapaper.net/view.php?cat=228753>, accessed 4 August 2020

Al-Mada Paper, متظاهرو ذي قار يعلنون تضامنهم مع متظاهري ساحة التحرير ويتهمون الأحزاب الفاسدة بالدفع باتجاه الفوضى [The protestors of Dhi Qar declare their solidarity with the protestors of Tahrir square and accuse the corrupt parties of pushing towards chaos], 27 July 2020, <https://www.almadapaper.net/view.php?cat=228772>, accessed 4 August 2020

Al-Monitor, Iraq clamps down on media and broadcast networks covering protests, 28 November 2019, <https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2019/11/iraq-protests-media.html>, accessed 7 July 2020

Al-Monitor, Coronavirus curfew fails to clear Iraqi protest squares, 6 April 2020, <https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2020/04/iraq-coronavirus-covid-19-protesters.html>, accessed 6 July 2020

Al-Rubaie, A., Despite Political Turmoil and Coronavirus, Iraq's Protest Movement Continues, WINEP (The Washington Institute for Near East Policy), 23 March 2020, <https://www.washingtoninstitute.org/fikraforum/view/despite-political-turmoil-and-coronavirus-iraqs-protest-movement-continues>, accessed 2 July 2020

Al-Safi, A., الخطبة الثانية لصلاة الجمعة بإمامة السيد أحمد الصافي في 2/ ربيع الآخر/1441هـ، الموافق 11/ 29 2019/ [The second sermon of the Friday prayer given by al-Sayyid [honorific religious title] Ahmad al-Safi 29 November 2019], available at the official website of the Imam Hussein Holy Shrine, <https://www.imamhussain.org/fridaysermon/27413>, accessed 9 July 2020

Alshamary, M. and al-Amin, S., Iraqi protesters demand constitutional change. Can they make it happen?, Washington Post (The), 7 November 2019, <https://www.washingtonpost.com/politics/2019/11/07/iraqi-protesters-demand-constitutional-change-can-they-make-it-happen/>, accessed 18 August 2020

Al-Sumaria, بالفديو اهالي الموصل يطالبون بالاسراع في تشكيل حكومة [On video the people of Mosul demand swiftness in efforts to form new government], 14 January 2020, <https://www.alsumaria.tv/news/%D8%A8%D8%A7%D9%84%D9%81%D9%8A%D8%AF%D9%8A%D9%88/331565/%D8%A8%D8%A7%D9%84%D9%81%D9%8A%D8%AF%D9%8A%D9%88-%D8%A7%D9%87%D8%A7%D9%84%D9%8A-%D8%A7%D9%84%D9%85%D9%88%D8%B5%D9%84-%D9%8A%D8%B7%D8%A7%D9%84%D8%A8%D9%88%D9%86-%D8%A8%D8%A7%D9%84%D8%A7%D8%B3%D8%B1%D8%A7%D8%B9-%D9%81%D9%8A-%D8%AA%D8%B4%D9%83%D9%8A%D9%84-%D8%AD%D9%83>, accessed 10 July 2020

Al-Sumaria, صور... تظاهرات تحتضن الاف المتظاهرين.. صور [Thousands of demonstrators in Tahrir Square ... Pictures], 10 January 2020, <https://www.alsumaria.tv/news/%D8%B3%D9%8A%D8%A7%D8%B3%D8%A9/331205/%D8%B3%D8%A7%D8%AD%D8%A9-%D8%A7%D9%84%D8%AA%D8%AD%D8%B1%D9%8A%D8%B1-%D8%AA%D8%AD%D8%AA%D8%B6%D9%86-%D8%A7%D9%84%D8%A7%D9%81-%D8%A7%D9%84%D9%85%D8%AA%D8%B8%D8%A7%D9%87%D8%B1%D9%8A%D9%86-%D8%B5%D9%88%D8%B1>, accessed 6 July 2020

Al-Sumaria, بسبب الكهرباء.. تظاهرات في كربلاء [Because of electricity... protests in Karbala], 27 July 2020, <https://www.alsumaria.tv/news/%D9%85%D8%AD%D9%84%D9%8A%D8%A7%D8%AA/352912/%D8%A8%D8%B3%D8%A8%D8%A8-%D8%A7%D9%84%D9%83%D9%87%D8%B1%D8%A8%D8%A7%D8%A1-%D8%AA%D8%B8%D8%A7%D9%87%D8%B1%D8%A7%D8%AA-%D9%81%D9%8A-%D9%83%D8%B1%D8%A8%D9%84%D8%A7%D8%A1>, accessed 4 August 2020

AP (Associated Press), Iraqi protesters attack Iran consulate in Karbala, 3 November 2019, <https://apnews.com/7512be9e7f25430cbdbfecf758f3dad7>, accessed 6 July 2020

- AP (Associated Press), Anti-government protests cripple major Iraqi port, oil field, 18 November 2019, <https://apnews.com/1f77f93a74e341449c197e344d6b5163>, accessed 6 July 2020
- AP (Associated Press), 27 Iraqi protesters shot dead in 24 hours, violence spirals, 28 November 2019, <https://apnews.com/de6d09e824b54091a070d5a815e93a2a>, accessed 6 July 2020
- AP (Associated Press), Iraqi prime minister to resign in wake of deadly protests, 29 November 2019, <https://apnews.com/14bcd26984de4de2a2c039cb3505e3f8>, accessed 7 July 2020
- Asharq al-Awsat, Coronavirus Brings Abrupt End to Iraq Protest Movement, 22 March 2020, <https://english.aawsat.com/home/article/2193021/coronavirus-brings-abrupt-end-iraq-protest-movement>, accessed 6 July 2020
- Badawi, T., Why Arab Sunnis are disengaged from Iraq's protests, AC (Atlantic Council), 7 February 2020, <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/menasource/why-arab-sunnis-are-disengaged-from-iraqs-protests/>, accessed 30 June 2020
- Bas News, تظاهرة لنازحي وسكان سهل نينوى للمطالبة بإخراج ميليشيات الحشد من مناطقهم [Protest for displaced and inhabitants of Ninewa demanding that the militias of the PMF leave their area], 6 February 2020, <http://www.basnews.com/ar/babat/579687>, accessed 10 July 2020
- BBC, Iraqi Sunni protest clashes in Hawija leave many dead, 23 April 2013, <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-22261422>, accessed 30 June 2020
- BBC, Iraq sweats in near-record heatwave, 22. July 2016, <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-36867138>, accessed 30 June 2020
- BBC, Basra protests: Rioters attack Iran consulate, 7 September 2018, <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-45453215>, accessed 30 June 2020
- BBC, Iraq protests: Shots fired as demonstrators defy Baghdad curfew, 3 October 2019, <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-49919919>, accessed 3 July 2020
- BBC, Iraq protests: Upsurge in violence despite Baghdad curfew, 30 October 2019, <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-50225055>, accessed 7 July 2020
- BBC, Iraq unrest: Protesters attack Iranian consulate in Karbala, 4 November 2019, <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-50287644>, accessed 18 August 2020
- BBC, The Iraq protests explained in 100 and 500 words, 2 December 2019, <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-50595212>, accessed 2 July 2020
- Bobseine, H., Iraqi youth protesters: Who they are, what they want, and what's next, MEI (Middle East Institute), 14 October 2019, <https://www.mei.edu/publications/iraqi-youth-protesters-who-they-are-what-they-want-and-whats-next>, accessed 30 June 2020
- Bobseine, H., Iraqis plan to continue protests Friday. Here's what might happen, Washington Post (The), 24 October 2019, <https://www.washingtonpost.com/politics/2019/10/24/iraqis-plan-continue-protests-friday-heres-what-might-happen/>, accessed 18 August 2020
- Boot, M., The Deadly Protests Shaking Iraq: What to Know, CFR (Council on Foreign Relations), 30 October 2019, <https://www.cfr.org/in-brief/deadly-protests-shaking-iraq-what-know>, accessed 3 July 2020
- Byman, D.I., Is change likely in Iraq?, Brookings, <https://www.brookings.edu/blog/order-from-chaos/2019/12/20/is-change-likely-in-iraq/>, accessed 2 July 2020
- CNN, Iraqi protesters say they have videos of government atrocities. An internet blackout is stopping the world from seeing them, 9 October 2019, <https://edition.cnn.com/2019/10/09/middleeast/iraq-protests-footage-arwa-damon-color-intl/index.html>, accessed 2 July 2020

CPJ (Committee to protect journalists), Iraq suspends U.S.-funded broadcaster Al-Hurrah over corruption report, 3 September 2019, <https://cpj.org/2019/09/iraq-suspends-us-funded-broadcaster-al-hurrah-over/>, accessed 7 July 2020

CPJ (Committee to protect journalists), Hisham Fares al-Adhami killed, 4 October 2019, <https://cpj.org/data/people/hisham-fares-al-adhami/>, accessed 7 July 2020

CPJ (Committee to protect journalists), Unidentified assailants raid 4 broadcasters in Baghdad, assault staffers, 7 October 2019, <https://cpj.org/2019/10/four-baghdad-broadcasters-raided-staffers-assaulte/>, accessed 7 July 2020

CPJ (Committee to protect journalists), Iraq media regulator orders closure of 12 broadcast news outlets, 25 November 2019, <https://cpj.org/2019/11/iraq-media-regulator-orders-closure-of-12-broadcas/>, accessed 7 July 2020

CPJ (Committee to protect journalists), One journalist killed, another missing amid protests in Iraq, 9 December 2019, <https://cpj.org/2019/12/one-journalist-killed-another-missing-amid-protest/>, accessed 7 July 2020

CPJ (Committee to protect journalists), Al-Rasheed TV CEO Nizar Thanoun shot and killed in Baghdad, 12 February 2020, <https://cpj.org/2020/02/al-rasheed-tv-ceo-nizar-thanoun-shot-and-killed-in/>, accessed 7 July 2020

CPJ (Committee to protect journalists), Security forces in Iraqi Kurdistan detain 8 journalists in Duhok covering protest; charge 4, 18 May 2020, <https://cpj.org/2020/05/security-forces-in-iraqi-kurdistan-detain-8-journa/>, accessed 9 July 2020

Czulda, R., Protests challenge Iran's future position in Iraq, AC (Atlantic Council), 2 December 2019, <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/iransource/protests-challenge-irans-future-position-in-iraq/>, accessed 2 July 2020

Denmark, Danish Immigration Service (DIS) and Norway, Landinfo, Northern Iraq - Security situation and the situation for internally displaced persons (IDPs) in the disputed areas, incl. possibility to enter and access the Kurdistan Region of Iraq (KRI), November 2018, <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2018/11/Northern-Iraq-Security-IDPs-disputed-areas-Udl%C3%A6ndingestyrelsen-Landinfo-November-2018.pdf>, accessed 19 August 2020

Dodge, T., Corruption Continues to Destabilize Iraq, Chatham House, 1 October 2019, <https://www.chathamhouse.org/expert/comment/corruption-continues-destabilize-iraq>, accessed 30 June 2020

Dourian, K., Iraq's Electricity Challenges Mount as Oil Revenue Slows to a Trickle, AGSIW (The Arab Gulf States Institute in Washington), 15 May 2020, <https://agsiw.org/iraqs-electricity-challenges-mount-as-oil-revenue-slows-to-a-trickle/>, accessed 30 June 2020

DW (Deutsche Welle), Protests spread from oil-rich Basra across southern Iraq, 15 July 2018, <https://www.dw.com/en/protests-spread-from-oil-rich-basra-across-southern-iraq/a-44678926>, accessed 30 July 2020

DW (Deutsche Welle), Iraq protests: Demonstrators in Basra storm Iran's consulate, 7 September 2018, <https://www.dw.com/en/iraq-protests-demonstrators-in-basra-storm-irans-consulate/a-45405936>, accessed 30 June 2020

DW (Deutsche Welle), What's behind the protests in Iraq?, 5 October 2019, <https://www.dw.com/en/whats-behind-the-protests-in-iraq/a-50712024>, accessed 30 June 2020

EASO (European Asylum Support Office), EASO Country of Origin Information Report - Iraq Targeting of Individuals, March 2019, <https://www.easo.europa.eu/sites/default/files/publications/EASO-COI-Report-Iraq-Targeting-Individuals.pdf>, accessed 25 August 2020

- EASO (European Asylum Support Office), EASO Country of Origin Information (COI) Report Methodology, June 2019, https://coi.easo.europa.eu/administration/easo/PLib/2019_EASO_COI_Report_Methodology.pdf, accessed 29 June 2020.
- EASO (European Asylum Support Office), Writing and Referencing Guide for EASO Country of Origin Information (COI) Reports, June 2019, https://coi.easo.europa.eu/administration/easo/PLib/2019_EASO_COI_Writing_and_Referencing_Guide.pdf, accessed 29 June 2020.
- Euro-Med (Human Rights Monitor), Iraqi Protests: An Audacity to Kill and Absent Justice - A report documenting violations against peaceful protesters in Iraq, 22 December 2019, <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Iraqreport.pdf>, accessed 7 July 2020
- Euronews, Is this Iraqi General behind Iraq's wave of protests?, 3 October 2019, <https://www.euronews.com/2019/10/03/is-this-iraqi-general-behind-iraq-s-wave-of-protests>, accessed 1 July 2020
- France24, Iraq protesters set up free public services in Baghdad's Tahrir Square, 3 November 2019, <https://www.france24.com/en/20191103-iraq-protesters-set-up-free-public-services-in-baghdad-s-tahrir-square>, accessed 3 July 2020
- France24, Still in streets, Iraqis say problem is poverty, 4 December 2019, <https://www.france24.com/en/20191204-still-in-streets-iraqis-say-problem-is-poverty>, accessed 30 June 2020
- France24, Iraq parliament approves PM Kadhimi's new cabinet after months of deadlock, 7 May 2019, <https://www.france24.com/en/20200506-iraq-prime-minister-mustafa-al-kadhimi-parliament-cabinet>, accessed 6 July 2020
- France24, Iraq's new govt reaches out to October protesters, 9 May 2020, <https://www.france24.com/en/20200509-iraq-s-new-govt-reaches-out-to-october-protesters>, accessed 6 July 2020
- Guardian (The), Iraq protests signal growing tension between Sunni and Shia communities, 26 December 2012, <https://www.theguardian.com/world/2012/dec/26/iraq-protests-tension-sunni-shia>, accessed 18 August 2020
- Guardian (The), Protesters set fire to Iranian consulate in Basra, 7 September 2018, <https://www.theguardian.com/world/2018/sep/07/protesters-set-fire-to-iranian-consulate-in-basra>, accessed 1 July 2020
- Guardian (The), Iraqi president names Adel Abdul-Mahdi as next prime minister, 3 October 2018, <https://www.theguardian.com/world/2018/oct/03/iraqi-president-names-adel-abdul-mahdi-as-next-prime-minister>, accessed 1 July 2020
- Guardian (The), Protesters burn down Iranian consulate in southern Iraq, 27 November 2019, <https://www.theguardian.com/world/2019/nov/27/protesters-burn-down-iranian-consulate-in-southern-iraq>, accessed 6 July 2020
- Gulf News, After brief pause, Iraq anti-government protests resume, 20 January 2020, <https://gulfnews.com/world/mena/after-brief-pause-iraq-anti-government-protests-resume-1.69126326>, accessed 25 August 2020
- Hasan, H., Iraq Is Currently Being Shaken by Violent Protests, Carnegie Middle East Center, 4 October 2019, <https://carnegie-mec.org/diwan/79993>, accessed 30 June 2020

Hasan, H. Iraq Protests: A New Social Movement Is Challenging Sectarian Power, Carnegie Middle East Center, 4 November 2019, <https://carnegie-mec.org/2019/11/04/iraq-protests-new-social-movement-is-challenging-sectarian-power-pub-80256>, accessed 2 July 2020

Haynes, C., Explainer: Iraq's autumn of discontent, AC (Atlantic Council), 18 November 2019, <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/menasource/explainer-iraqs-autumn-of-discontent/>, accessed 3 July 2020

HRW (Human Rights Watch), Kurdistan Region of Iraq: Protesters Beaten, Journalists Detained, 15 April 2018, <https://www.hrw.org/news/2018/04/15/kurdistan-region-iraq-protesters-beaten-journalists-detained>, accessed 30 June 2020

HRW (Human Rights Watch), Iraq: Security Forces Fire on Protesters, 24 July 2018, <https://www.hrw.org/news/2018/07/24/iraq-security-forces-fire-protesters>, accessed 30 June 2020

HRW (Human Rights Watch), World Report 2019 – Iraq, 2019, <https://www.hrw.org/world-report/2019/country-chapters/iraq>, accessed 30 June 2020

HRW (Human Rights Watch), Iraq: Lethal Force Used Against Protesters, 10 October 2019, <https://www.hrw.org/news/2019/10/10/iraq-lethal-force-used-against-protesters>, accessed 6 July 2020

HRW (Human Rights Watch), Iraq: Government Promises Action On Security Force Abuse, 24 October 2019, <https://www.hrw.org/news/2019/10/24/iraq-government-promises-action-security-force-abuse>, accessed 7 July 2020

HRW (Human Rights Watch), Iraq: Protesters Killed by Teargas Canisters, 27 October 2019, <https://www.hrw.org/news/2019/10/27/iraq-protesters-killed-teargas-canisters>, accessed 6 July 2020

HRW (Human Rights Watch), Iraq: Arrests for Voicing Protest Solidarity, 4 November 2019, <https://www.hrw.org/news/2019/11/04/iraq-arrests-voicing-protest-solidarity>, accessed 3 July 2020

HRW (Human Rights Watch), Iraq: Teargas Cartridges Killing Protesters, 8 November 2019, <https://www.hrw.org/news/2019/11/08/iraq-teargas-cartridges-killing-protesters>, accessed 6 July 2020

HRW (Human Rights Watch), Iraq: Security Forces Attack Medics Treating Protesters, 14 November 2019, <https://www.hrw.org/news/2019/11/14/iraq-security-forces-attack-medics-treating-protesters>, accessed 8 July 2020

HRW (Human Rights Watch), Iraq: Abductions Linked to Baghdad Protests, 2 December 2019, <https://www.hrw.org/news/2019/12/02/iraq-abductions-linked-baghdad-protests>, accessed 8 July 2020

HRW (Human Rights Watch), Iraq: New Protester Deaths Despite Order Not to Fire, 4 December 2019, <https://www.hrw.org/news/2019/12/04/iraq-new-protester-deaths-despite-order-not-fire>, accessed 9 July 2020

HRW (Human Rights Watch), Iraq: State Appears Complicit in Massacre of Protesters, 16 December 2019, <https://www.hrw.org/news/2019/12/16/iraq-state-appears-complicit-massacre-protesters>, accessed 7 July 2020

HRW (Human Rights Watch), World Report 2020 – Iraq, 2020, <https://www.hrw.org/world-report/2020/country-chapters/iraq>, accessed 30 June 2020

HRW (Human Rights Watch), Iraq: Authorities Violently Remove Protesters, 31 January 2020, <https://www.hrw.org/news/2020/01/31/iraq-authorities-violently-remove-protesters>, accessed 2 July 2020

IHCHR (Iraqi High Commission for Human Rights), مفوضية حقوق الانسان توتشر ارتفاع معدلات العنف في تظاهرات بغداد و عدد من المحافظات [IHCHR register an increase in the level of violence in the protests in Baghdad and a number of provinces], 4 December 2019,

<http://ihchr.iq/index.php?name=News&file=article&sid=2876>, accessed 7 July 2020

IHCHR (Iraqi High Commission for Human Rights), [Telegram], posted on: 28 December 2019,

<https://t.me/lhchr/517>, accessed 7 July 2020

IHCHR (Iraqi High Commission for Human Rights), [Facebook], posted on: 27 October 2019,

https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=520532838501662&id=213437619211187,

accessed 8 July 2020

IHCHR (Iraqi High Commission for Human Rights), [Facebook], Posted on: 10 March 2020,

https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=617965902091688&id=213437619211187,

accessed 7 July 2020

INA (Iraqi News Agency), واع تنشر التقرير النهائي للجنة التحقيق بأحداث التظاهرات [INA publishes the final report on the investigation of what happened during the demonstrations],

<https://www.ina.iq/96207/%D9%88%D8%A7%D8%B9-%D8%AA%D9%86%D8%B4%D8%B1-%D8%A7%D9%84%D8%AA%D9%82%D8%B1%D9%8A%D8%B1-%D8%A7%D9%84%D9%86%D9%87%D8%A7%D8%A6%D9%8A-%D9%84%D9%84%D8%AC%D9%86%D8%A9-%D8%A7%D9%84%D8%AA%D8%AD%D9%82%D9%8A%D9%82-%D8%A8%D8%A3%D8%AD%D8%AF%D8%A7%D8%AB-%D8%A7%D9%84%D8%AA%D8%B8%D8%A7%D9%87%D8%B1%D8%A7%D8%AA>,

accessed 7 July 2020

International Crisis Group, Widespread Protests Point to Iraq's Cycle of Social Crisis, 10 October 2019,

<https://www.crisisgroup.org/middle-east-north-africa/gulf-and-arabian-peninsula/iraq/widespread-protests-point-iraqs-cycle-social-crisis>,

accessed 1 July 2020

Iraq, Government of Iraq, مجلس النواب يقر برنامج الحكومة العراقية الجديدة [The Parliament approves the program of the new Iraqi government], 7 May 2020,

<https://gds.gov.iq/ar/iraqs-parliament-approves-government-programme/>,

accessed 6 July 2020

Iraq, IraqiGovt, [Twitter], posted on: 4 October 2019,

<https://twitter.com/IraqiGovt/status/1180107871331196928>, accessed 6 July 2020

Iraq, IraqiGovt, [Twitter], posted on: 13 October 2019,

<https://twitter.com/IraqiGovt/status/1183301705401880576>, accessed 8 July 2020

Iraq, IraqiGovt, [Twitter], posted on: 10 May 2020,

<https://twitter.com/IraqiGovt/status/1259426482709041153>, accessed 6 July 2020

Iraq, IraqiGovt, [Twitter], posted on: 30 July 2020,

<https://twitter.com/IraqiGovt/status/1288892941512200194>, accessed 4 August 2020

Iraq, Iraqi Parliament Council, 2019 / آذار / 24 / الاحد (5) الجلسة قرارات وتوصيات [Decisions and recommendations from session 5, Sunday 24 March 2019], 24 March 2019,

<https://ar.parliament.iq/2019/03/24/%d9%82%d8%b1%d8%a7%d8%b1%d8%a7%d8%aa-%d9%88%d8%aa%d9%88%d8%b5%d9%8a%d8%a7%d8%aa-%d8%a7%d9%84%d8%ac%d9%84%d8%b3%d8%a9-5-%d8%a7%d9%84%d8%a7%d8%ad%d8%af-24-%d8%a2%d8%b0%d8%a7%d8%b1-2019/>,

accessed 1 July 2020

Iraq, Iraqi Parliament Council, 2019 / الثلاثاء / 8 تشرين الاول [Decisions and recommendations from session 8, Tuesday 8 October 2019], 8 October 2019,

<https://ar.parliament.iq/2019/10/08/%D9%82%D8%B1%D8%A7%D8%B1%D8%A7%D8%AA-%D9%88%D8%AA%D9%88%D8%B5%D9%8A%D8%A7%D8%AA-%D9%84%D8%A7%D8%AD%D8%AF-24-%D8%A2%D8%B0%D8%A7%D8%B1-2019/>,

accessed 1 July 2020

[%D8%A7%D9%84%D8%AC%D9%84%D8%B3%D8%A9-8-%D8%A7%D9%84%D8%AB%D9%84%D8%A7%D8%AB%D8%A7%D8%A1-8-%D8%AA%D8%B4%D8%B1%D9%8A/](#), accessed 6 July 2020

Iraq, Iraqi Parliament Council, 2019, قرارات وتوصيات الجلسة (10) الاثنيين / 28 تشرين الاول [Decisions and recommendations from session 10, Tuesday 28 October 2019], 28 October 2019, <https://ar.parliament.iq/2019/10/28/%D9%82%D8%B1%D8%A7%D8%B1%D8%A7%D8%AA-%D9%88%D8%AA%D9%88%D8%B5%D9%8A%D8%A7%D8%AA-%D8%A7%D9%84%D8%AC%D9%84%D8%B3%D8%A9-10-%D8%A7%D9%84%D8%A7%D8%AB%D9%86%D9%8A%D9%86-28-%D8%AA%D8%B4%D8%B1%D9%8A%D9%86/>, accessed 6 July 2020

Iraq, Iraqi Parliament Council, لجنة التعديلات الدستورية [The Committee for constitutional review], undated, <https://ar.parliament.iq/%D8%A7%D9%84%D9%84%D8%AC%D8%A7%D9%86/%D9%84%D8%AC%D9%86%D8%A9-%D8%A7%D9%84%D8%AA%D8%B9%D8%AF%D9%8A%D9%84%D8%A7%D8%AA-%D8%A7%D9%84%D8%AF%D8%B3%D8%AA%D9%88%D8%B1%D9%8A%D8%A9/>, accessed 6 July 2020

Iraq, Iraqi Parliamentary Council, مجلس النواب يمنح الثقة لحكومة رئيس مجلس الوزراء الكاظمي و15 وزيرا [The Parliament confers its trust to the government of prime minister al-Kadhimi and 15 ministers], 7 May 2020, <https://ar.parliament.iq/2020/05/07/%d9%85%d8%ac%d9%84%d8%b3-%d8%a7%d9%84%d9%86%d9%88%d8%a7%d8%a8-%d9%8a%d9%85%d9%86%d8%ad-%d8%a7%d9%84%d8%ab%d9%82%d8%a9-%d9%84%d8%ad%d9%83%d9%88%d9%85%d8%a9-%d8%b1%d8%a6%d9%8a%d8%b3-%d9%85%d8%ac%d9%84/>, accessed 6 July 2020

Iraq, IraqiPMO, [Twitter], posted on: 6 October 2019, <https://twitter.com/IraqiPMO/status/1180808431386669058>, accessed 6 July 2020

Iraq, IraqiPMO, [Twitter], posted on: 6 June 2020, <https://twitter.com/IraqiPMO/status/1269163550901252098>, accessed 6 July 2020

Iraq, Iraq's Constitution of 2005, Comparative Constitutions Project, undated, https://www.constituteproject.org/constitution/Iraq_2005.pdf?lang=en, accessed 6 July 2020

Iraq, Penal Code Law No (111) of 1969, July 1969 (Amended 14 March 2010), <https://www.refworld.org/docid/452524304.html>, accessed 6 July 2020

Iraq, PMO (Prime Minister's Office), نص كلمة رئيس مجلس الوزراء السيد مصطفى الكاظمي [The text of the speech of the Prime Minister Mr. Mustafa al-Kadhimi], 27 July 2020, <https://pmo.iq/press2020/27-202003.htm>, accessed 4 August 2020

Iraq, Standing Committee on Human Rights – Iraqi Parliamentary Council, تقرير لجنة حقوق الانسان عن التظاهرات في العراق [The Report of the Standing Committee on Human Rights on the Demonstrations in Iraq], 17 November 2019, <https://ar.parliament.iq/2019/11/17/%d9%84%d8%ac%d9%86%d8%a9-%d8%ad%d9%82%d9%88%d9%82-%d8%a7%d9%84%d8%a7%d9%86%d8%b3%d8%a7%d9%86-%d8%aa%d8%b5%d8%af%d8%b1-%d8%aa%d9%82%d8%b1%d9%8a%d8%b1%d9%87%d8%a7-%d8%a8%d8%b4%d8%a3%d9%86-%d8%a7%d9%84/>, accessed 1 July 2020

EPIC (Enabling Peace in Iraq Center), ISHM (Iraq Security and Humanitarian Monitor), ISHM: MARCH 15-21, 2019, 21 March 2019, <https://enablingpeace.org/ishm199/#Headline3>, accessed 19 August 2020

EPIC (Enabling Peace in Iraq Center), ISHM (Iraq Security and Humanitarian Monitor), ISHM: MARCH 22 – 28, 2019, 28 March 2019, <https://enablingpeace.org/ishm200/>, accessed 30 June 2020

EPIC (Enabling Peace in Iraq Center), ISHM (Iraq Security and Humanitarian Monitor), ISHM: JANUARY 9 – JANUARY 16, 2020, 16 January 2020, <https://enablingpeace.org/ishm237/>, accessed 2 July 2020

EPIC (Enabling Peace in Iraq Center), ISHM (Iraq Security and Humanitarian Monitor), ISHM: JANUARY 23 – JANUARY 30, 2020, 30 January 2020, <https://enablingpeace.org/ishm239/>, accessed 6 July 2020

EPIC (Enabling Peace in Iraq Center), ISHM (Iraq Security and Humanitarian Monitor), ISHM: FEBRUARY 13 – FEBRUARY 20, 2020, 20 February 2020, <https://enablingpeace.org/ishm242/>, accessed 6 July 2020

EPIC (Enabling Peace in Iraq Center), ISHM (Iraq Security and Humanitarian Monitor), ISHM: MARCH 12 – MARCH 19, 2020, 19 March 2020, <https://enablingpeace.org/ishm246/>, accessed 2 July 2020

EPIC (Enabling Peace in Iraq Center), ISHM (Iraq Security and Humanitarian Monitor), ISHM: MAY 14 – MAY 21, 2020, 21 May 2020, <https://enablingpeace.org/ishm255/>, accessed 7 July 2020

EPIC (Enabling Peace in Iraq Center), ISHM (Iraq Security and Humanitarian Monitor), ISHM: JUNE 4 – JUNE 11, 2020, 11 June 2020, <https://enablingpeace.org/ishm258/>, accessed 9 July 2020

EPIC (Enabling Peace in Iraq Center), ISHM (Iraq Security and Humanitarian Monitor), ISHM: JUNE 11 – JUNE 18, 2020, 18 June 2020, <https://enablingpeace.org/ishm259/>, accessed 10 July 2020

EPIC (Enabling Peace in Iraq Center), ISHM (Iraq Security and Humanitarian Monitor), ISHM: JULY 9 – JULY 16, 2020, 16 July 2020, <https://enablingpeace.org/ishm263/>, accessed 4 August 2020

Jiyad, S., Iraq's unsustainable status quo, ECFR (European Council on Foreign Relations), 27 February 2020, https://www.ecfr.eu/article/iraqs_unsustainable_status_quo, accessed 3 July 2020

Knights, M., Exposing and Sanctioning Human Rights Violations by Iraqi Militias, WINEP (The Washington Institute for Near East Policy), 22 October 2019, <https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/view/exposing-and-sanctioning-human-rights-violations-by-iraqi-militias>, accessed 3 July 2020

Knights, M., Malik, H. and al-Tamimi, A. J., Honored not contained. The Future of Iraq's popular mobilization forces, WINEP (The Washington Institute for Near East Policy), March 2020, <https://www.washingtoninstitute.org/uploads/Documents/pubs/PolicyFocus163-KnightsMalikTamimi-v3.pdf>, accessed 19 August 2020

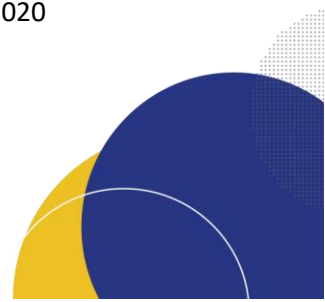
Kurdistan24, Deadly anti-corruption protests restart in Iraq's Najaf, 16 May 2019, <https://www.kurdistan24.net/en/news/03f7c3b4-6f0c-4a38-95da-fd583285fe3f>, accessed 1 July 2020

MAKadhimi, [Twitter], posted on: 11 May 2020, <https://twitter.com/MAKadhimi/status/1259853700635467783>, accessed 9 July 2020

MAKadhimi, [Twitter] posted on: 30 July 2020, <https://twitter.com/MAKadhimi/status/1288886721451634693>, accessed 4 August 2020

Mansour, R., Cambanis, T., and Hanna, M.W., These Iraqi militias are attacking protesters and getting away with it. Here's why, Washington Post (The), 18 November 2019, <https://www.washingtonpost.com/politics/2019/11/18/these-iraqi-militias-are-attacking-protesters-getting-away-with-it-heres-why/>, accessed 7 July 2020

MENA Rights Group, Iraq must halt reintroduction of controversial draft laws harmful to fundamental freedoms, 15 July 2019, <https://www.menarights.org/en/articles/iraq-must-halt-reintroduction-controversial-draft-laws-harmful-fundamental-freedoms>, accessed 6 July 2020

Middle East Eye, Thousands of Iraqis protest against potential war between US and Iran, 24 May 2019, <https://www.middleeasteye.net/news/thousands-iraqis-protest-against-potential-war-between-us-and-iran>, accessed 18 August 2020

Middle East Eye, Threats and arrests face Basra activists as they call for jobs, water and electricity, 6 July 2019, <https://www.middleeasteye.net/news/threats-and-arrests-face-basra-activists-they-call-jobs-water-and-electricity>, accessed 1 July 2020

MSF (Médecins sans frontières), Tuk-tuks, the ambulances of the nation, 14 January 2020, <https://www.msf.org/iraqs-tuk-tuk-drivers-are-ambulances-nation>, accessed 3 July 2020

Mu_AlSadr, [Twitter], posted on: 2 February 2020, https://twitter.com/Mu_AlSadr/status/1223896218784477184, accessed 3 July 2020

Nas News, مسلحون مجهولون يقتحمون ساحة التحرير وسط بغداد (فيديو) [Unknown gunmen storm Tahrir square in the heart of Baghdad (video)], <https://www.nasnews.com/view.php?cat=29152>, accessed 7 July 2020

Nas News, مشاهد جديدة من اقتحام المتظاهرين مبنى برلمان كردستان في السليمانية [New scenes of protesters storming a building of the KRI parliament in Sulaimaniyya], 6 July 2020, <https://www.nasnews.com/view.php?cat=34749>, accessed 4 August 2020

National (The), Worries over warnings to Iraqi media covering Basra protests, 4 July 2019, <https://www.thenational.ae/world/mena/worries-over-warnings-to-iraqi-media-covering-basra-protests-1.882962>, accessed 1 July 2020

National (The), Iraq's new prime minister orders protesters released as rallies resume, 10 May 2020, <https://www.thenational.ae/world/mena/iraq-s-new-prime-minister-orders-protesters-released-as-rallies-resume-1.1017431>, accessed 6 July 2020

National (The), Iraq police raid office of pro-Iran militia accused of shooting protesters, 11 May 2020, <https://www.thenational.ae/world/mena/iraq-police-raid-office-of-pro-iran-militia-accused-of-shooting-protesters-1.1017818#8>, accessed 7 July 2020

National (The), Iraq makes arrest over attacks on anti-government protesters, 11 June 2020, <https://www.thenational.ae/world/mena/iraq-makes-arrest-over-attacks-on-anti-government-protesters-1.1032318>, accessed 9 July 2020

National Iraqi News Agency (NINA), إصابة ناشط مدني ببنيران مسلحين وسط البصرة [Civil society activist shot and injured by gunmen in central Basra], 17 July 2020, <http://ninanews.com/Website/News/Details?key=844555>, accessed 4 August 2020

Netblocks, Iraq blocks Facebook, Twitter, WhatsApp and Instagram, then shuts down internet amid civil unrest, 2 October 2019, <https://netblocks.org/reports/iraq-blocks-facebook-twitter-whatsapp-and-instagram-amid-civil-unrest-zA4zGlyR>, accessed 3 July 2020

Netblocks, Iraq shuts down internet again as protests intensify, 4 November 2019, <https://netblocks.org/reports/iraq-shuts-down-internet-again-as-protests-intensify-Q8oOWz8n>, accessed 3 July 2020

Netblocks, Social media partially unblocked in Iraq after 50 days, 21 November 2019, <https://netblocks.org/reports/social-media-partially-unblocked-in-iraq-after-50-days-18IJrBa>, accessed 3 July 2020

New Arab (The), Listen to protesters 'before it's too late,' Shia cleric Sistani tells Iraq government, 4 October 2019, <https://english.alaraby.co.uk/english/news/2019/10/4/top-shia-cleric-sistani-endorse-iraq-protests>, accessed 6 July 2020

New Arab (The), 'We want dignity': Two killed as massive anti-government protests rock Iraq, 25 October 2019, <https://english.alaraby.co.uk/english/news/2019/10/25/we-want-dignity-massive-anti-government-protests-rock-iraq>, accessed 3 July 2020

New Arab (The), Protesters face live fire after Iraq partially lifts coronavirus lockdown, 22 April 2020, <https://english.alaraby.co.uk/english/news/2020/4/22/protesters-shot-after-iraq-partially-lifts-coronavirus-lockdown>, accessed 6 July 2020

New York Time (The), Dozens Killed in Battles Across Iraq as Sunnis Escalate Protests Against Government, 23 April 2013, <https://www.nytimes.com/2013/04/24/world/middleeast/clashes-at-sunni-protest-site-in-iraq.html>, accessed 28 July 2020

New York Times (The), Iraq Will Prosecute Military and Police Leaders Over Protest Shootings, 22 October 2019, <https://www.nytimes.com/2019/10/22/world/middleeast/iraq-protests-generals-court.html>, accessed 7 July 2020

New York Times (The), 'All of Them Are Thieves': Iraqis Defy Security Forces to Protest Corruption, 25 October 2019, <https://www.nytimes.com/2019/10/25/world/middleeast/iraq-protests.html>, accessed 3 July 2020

NPR (National Public Radio), Months Of Protests Roil Iraq's Oil Capital Basra, 27 September 2018, <https://www.npr.org/2018/09/27/651508389/months-of-protests-roil-iraqs-oil-capital-basra>, accessed 30 June 2020

NPR (National Public Radio), Iraq's Protests Shook The Government. Now The Movement Is Nearly Crushed, 21 February 2020, <https://www.npr.org/2020/02/21/807725624/iraqs-powerful-protests-forced-political-change-now-they-re-nearly-crushed?t=1592228629976&t=1594108933126>, accessed 7 July 2020

NRT (Nalia Radio and Television), New generation movement leader Abdulwahid joins protests in Sulaimani, reaffirms support for their demands, 2 June 2020, <https://www.nrttv.com/En/News.aspx?id=21673&MapID=1>, accessed 10 July 2020

NRT (Nalia Radio and Television), All shops, businesses to reopen in Sulaimani and Erbil after KRG backtracks on curfew, 2 June 2020, <https://nrttv.com/En/News.aspx?id=21678&MapID=1>, accessed 10 July 2020

NRT (Nalia Radio and Television), Protesters briefly block major road in Sulaimani to demand KRG pay salaries, create job opportunities, 21 June 2020, <https://www.nrttv.com/En/News.aspx?id=22023&MapID=1>, accessed 10 July 2020

Reuters, Protests intensify in Iraqi Kurdistan amid economic crisis, 9 February 2016, <https://www.reuters.com/article/us-mideast-crisis-iraq-protests-idUSKCN0V111X>, accessed 30 June 2020

Reuters, Unrest intensifies in Iraq as Iranian consulate and oil facility stormed, 7 September 2018, <https://www.reuters.com/article/us-iraq-protests/protesters-in-basra-storm-iranian-consulate-as-deadly-demonstrations-rage-idUSKCN1LN1M9>, accessed 30 June 2020

Reuters, Grief turns to anti-government anger after boat capsizes in Iraq's Mosul, 22 March 2019, <https://www.reuters.com/article/us-iraq-ferry/grief-turns-to-anti-government-anger-after-boat-capsize-in-iraqs-mosul-idUSKCN1R31RF>, accessed 30 June 2020

Reuters, Iraqi police fire on protesters in new unrest, death toll passes 100, 6 October 2019, <https://www.reuters.com/article/us-iraq-protests/iraqi-police-fire-on-protesters-in-new-unrest-death-toll-passes-100-idUSKCN1WL06W>, accessed 6 July 2020

Reuters, Iraqi PM announces cabinet reshuffle after week of bloody protests, 9 October 2019, <https://www.reuters.com/article/us-iraq-protests/iraqi-pm-announces-cabinet-reshuffle-after-week-of-bloody-protests-idUSKBN1WO124>, accessed 6 July 2020

Reuters, Iraqi security forces killed 149 protesters, most by shots to head, chest: government inquiry, 22 October 2019, <https://www.reuters.com/article/us-iraq-protests/iraqi-security-forces-killed-149-protesters-most-by-shots-to-head-chest-government-inquiry-idUSKBN1X116T>, accessed 7 July 2020

Reuters, Iraqi protesters pack Baghdad square, anti-government movement gains momentum, 29 October 2019, <https://www.reuters.com/article/us-iraq-protests/iraqi-protesters-pack-baghdad-square-anti-government-movement-gains-momentum-idUSKBN1X80KI>, accessed 3 July 2020

Reuters, Iraqi protesters reject leadership changes, demand systemic overhaul, 31 October 2019, <https://www.reuters.com/article/us-iraq-protests/iraqi-protesters-reject-leadership-changes-demand-systemic-overhaul-idUSKBN1XA1PU>, accessed 6 July 2020

Reuters, Threats, arrests, targeted killings silence Iraqi dissidents, 29 November 2019, <https://www.reuters.com/article/us-iraq-dissent-crackdown-insight/threats-arrests-targeted-killings-silence-iraqi-dissidents-idUSKBN1Y326O>, accessed 8 July 2020

Reuters, Iraq passes electoral reforms but deadlock remains, 24 December 2019, <https://www.reuters.com/article/us-iraq-protests/iraq-passes-electoral-reforms-but-deadlock-remains-idUSKBN1YS157>, accessed 2 July 2020

Reuters, Iraqi security forces raid protest camps after Sadr supporters withdraw, 25 January, <https://www.reuters.com/article/us-iraq-protests/iraqi-security-forces-raid-protest-camps-after-sadr-supporters-withdraw-idUSKBN1ZO0AN>, accessed 3 July 2020

Reuters, Iraqi cleric Sadr tells followers to clear sit-ins after PM appointed, 2 February 2020, <https://www.reuters.com/article/us-iraq-protests/iraqi-cleric-sadr-tells-followers-to-clear-sit-ins-after-pm-appointed-idUSKBN1ZWODW>, accessed 2 July 2020

Reuters, Iraq lifts suspension of Reuters licence, 19 April 2020, <https://www.reuters.com/article/us-iraq-reuters/iraq-lifts-suspension-of-reuters-licence-idUSKBN2210LB>, accessed 7 July 2020

Reuters, Two protesters die after clashes with police in Baghdad, medics and security sources say, 27 July 2020, <https://www.reuters.com/article/us-iraq-protests/two-protesters-die-after-clashes-with-police-in-baghdad-medics-security-sources-idUSKCN24S1FA>, accessed 4 August 2020

Rudaw, People protest lack of services, water across Iraq, 19 July 2019, <https://www.rudaw.net/english/middleeast/iraq/190720191>, accessed 1 July 2020

Rudaw, Iraqi PM assures eventual Hashd al-Shaabi withdrawal from Nineveh Plains, 10 August 2019, <https://www.rudaw.net/english/middleeast/iraq/10082019>, accessed 1 July 2020

Rudaw, Protesters being killed by 'third party', not Iraq's security forces: defense minister, 16 November 2019, <https://www.rudaw.net/english/middleeast/iraq/16112019>, accessed 8 July 2020

Rudaw, Iraq protester death toll climbs to 528: IHCHR, 20 February 2020, <https://www.rudaw.net/english/middleeast/iraq/20022020>, accessed 6 July 2020

Salam, D., Will protests herald a new era in Iraqi politics?, AC (Atlantic Council), 31 October 2019, <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/menasource/%ef%bb%bfbwill-protests-herald-a-new-era-in-iraqi-politics/>, accessed 3 July 2020

Shafaaq News, إصابة متظاهرين برصاص حي خلال اشعال النار بمبنى حكومي في النجف [Protesters injured by live bullets while setting fire to a government building in Najaf], <https://www.shafaaq.com/ar/%D8%A3%D9%85%D9%80%D9%86/%D8%A5%D8%B5%D8%A7%D8%A8%D8%A9-%D9%85%D8%AA%D8%B8%D8%A7%D9%87%D8%B1%D9%8A%D9%86->

[%D8%A8%D8%B1%D8%B5%D8%A7%D8%B5-%D8%AD%D9%8A-%D8%AE%D9%84%D8%A7%D9%84-%D8%A7%D8%B4%D8%B9%D8%A7%D9%84-%D8%A7%D9%84%D9%86%D8%A7%D8%B1-%D8%A8%D9%85%D8%A8%D9%86%D9%89-%D8%AD%D9%83%D9%88%D9%85%D9%8A-%D9%81%D9%8A-%D8%A7%D9%84%D9%86%D8%AC%D9%81/](#), accessed 7 July 2020

Sky News Arabia, 'القبعات الزرقاء تطورات متسارعة بجنوب العراق.. ودعوة لمواجهة' [Rapid developments in southern Iraq... Calls to confront the 'Blue Hats'], 4 February 2020,

<https://www.skynewsarabia.com/middle-east/1318140-%D8%AA%D8%B7%D9%88%D8%B1%D8%A7%D8%AA-%D9%85%D8%AA%D8%B3%D8%A7%D8%B1%D8%B9%D8%A9-%D8%A8%D8%AC%D9%86%D9%88%D8%A8-%D8%A7%D9%84%D8%B9%D8%B1%D8%A7%D9%82%D9%88%D8%AF%D8%B9%D9%88%D8%A9-%D9%84%D9%85%D9%88%D8%A7%D8%AC%D9%87%D8%A9-%D8%A7%D9%84%D9%82%D8%A8%D8%B9%D8%A7%D8%AA-%D8%A7%D9%84%D8%B2%D8%B1%D9%82%D8%A7%D8%A1>, accessed 6 July 2020

Slim, R., Iraq: Sadr withdraws support for protests in a political power play, MEI (Middle East Institute), 27 January 2020, <https://www.mei.edu/blog/iraq-sadr-withdraws-support-protests-political-power-play>, accessed 3 July 2020

Stake, R.E., Qualitative Case Studies, in: Denzin, N.K. and Lincoln, Y.S. (ed.), The Sage Handbook of Qualitative Research Third Edition, Sage Publications, London, 2005, pp. 443-467.

Sweden, Lifos (Lifos, Center för landinformation och landanalys inom migrationsområdet), Lägesanalys: Demonstrationerna i Irak – evolution eller revolution? [Situation analysis: The demonstrations in Iraq – evolution or revolution?], 2 December 2019, <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=47331>, accessed 1 July 2020

TI (Transparency International), Country Data – Iraq, undated, <https://www.transparency.org/en/countries/iraq>, accessed 30 June 2020

Time, Over 300 Killed as Hundreds of Thousands Take Part in Iraqi Protests. What's Behind the Violent Demonstrations?, 13 November 2019, <https://time.com/5723831/iraq-protests/>, accessed 2 July 2020

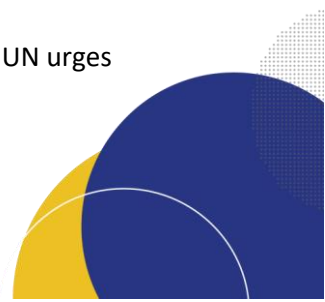
UNAMI (United Nations Assistance Mission for Iraq), UN Special Representative meets protesters, calls for calm and stresses the importance of a direct dialogue, 2 October 2019, <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/UNAMI%20PR%2002%20Oct%20protesters%20meeting%20EN.pdf>, accessed 2 July 2020

UNAMI (United Nations Assistance Mission for Iraq), Demonstrations in Iraq 1- 9 October 2019, Human Rights Special Report, 22 October 2019, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/UNAMI%20Special%20Report%20on%20Demonstrations%20in%20Iraq_22%20October%202019.pdf, accessed 1 July 2020

UNAMI (United Nations Assistance Mission for Iraq), Demonstrations in Iraq: update, 5 November 2019, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/2nd%20UNAMI%20Special%20Report%20on%20Human%20Rights%20in%20Iraq%20Demonstrations_5%20November%202019.pdf, accessed 2 July 2020

UNAMI (United Nations Assistance Mission for Iraq), Demonstrations in Iraq – 2nd update, 11 December 2019, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/3rd%20UNAMI%20report_Human%20Rights%20and%20Demonstrations_9%20Dec%202019.pdf, accessed 2 July 2020

UNAMI (United Nations Assistance Mission for Iraq), Amid ongoing protests and violence, UN urges stepped up efforts to break political deadlock, 30 January 2020,

<https://reliefweb.int/report/iraq/amid-ongoing-protests-and-violence-un-urges-stepped-efforts-break-political-deadlock>, accessed 7 July 2020

UNAMI (United Nations Assistance Mission for Iraq), Briefing to the Security Council by Jeanine Hennis-Plasschaert 3 March 2020 (as delivered), 3 March 2020, http://www.uniraq.com/index.php?option=com_k2&view=item&id=11936:briefing-to-the-security-council-by-jeanine-hennis-plasschaert-3-march-2020-as-delivered&Itemid=728&lang=en, accessed 3 July 2020

UNAMI (United Nations Assistance Mission for Iraq), For Iraq – The United Nations in Iraq 2019, 31 March 2020, http://www.uniraq.com/index.php?option=com_k2&view=itemlist&layout=category&task=category&id=154&Itemid=608&lang=en&limitstart=42, accessed 1 July 2020

UNAMI (United Nations Assistance Mission for Iraq), Demonstrations in Iraq: 3rd update, 23 May 2020, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/3rd%20Update%20on%20Demonstrations%20-%20Abductions_23%20May%202020.pdf, accessed 7 July 2020

UNOCHA (UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Iraq: Humanitarian Bulletin, October 2019, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/humanitarian_bulletin_october_2019.pdf, accessed 3 July 2020

UN OHCHR (UN Office of the High Commissioner for Human Rights), Press briefing note on Iraq, 8 November 2019, <https://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=25263&LangID=E>, accessed 7 July 2020

UN OHCHR (UN Office of the High Commissioner for Human Rights), Press briefing on Iraq, 20 December 2019, <https://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=25446&LangID=E>, accessed 8 July 2020

United Nations (UN) Security Council, Implementation of resolution 2470 (2019) - Report of the Secretary-General, 22 November 2019, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/S_2019_903_E.pdf, accessed 3 July 2020

United Nations (UN) Security Council, Implementation of resolution 2470 (2019) - Report of the Secretary-General, 21 February 2020, <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Implementation%20of%20resolution%202470%20%282019%29%20-%20Report%20of%20the%20Secretary-General%20%28S2020140%29%20%5BENAR%5D.pdf>, accessed 2 July 2020

United Nations (UN) Security Council, Implementation of resolution 2470 (2019) - Report of the Secretary-General, 6 May 2020, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/S_2020_363_E.pdf, accessed 6 July 2020

US, CRS (Congressional Research Service), Iraq: Protests and the Future of U.S. Partnership, 12 November 2019, <https://fas.org/sgp/crs/mideast/IN11195.pdf>, accessed 2 July 2020

USDOS (US Department of State), On Attacks Against Protesters in Iraq, PRESS STATEMENT MICHAEL R. POMPEO, SECRETARY OF STATE, 6 February 2020, <https://www.state.gov/on-attacks-against-protesters-in-iraq/>, accessed 7 July 2020

USDOS (US Department of State), Country Reports on Human Rights Practices – Iraq, 11 March 2020, <https://www.state.gov/wp-content/uploads/2020/03/IRAQ-2019-HUMAN-RIGHTS-REPORT-1.pdf>, accessed 29 June 2020

USDOT (US Department of the Treasury), Treasury Sanctions Iran-Backed Militia Leaders Who Killed Innocent Demonstrators in Iraq, 6 December 2019, <https://home.treasury.gov/news/press-releases/sm847>, accessed 7 July 2020

VOA (Voice of America), Controversy Grips Iraq After Removal of Top Commander, 28 September 2019, <https://www.voanews.com/middle-east/controversy-grips-iraq-after-removal-top-commander>, accessed 1 July 2020

VOA (Voice of America), Firebrand Cleric Green-Lights Fresh Protests in Iraq, 20 October 2019, <https://www.voanews.com/middle-east/firebrand-cleric-green-lights-fresh-protests-iraq>, accessed 3 July 2020

Vox, The violent protests in Iraq, explained, 8 September 2018, <https://www.vox.com/world/2018/9/7/17831526/iraq-protests-basra-burning-government-buildings-iran-consulate-water>, accessed 30 June 2020

Washington Post (The), With Iraq on edge, prime minister's resignation sets up political crisis, 1 December 2019, https://www.washingtonpost.com/world/middle_east/iraqs-prime-minister-steps-down-with-country-on-edge/2019/12/01/8c2d1480-137b-11ea-924c-b34d09bbc948_story.html, accessed 1 July 2020

Washington Post (The), Hundreds wounded in Iraq as police fire tear gas, bullets at protesters, 2 October 2019, https://www.washingtonpost.com/world/hundreds-wounded-in-iraq-as-police-fire-tear-gas-bullets-at-protesters/2019/10/01/f546d54e-e466-11e9-b0a6-3d03721b85ef_story.html, accessed 2 July 2020

Washington Post (The), Iraq is under curfew and Internet blackout as government tries to curb protests, 3 October 2019, https://www.washingtonpost.com/world/middle_east/iraq-under-curfew-and-news-blackout-as-government-wrestles-to-halt-protests/2019/10/03/dbf89288-e5a8-11e9-b7da-053c79b03db8_story.html, accessed 8 July 2020

Washington Post (The), Iraqi security forces open fire on anti-government protesters as top cleric backs demands, 4 October 2019, https://www.washingtonpost.com/world/middle_east/iraqs-top-shiite-cleric-backs-protesters-demands-security-forces-arrest-wounded-civilians-from-hospitals/2019/10/04/d4bb60f4-e625-11e9-b0a6-3d03721b85ef_story.html, accessed 3 July 2020

Washington Post (The), Iraqi protests broaden; violent crackdown spirals, 6 October 2019, https://www.washingtonpost.com/world/middle_east/iraqi-protests-broaden-violent-crackdown-spirals/2019/10/06/ded1113a-e6eb-11e9-b0a6-3d03721b85ef_story.html, accessed 2 July 2020

Washington Post (The), Iraqi military admits to 'excessive force' in crackdown against protesters, 7 October 2019, https://www.washingtonpost.com/world/middle_east/iraqi-military-admits-to-excessive-force-in-crackdown-against-protesters/2019/10/07/2fb11db6-e908-11e9-a329-7378fbfa1b63_story.html, accessed 7 July 2020

Washington Post (The), An uprising in Iraq is the broadest in decades. It's posing an alarming threat to Baghdad and Tehran, 7 November 2019, https://www.washingtonpost.com/world/middle_east/an-uprising-in-iraq-is-the-broadest-in-decades-its-posing-an-alarming-threat-to-baghdad-and-tehran/2019/11/06/82c695a8-ff38-11e9-8341-cc3dce52e7de_story.html, accessed 7 July 2020

Washington Post (The), Fear spreads among Iraqi protesters as government cracks down, keeps death toll secret, 11 November 2019, https://www.washingtonpost.com/world/middle_east/fear-spreads-among-iraqi-protesters-as-government-cracks-down-keeps-death-toll-secret/2019/11/11/be210a28-03f9-11ea-9118-25d6bd37dfb1_story.html, accessed 7 July 2020

Washington Post (The), Iraqi prime minister says he will submit resignation to head off further bloodshed, 29 November 2019, https://www.washingtonpost.com/world/middle_east/iraqi-prime-

[minister-says-he-will-submit-resignation-to-head-off-further-bloodshed/2019/11/29/69fe282a-12a6-11ea-9cd7-a1becbc82f5e_story.html](https://www.washingtonpost.com/world/middle-east/iraqs-sistani-condemns-protesters-lynching-of-teenage-boy-in-baghdad/2019/12/13/16941970-1db3-11ea-9ddd-3e0321c180e7_story.html), accessed 6 July 2020

Washington Post (The), Iraq's Sistani condemns protesters' lynching of teenage boy in Baghdad, 13 December 2019, https://www.washingtonpost.com/world/middle-east/iraqs-sistani-condemns-protesters-lynching-of-teenage-boy-in-baghdad/2019/12/13/16941970-1db3-11ea-9ddd-3e0321c180e7_story.html, accessed 8 July 2020

Washington Post (The), Iraq's prime minister announces early elections, which will be held next year, 1 August 2020, https://www.washingtonpost.com/world/middle-east/iraqs-prime-minister-announces-early-elections-which-will-be-held-next-year/2020/07/31/7075a272-d34a-11ea-826b-cc394d824e35_story.html, accessed 4 August 2020

WB (World Bank), Iraq Economic Monitor : Toward Reconstruction, Economic Recovery and Fostering Social Cohesion, 2018, <http://documents1.worldbank.org/curated/en/980021539372476570/pdf/130798-WP-P164676-Iraq-EcoMonitor-Fall-2018-10-12-18-web.pdf>, accessed 30 June 2020

WB (World Bank), Jobs in Iraq : A Primer on Job Creation in the Short-Term, 2018, <http://documents1.worldbank.org/curated/en/255111529495871846/pdf/Jobs-in-Iraq-a-primer-on-job-creation-in-the-short-term.pdf>, accessed 30 June 2020

Wing, J., Iraq Protests Get Huge Boost As Students And Professional Groups Join In, Musings on Iraq [Blog], 29 October 2019, <http://musingsoniraq.blogspot.com/2019/10/iraq-protests-get-huge-boost-as.html>, accessed 3 July 2020

Wing, J., Najaf and Tehran Pick Sides In Protests, Musings on Iraq [Blog], 2 November 2019, <http://musingsoniraq.blogspot.com/2019/11/najaf-and-tehran-pick-sides-in-protests.html>, accessed 6 July 2020

Wing, J., New Confrontations Between Protesters And Iraqi Security Forces, Musings on Iraq [Blog], 5 November 2019, <http://musingsoniraq.blogspot.com/2019/11/new-confrontations-between-protesters.html>, accessed 7 July 2020

Wing, J., Iraqi Forces Kidnapping Protesters In Intimidation Campaign, Musings on Iraq [Blog], 20 November 2019, <http://musingsoniraq.blogspot.com/2019/11/iraqi-forces-kidnapping-protesters-in.html>, accessed 7 July 2020

Wing, J., One Of The Deadliest Days Of Protests At Least 25 Killed In Nasiriya, Musings on Iraq [Blog], 29 November 2019, <http://musingsoniraq.blogspot.com/2019/11/one-of-deadliest-days-of-protests-at.html>, accessed 6 July 2020

Wing, J., Iraqi Forces Kidnapping Protesters As Part Of Intimidation Campaign, Musings on Iraq [Blog], 9 December 2019, <http://musingsoniraq.blogspot.com/2019/12/iraqi-forces-kidnapping-protesters-as.html>, accessed 7 July 2020

Wing, J., Protests Return To Iraq Can New Govt Respond To Their Demands?, 14 May 2020, <http://musingsoniraq.blogspot.com/2020/05/protests-return-to-iraq-can-new-govt.html>, accessed 6 July 2020

Παράρτημα 2: Όροι αναφοράς

Τα κινήματα διαμαρτυριών και η μεταχείριση διαδηλωτών/ακτιβιστών στο Ιράκ

Η περίοδος αναφοράς είναι από τον Ιανουάριο του 2019 έως τις 31 Ιουλίου 2020.

Η έκθεση πρέπει να στοχεύει στην κάλυψη των κινήματων διαμαρτυριών και της μεταχείρισης των διαδηλωτών γενικά, καθώς και εκείνων που συμμετέχουν πιο ενεργά στη διοργάνωση διαμαρτυριών. Θα πρέπει να καλύπτει όλο το Ιράκ, συμπεριλαμβανομένης της περιοχής του Ιρακινού Κουρδιστάν, κατά περίπτωση. Μεταξύ άλλων, με στόχο την κάλυψη των ακόλουθων **θεμάτων έρευνας**:

Υπόβαθρο / πλαίσιο

- Πολιτικό υπόβαθρο και λόγοι διεξαγωγής διαμαρτυριών
- Κύριες διαμαρτυρίες που πραγματοποιήθηκαν κατά τη δεδομένη χρονική περίοδο και τις κύριες τοποθεσίες /κομβικά σημεία (hotspots) διεξαγωγής
- Ποιος συμμετέχει σε διαμαρτυρίες (ποιοι είναι εκείνοι που συμμετέχουν πιο ενεργά στη διοργάνωση διαμαρτυριών);
- Πώς διοργανώνονται οι διαμαρτυρίες και από ποιον (π.χ. άτομα, ομάδες, ΜΚΟ, συγκεκριμένους τομείς;)
- Πολιτική αντίδραση: πρωτοβουλίες και εφαρμογή στην πράξη

Μεταχείριση διαδηλωτών

Αυτό το τμήμα θα πρέπει να αναφέρεται στον τρόπο με τον οποίο η κυβέρνηση/άλλοι σχετικοί φορείς αντιμετώπισαν τις διαμαρτυρίες και να αναφέρει τη σχετική νομοθεσία που αφορά τις διαμαρτυρίες (ελευθερία του συνέρχεσθαι, σχετικές διατάξεις του ποινικού δικαίου).

Θα πρέπει επίσης να εξετάζει την αντιμετώπιση των συμμετεχόντων σε διαμαρτυρίες/διαδηλώσεις κατά τη διάρκεια αυτών και μετά την ολοκλήρωσή τους:

- Απάντηση κατά τη διάρκεια διαμαρτυριών (π.χ. βία, συλλήψεις, δολοφονίες) και ποιος στοχοποιείται
- Αντιμέτωπιση σε μεταγενέστερο στάδιο λόγω συμμετοχής/διοργάνωσης διαμαρτυριών (π.χ. επιτήρηση, σύλληψη, κακομεταχείριση/διακρίσεις, εξαφανίσεις, δολοφονίες)
- Ποιος στοχοποιείται;
- Συνθήκες κράτησης, δίωξη, καταδίκες και εκτέλεση ποινών για διαδηλωτές ή διοργανωτές διαμαρτυριών

Τέλος, θα πρέπει να εξετάζει τις δυνατότητες που έχουν οι διαδηλωτές να αποφύγουν την κακομεταχείριση και να ζητούν αποζημιώσεις:

- Πρόσβαση σε αποτελεσματικά μέτρα προσφυγής, συμπεριλαμβανομένου του εάν οι διαδηλωτές ή οι ακτιβιστές που υπέστησαν ζημία λόγω συμμετοχής σε διαμαρτυρίες/πολιτικές δραστηριότητες υποβάλλουν αστυνομικές ή δικαστικές καταγγελίες· αποτελεσματικότητα της υποβολής καταγγελιών
- Εάν κάποιο άτομο μπορεί να μετεγκατασταθεί σε άλλη περιοχή για να αποφύγει/γλιτώσει τη στοχοποίηση

Publications Office
of the European Union

Doi: [10.2847/377621](https://doi.org/10.2847/377621)